

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия

(Обн., ДВ, бр. 105 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 28, 94 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34 и 80 от 2006 г., бр. 53 и 98 от 2007 г., бр. 42 и 74 от 2009 г., бр. 99 от 2010 г., Решение № 1 на Конституционния съд от 2011 г. - бр. 31 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2012 г., бр. 15 и 68 от 2013 г., бр. 95 от 2016 г. и бр. 20, 77, 88 и 98 от 2018 г.)

§ 1. Член 3 се изменя така:

„Чл. 3. (1) Този закон цели българската филмова индустрия да се утвърди като водеща културна индустрия за българската култура чрез:

1. устойчиво нарастване на производството на български филми и на филми с българско участие;

2. създаване на условия за държавно подпомагане на българската филмова индустрия;

3. осигуряване на условия за създаване и разпространение на високохудожествените произведения на българското филмово творчество;

4. запазване на съществуващите ценности на българската филмова култура чрез създаване на необходимите условия за опазване и представяне на кинематографичното наследство;

5. развитие на европейското и международното сътрудничество в областта на кинематографията;

6. разширяване на достъпа на публиката до филмовото творчество, развитие на публиките и популяризиране на българското кино в чужбина.

(2) Основните принципи на държавната политика за развитието и подпомагането на българската филмова индустрия са:

1. равнопоставеност и защита на правото на свободно изразяване на творците и на професионалните организации и юридическите лица, осъществяващи дейност в областта на филмовата индустрия;

2. защита на интелектуалната собственост в областта на филмовото творчество;

3. подкрепа и насърчаване на творчеството на таланти и изявени творци в областта на филмовото изкуство;

4. достъпност, публичност и прозрачност на държавното подпомагане на филмовата индустрия;

5. защита на правата и интересите на зрителите.”

§ 2. Член 4 се изменя така:

„Чл. 4. Държавата провежда политика за подкрепа и развитие на българската филмова индустрия в сътрудничество с творци, професионални организации и юридически лица, осъществяващи дейност в областта на филмовата индустрия.“

§ 3. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създават се нови т. 2 и 3:

„2. разработва и предлага на министъра на културата Национална програма за развитие на филмовата индустрия, която обхваща период от 5 години и съдържа анализ и оценка на състоянието, целите, приоритетите и мерките за постигането им, необходимите ресурси и източниците на финансиране;

3. предлага и обосновава пред министъра на културата размера на държавното подпомагане за осъществяване на националната политика в областта на филмовата индустрия;”

б) досегашните т. 2-14 стават съответно т. 4-16, като в т. 16 думите „Бюро МЕДИЯ“ се заменят с „програма „Творческа Европа“, подпрограма „Медия“.

2. В ал. 5 думите „чл. 26, ал. 1, т. 1 и 2“ се заменят с „по чл. 26, ал. 1, т. 1-4“.

§ 4. В чл. 8 ал. 1 се изменя така:

„(1) Към изпълнителния директор се създават следните консултативно-експертни органи:

1. Национален съвет за кино;
2. Национални художествени комисии по:
 - а) игрално кино;
 - б) документално кино;
 - в) анимационно кино;
3. Национална комисия за оценка на проекти за възстановяване на разходи;
4. Национална комисия за разпространение на филми;
5. Национална комисия за фестивали и културни прояви;
6. Национална комисия за категоризация на филми;
7. Национална техническа комисия.”

§ 5. В чл. 9 ал. 1-3 се изменят така:

„(1) Националният съвет за кино се назначава за срок две години със заповед на изпълнителния директор и се състои от 12 членове. В състава на съвета се включват изявени представители на българската филмова индустрия по предложение на професионални организации и юридически лица с нестопанска цел, вписани в регистъра по чл. 19, ал. 1.

(2) Членовете на съвета е необходимо да притежават висше образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност в направления „Изкуства“, „Социални, стопански и правни науки“ и „Хуманитарни науки“ и да имат най-малко 5 години професионален опит в областта на филмовата индустрия.

(3) Националният съвет за кино подпомага и консултира изпълнителния директор:

1. при разработване на Националната програма за развитие на филмовата индустрия по чл. 6, ал. 1, т. 2;

2. дава становище по предложения от изпълнителния директор размер на държавното подпомагане за осъществяване на националната политика в областта на филмовата индустрия по чл. 6, ал. 1, т. 3;

3. разработва, обсъжда и предлага проекти на нормативни актове в областта на филмовата индустрия;

4. като предлага български филм за представяне на европейски и световни конкурси и номинации.”

§ 6. Член 10 се изменя така:

„Чл. 10. (1) Националните художествени комисии се назначават със заповед на изпълнителния директор за срок 6 месеца. Те разглеждат и оценяват проекти по критериите по чл. 27, ал. 1, т. 1, 2 и 5 и ги класират за държавно подпомагане с мотивирано решение за всеки проект.

(2) Националната комисия за оценка на проекти за възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения се назначава със заповед на изпълнителния директор за срок една година. Тя извършва проверка на проекти за наличието на културните критерии по чл. 35е, ал. 2, т. 2 и дава становище, с което одобрява или не одобрява всеки проект за възстановяване на разходи.

(3) Националната комисия за разпространение на филми се назначава със заповед на изпълнителния директор за срок една година. Тя разглежда и оценява проекти по критериите по чл. 27, ал. 3 и ги класира за държавно подпомагане с мотивирано решение за всеки проект.

(4) Националната комисия за фестивали и културни прояви се назначава със заповед на изпълнителния директор за срок една година. Тя разглежда и оценява проекти по критериите по чл. 27, ал. 4 и 5 и ги класира за държавно подпомагане с мотивирано решение за всеки проект.“

§ 7. Член 10а се отменя.

§ 8. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 изречение второ се изменя така:

„Тя е организирана в 5 състава, състоящи се от по 5 членове.“

2. В ал. 2:

а) точки 2 и 3 се изменят така:

„2. педагог с 5 години учителски стаж, определен от Министерството на образованието и науката;

3. кинокритик, определен от изпълнителния директор;“

б) точка 5 се изменя така:

„5. психолог с 5 години професионален опит, предложен от професионална организация на психолозите в България.“

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) Националната комисия за категоризация на филми определя и предлага категорията на филмите, подлежащи на разпространение и/или показ на територията на Република България.“

§ 9. Член 13 се изменя така:

„Чл. 13. Агенцията:

1. организира и извършва финансова оценка на проектите, разгледани и оценени от комисиите по чл. 8, ал. 1, т. 2, 4 и 5, определени за държавно подпомагане по схемите за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 1, 3 и 4;

2. одобрява размера на разходите на проекти, разгледани и оценени от комисията по чл. 8, ал. 1, т. 3, които подлежат на възстановяване по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 2;

3. извършва проверка за съответствие с условията на схемите по чл. 26, ал. 1, т. 1- 4 и с Регламент (ЕС) № 651/2014 и проверка за съответствие с условията на схемата по чл. 26, ал. 1, т. 5 и с Регламент (ЕС) № 1407/2013.“

§ 10. Член 14 се изменя така:

„Чл. 14. (1) Изпълнителният директор със заповед одобрява нов състав на Националния съвет за кино и го публикува на интернет страницата на агенцията два месеца преди изтичането на мандата му.

(2) Едно и също лице не може да бъде предлагано в състава на Националния съвет за кино за повече от два последователни мандата.“

§ 11. Член 15 се изменя така:

„Чл. 15. (1) Агенцията създава и води регистър на експерти, които участват в комисиите по чл. 8, ал. 1, т. 2-5.

(2) Условието и редът за вписване в регистъра по ал. 1 и за неговото водене, съставът и дейността на органите по чл. 8, ал. 1 и редът за извършване на финансова оценка на проектите се определят с правилника за прилагане на закона.“

§ 12. Член 17 се изменя така:

„Чл. 17. (1) Ежегодно със закона за държавния бюджет на Република България се предвиждат средства за държавно подпомагане по този закон и средства за финансиране на национални фестивали, организирани от агенцията.

(2) Държавното подпомагане на филмовата индустрия по реда на този закон се предоставя по схеми за държавна и минимална помощ в рамките на разходите, утвърдени по бюджета на Министерството на културата със закона за държавния бюджет на Република България по бюджетната програма за подкрепа на филмовото изкуство.

(3) Средствата за държавно подпомагане по ал. 2 се програмират поотделно за:

1. държавно подпомагане по схемата за производство на филми по чл. 26, ал. 1, т. 1;

2. държавно подпомагане по схемата за възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения по чл. 26, ал. 1, т. 2;

3. държавно подпомагане по схемата за разпространение на филми по чл. 26, ал. 1, т. 3;

4. държавно подпомагане по схема по чл. 26, ал. 1, т. 4 за фестивали и културни прояви.

5. държавно подпомагане по схемите по чл. 26, ал. 1, т. 5 за промоция и показ на филми.

(4) Годишният размер на средствата за схема:

1. по чл. 26, ал. 1, т. 1 не може да бъде по-малък от сумата на среднестатистическите бюджети за предходната година съответно на 12 пълнометражни игрални филма, 22 пълнометражни документални филма и 250 минути анимация;

2. по чл. 26, ал. 1, т. 2 не може да бъде по-малък от средствата, определени по схемата по чл. 26, ал. 1, т. 1 за производство на игрални филми, като не се вземат предвид средствата за разпространение на филми, фестивали, културни прояви, промоция и показ на филми;

3. по чл. 26, ал. 1, т. 3, 4 и 5 са част от средствата по схемата по чл. 26, ал. 1, т. 1 и са в размер на 15 на сто от тях.”

§ 13. Член 18 се изменя така:

„Чл. 18. (1) Средствата по чл. 16, ал. 3 и чл. 17, ал. 4, т. 1 се разходват за държавно подпомагане за схема по чл. 26, ал. 1, т. 1, които са не по-малко от 85 на сто – за производство на филми и за дейности по чл. 28, ал. 1, т. 1, и в тях се включват:

1. до 5 на сто - за филми по чл. 30а;

2. до 10 на сто - за дебютни филми;

3. до 20 на сто - за филми по чл. 28, ал. 1, т. 2, когато има осигурено финансиране от чуждестранен копродуцент.

(2) Средствата по ал. 1 се разпределят за подпомагане на производството на игрални, документални и анимационни филми в съотношение, еквивалентно на определения размер на годишна субсидия по чл. 17, ал. 4, т. 1 за всеки вид филм.

(3) Средствата по чл. 17, ал. 4, т. 3 се разпределят, както следва:

1. по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 3 - за финансиране разпространение на филми – до 5 на сто;

2. по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 4 - за финансиране на фестивали и културни прояви - до 5 на сто;

3. по схеми за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 5 - за финансиране на промоция и показ на филми – до 5 на сто.

(4) Годишният бюджет на всяка схема по чл. 26, ал. 1, т. 1 - 3 не може да надвишава размерите, определени в чл. 4, параграф 1, буква "аа" от Регламент (ЕС) № 651/2014.

(5) Годишният бюджет на схемата по чл. 26, ал. 1, т. 4 не може да надвишава размерите, определени в чл. 4, параграф 1, буква "щ" от Регламент (ЕС) № 651/2014.”

§ 14. Член 19 се изменя така:

„Чл. 19. (1) Агенцията създава и поддържа единен публичен регистър на:

1. филмовите продуценти;
2. доставчици на филмопроизводствени услуги;
3. разпространителите на филми;
4. лицата, осъществяващи показ на филми на територията на страната;
5. киносалоните;
6. филмовите продукции, осъществявани от чуждестранни продуценти на територията на Република България, включително копродукциите с български продуценти;
7. филмите, получили виза за разпространение и показ в страната;
8. проекти, създадени съвместно с Българската национална телевизия;
9. проекти, получили държавно подпомагане при кандидатстване по схеми за държавна помощ по чл. 26, ал. 1;
10. професионални организации и юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в областта на филмовата индустрия.

(2) Продуцентът, съответно лицето, осъществяващо разпространение и/или показ на филм, подава заявление по образец за регистрация по ал. 1, т. 1-6.

(3) Регистрацията по ал. 1, т. 6-9 се извършва служебно от агенцията.

(4) На регистрация по ал. 1, т. 1-4 подлежат лица, регистрирани като търговци по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава от Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария.

(5) Изискванията към професионалните организации и условията, и редът за вписване в регистъра на професионалните организации по ал. 1, т. 10 се определят в правилника по прилагане на закона.”

§ 15. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите „чл. 19, ал. 1, т. 1 - 3“ се заменят с „чл. 19, ал. 1, т. 1 - 4“;

б) в т. 1 след думите „продуцентска дейност“ се поставя запетая и се добавя „дейност като доставчик на филмопроизводствени услуги“, а думата „съответно“ се заличава.

2. В ал. 2 думите „т. 4“ се заменят с „т. 5“.

3. В ал. 3 думите „т. 5“ се заменят с „т. 6“.

4. Създават се ал. 4 и 5:

„(4) Заявлението за вписване в регистъра по чл. 19, ал. 1, т. 10 съдържа:

1. наименование на юридическото лице и Единен идентификационен код;

2. уставни цели и дейности и тяхното съответствие с предмета на дейност на Агенцията;

3. капацитета на организацията, включващ описание на предходен опит, включително опит в участието в консултативни органи;

4. човешки ресурси, в т. ч. членски състав и численост на персонала.

(5) Към заявлението се прилага устав на юридическото лице.”

§ 16. В чл. 21, ал. 3 думите „по чл. 19, ал. 1, т. 1 - 4“ се заменят с „по чл. 19, ал. 1, т. 1 – 5 и 10“ и думите „чл. 19, ал. 1, т. 5“ се заменят с „чл. 19, ал. 1, т. 6“.

§ 17. В чл. 26 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) създава се нова т. 2:

„2. схема за държавна помощ за възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения при спазване на изискванията и сроковете на Регламент (ЕС) № 651/2014;“

б) досегашната т. 2 става т. 3;

в) създава се нова т. 4:

„4. схема за държавна помощ за фестивали и културни прояви при спазване на изискванията и сроковете на Регламент (ЕС) № 651/2014;“

г) досегашната т. 3 става т. 5 и в нея думите „фестивали и“ се заменят с „промоция и“.

2. Алинея 5 се изменя така:

„(5) За държавно подпомагане по схема по чл. 26, ал. 1 не може да кандидатства:

1. член на комисия по чл. 8, ал. 1, т. 2-5 - само пред комисията, в която участва, и до изтичането на мандата ѝ;

2. член на комисия по чл. 8, ал. 1, т. 2-5, в случай че предсрочно е прекратен мандатът му - само пред комисията, в която е участвал, и до изтичането на мандата ѝ;

3. лице, за което са налице условията за свързано лице с член на комисия по този закон;

4. служител на агенцията.“

3. Алинеи 6 и 7 се отменят.

4. Създават се ал. 10 - 13:

„(10) Не се допуска възстановяване на разходи по схемата по ал. 1, т. 2 за разходи, за които е получена друга държавна или минимална помощ, независимо от източника ѝ.

(11) С един и същ проект може да се кандидатства за помощ по повече от една от схемите по този закон, ако:

1. подпомагането е за различни допустими разходи;

2. подпомагането е за едни и същи изцяло или частично припокриващи се допустими разходи, при условие че натрупването на помощта не води до надхвърляне на най-високия приложим интензитет и на най-високия приложим размер на помощта.

(12) В случаите на ал. 11, т. 2 интензитетът на държавната помощ за проект за производство на филм се определя в съответствие с чл. 28, ал. 3, като се има предвид и получена държавна помощ от местни, регионални, национални източници или от източници на

Европейския съюз до датата на отпускане на държавната помощ за същия проект по този закон.

(13) Редът и механизмите за предоставяне и контрол на всяка държавна и минимална помощ се уреждат с правилника за прилагане на закона, като следва да гарантират съответствието на всеки проект, одобрен за подпомагане, с условията на схемите за помощ и с приложимите регламенти.“

§ 18. Член 27 се изменя така:

„Чл. 27. (1) Всеки проект, с който се кандидатства за държавно подпомагане по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 1, се оценява като културен продукт съобразно:

1. културните, художествените и творческите му качества с акцент върху оригиналността на темата, художествената стойност на сценария, използваните творчески методи на филмов разказ, драматургичната структура, главните герои, режисьорска експликация и/или визуалната концепция, творческия потенциал на проекта в контекста на европейското културно разнообразие;

2. зрителския му потенциал и възможността за културно въздействие;

3. съответствието между сценария, предложените художественотворчески решения и икономическата обосновааност на предлагания бюджет;

4. обосновааността на финансовия план и стратегията за производство;

5. професионалните постижения на продуцента и режисьора, признанието на техни предишни произведения от зрителите на международни фестивали и културни прояви;

6. плана за разпространение и маркетинг на проекта.

(2) Всеки проект, с който се кандидатства за държавно подпомагане по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 2 - за възстановяване на разходи, се оценява като културен продукт по критериите съгласно чл. 35е, ал. 2, т. 2.

(3) Всеки проект, с който се кандидатства за държавно подпомагане по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 3, се оценява като културен продукт съобразно:

1. естетическото и емоционалното въздействие на филма, силата на историята, играта на актьорите, режисурата, камерата и сценографията;
2. плана за разпространение и маркетинга;
3. професионалния опит и признание на продуцента и режисьора;
4. професионалния опит на разпространителя;
5. представените национални и европейски ценности;
6. дебюта за режисьора;
7. наличието на детска тематика.

(4) Всеки проект, с който се кандидатства за държавно подпомагане по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 4 - за фестивал, се оценява като културен продукт съобразно:

1. художествената стойност и оригиналност на съдържанието, при отчитане на културното и географското, жанровото и видовото разнообразие, включените образователни и професионални събития, представянето на съвременни тенденции в развитието на аудио-визуалната индустрия;
2. потенциала за достигане до публика, за развитие на филмовата култура и наличие на комуникационна и маркетингова стратегия;
3. значението на фестивала за развитието на българската филмова индустрия - цели, очаквани резултати, устойчивост и приемственост;
4. организационния опит на екипа по управление на проекта;
5. обосноваването на бюджета, финансовия план и стратегията за производство.

(5) Всеки проект, с който се кандидатства за държавно подпомагане по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 4 - за културна проява, се оценява като културен продукт съобразно:

1. селектирани филмови проекти и филми с художествената стойност на съдържанието им, в контекста на европейското културно разнообразие, жанровото и видовото разнообразие, представянето на съвременни тенденции в развитието на филмовата индустрия;

2. развитието на европейското и международното сътрудничество в областта на кинематографията, създаване на условия за копродукции;

3. разширяването на достъпа на публиката до филмовото творчество и популяризиране на българското кино в чужбина;

4. създаването на професионални образователни практики, повишаването на професионалната квалификация на експерти и творци, заети във филмовата индустрия, представянето на българските таланти на международната сцена;

5. устойчивостта и приемствеността и организационния опит на екипа и качеството на управление на събитието.”

§ 19. Член 28 се изменя така:

„Чл. 28. (1) Държавно подпомагане по схема по чл. 26, ал. 1, т. 1 се предоставя за проекти за:

1. производство на български игрални, документални, анимационни и дебютни филми;

2. трансгранични продукции и филми, които се произвеждат при условията на копродукция с държави - страни по Конвенцията на Съвета на Европа за кинематографичната копродукция (ревизирана) 30 януари 2017 г., Ротердам, (ратифицирана със закон – ДВ, бр. 81 от 2019 г.) и с други държави, с които Република България има сключени спогодби в областта на филмовата индустрия и аудио-визията;

3. производство на филми при условията на копродукция с Българската национална телевизия или с друг телевизионен оператор с национален обхват;

4. дейности за писане на сценарий;

5. дейности на предпроизводствен етап за създаване на филм.

(2) Финансовото подпомагане:

1. на проекти по ал. 1, т. 1 не може да бъде по-малко от 30 на сто от средностатистическия бюджет за съответния вид филм за предходната година, с изключение на проектите с ниско или микрофинансиране;

2. по ал. 1, т. 4 и 5 не може да надхвърля 5 на сто от средностатистическия бюджет за игрален филм за предходната година.

(3) Интензитетът на държавното подпомагане за производство на филми по схема по чл. 26, ал. 1, т. 1 не може да надхвърля 50 на сто от допустимите разходи, освен в следните случаи:

1. за дейности на предпроизводствен етап за писане на сценарий и създаването на филм е в размер до 100 на сто от допустимите разходи;

2. за трудни филми е в размер до 80 на сто от допустимите разходи с изключение на първи и втори пълнометражен филм на режисьор и филми с ниско и микрофинансиране, за които финансирането е в размер до 90 на сто от допустимите разходи;

3. за трансгранични продукции е в размер до 60 на сто от допустимите разходи, за тази част от тях, която се отнася за българското участие.

(4) На територията на Република България се разходват най-малко 75 на сто от отпуснатите целеви средства за държавно подпомагане за производство на филми по схема по чл. 26, ал. 1, т. 1.

(5) Агенцията може да изисква на територията на страната да се разходват до 160 на сто от помощта, предоставена за производство на филм.

(6) Максималните разходи, обвързани със задължението за териториалност на разходите по ал. 5, не могат да надхвърлят 80 на сто от общия бюджет на филма."

§ 20. В чл. 31 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „Европейската конвенция за кинематографска копродукция“ се заменят с „Конвенцията на Съвета на Европа за кинематографичната копродукция, (ревизирана) 30 януари 2017 г., Ротердам“.

2. В ал. 2 числото „20“ се заменя с „10“ и числото „10“ се заменя с „5“.

§ 21. Наименованието на раздел IV се изменя така:

„Държавно подпомагане за фестивали, културни прояви, промоция и показ на филми“

§ 22. Член 35а се изменя така:

„Чл. 35а. (1) Държавното подпомагане за фестивали и културни прояви се предоставя по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 4 в съответствие с чл. 53 от Регламент (ЕС) № 651/2014.

(2) Държавното подпомагане за промоция и показ на филми се предоставя по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 5 в съответствие с Регламент № 1407/2013.

(3) За държавно подпомагане за фестивали, културни прояви, промоция и показ на филми може да кандидатства лице, вписано в регистъра по чл. 19, ал. 1, което няма просрочени задължения към агенцията и/или просрочени публични задължения към държавата.”

§ 23. Член 35б се изменя така:

„Чл. 35б. (1) Държавното подпомагане за фестивали и културни прояви се предоставя под формата на оперативна помощ за културни дейности по представяне на проекти на филми и филми.

(2) Максималният размер на държавната помощ по ал. 1 не може да надхвърля левовата равностойност на 1 милион евро за фестивал или културна проява.

(3) Максималният интензитет на помощта по ал. 1 е до 80 на сто от допустимите разходи.“

§ 24. В чл. 35в ал. 2 се изменя така:

„(2) Държавното подпомагане за показ на филми по ал. 1, т. 1 и 2 е в размер до 50 на сто от общите приходи от продадените билети в съответния киносалон или киносалон в кинокомплекс за съответния филм, като размерът не може да надвишава размерите, определени в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.“

§ 25. Член 35д се изменя така:

„Чл. 35д. (1) Държавното подпомагане за промоция на български филми не може да надвишава размерите, определени в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС)1407/2013.

(2) Държавното подпомагане за промоция на български филми се предоставя след влизането в сила на договор за държавно подпомагане, сключен между кандидата и агенцията.”

§ 26. Създава се глава пета „а“ с чл. 35е - 35и:

„Глава пета „а“

Възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения

Чл. 35е. (1) Възстановяването на разходи, направени за производство на аудио-визуално произведение, се извършва по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 2.

(2) За възстановяване на разходи по ал. 1 може да се кандидатства с аудио-визуалното произведение, което трябва:

1. да отговаря на една от следните категории филм:

а) игрален филм с продължителност над 70 минути;

б) документален филм с продължителност над 70 минути или документален сериал с продължителност на всеки епизод над 40 минути;

в) анимационен филм или анимационен сериал с обща продължителност над 24 минути;

г) телевизионен филм с продължителност над 70 минути или телевизионен сериал с времетраене на всеки епизод над 40 минути;

2. да бъде определено като културен продукт въз основа на културни критерии, включени в тест и основани на художествено съдържание, отразяващо европейското културно и езиково разнообразие, световни културни ценности и творческото сътрудничество;

3. да е създадено изцяло или частично на територията на Република България;

4. да е предназначено за публичен показ и/или излъчване.

(3) За възстановяване на разходи по схемата по ал. 1 може да кандидатства:

1. продуцент или копродуцент, придобил права върху сценария на произведението по ал. 2, т. 1, или

2. доставчик на филмопроизводствени услуги, който има сключен договор с продуцент, придобил правата върху сценария на аудио-визуално произведение по ал. 2, т. 1 за целите на производство на това произведение.

(4) Кандидатът по ал. 3 трябва:

1. да има качеството на юридическо лице, регистрирано с предмет на дейност производство на аудио-визуални произведения по ал. 2, т. 1 по българското законодателство или по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, или по законодателството на трета страна, като в последния случай регистрацията е направена поне две години преди подаването на заявлението за възстановяване на разходи;

2. да произвежда аудио-визуално произведение по ал. 2, т. 1;

3. да е вписан в регистъра по чл. 19, ал. 1;

4. в период от пет години до кандидатстването за възстановяване на разходи по схемата по чл. 26, ал. 1, т. 2 да е произвел изцяло или частично поне едно аудио-визуално произведение съгласно ал. 2, т. 1, което да е показано в кината и/или да е излъчено по телевизията, и/или да е достъпно за абонати на платформи за разпространение на аудио-визуални произведения, или да е показано на поне на един международен фестивал.

(5) За възстановяване на разходи може да кандидатства продуцент или доставчик на филмопроизводствени услуги, който не отговаря на изискванията на ал. 4, т. 4, но по отношение на него е изпълнено едно от следните условия:

1. е учредител или законен представител на юридическото лице по ал. 4;

2. до 10 години преди кандидатстването по схемата по чл. 26, ал. 1, т. 2 негов изпълнителен директор или управител е създал и/или е участвал в създаването на поне едно аудио-визуално произведение по ал. 2, т. 1.

(6) Когато кандидат по схемата по ал. 1 няма регистрация, включително на клон по българското законодателство, той е длъжен да се регистрира по посочения ред преди датата на изплащане държавната помощ по тази глава.

(7) В случай на копродукция кандидат по схемата по ал. 1 може да бъде този копродуцент, който има регистрация по българското законодателство за целите на производството на аудио-визуално произведение по ал. 2, т. 1.

(8) В случай на продукция, при която никой от продуцентите няма регистрация по българското законодателство или по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, по схемата по ал. 1 може да кандидатства чуждестранен продуцент чрез доставчик на филмопроизводствени услуги, регистриран по българското законодателство, който ще бъде заявител в процедурата.

(9) Кандидат по схемата по ал. 1 може да бъде единствено продуцент, копродуцент или доставчик на филмопроизводствени услуги, който отговаря на критериите за независим продуцент по смисъла на този закон.

Чл. 35ж. Не се допуска възстановяване на разходи по схемата по чл. 26, ал. 1, т. 2 за проекти, които:

1. може да доведат до уронване авторитета на Република България или българската нация, насочени са срещу правовия ред или конституционните принципи, приканват към война, расизъм, прояви на национализъм, религиозна омраза и национален сепаратизъм, включват или насърчават прояви на дискриминация;

2. съдържат елементи с порнографски характер или език, уронват достойнството, честта на гражданите и са насочени срещу личната им неприкосновеност, пряко или непряко подстрекават към агресия и пропаганда от политически или религиозен характер;

3. са спортни събития, игри или състезания;

4. са тоук-шоу, риалити шоу, програми без сценарий или от типа „на живо“;

5. са телевизионни сериали от типа дневна драма, ситуационна комедия;

6. са демонстративни програми за различни хобита или проекти;

7. са аудио-визуални произведения с рекламен и/или промоционален характер, независимо от времетраенето, носителя или начините на използването им;

8. представляват заснет материал за вътрешно ползване, който не е достъпен за широката публика.

Чл. 35з. (1) За възстановяване на разходи може да се кандидатства само с проект, който отговаря на изискванията за допустими разходи по чл. 54, параграф 5, буква „а“ от Регламент (ЕС) № 651/2014.

(2) На възстановяване подлежат разходи:

1. в размер на 25 на сто от всички допустими разходи, направени за производството на аудио-визуално произведение по ал. 2, т. 1, свързани с доставка на стоки и услуги, предоставени в Република България от физически и юридически лица, регистрирани по българското законодателство;

2. в размер на 25 на сто от всички допустими разходи, направени за производството на аудио-визуално произведение по ал. 2, т. 1, свързани с услуги, предоставени в Република България от физически лица, регистрирани по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, чийто доход, генериран от източник в Република България, е обложен с окончателен данък по българското законодателство.

(3) Допустимите разходи, въз основа на които се изчислява размерът по ал. 1, не следва да надвишават 80 на сто от общия бюджет на продукцията.

(4) Възстановяването на средства по схемата по чл. 26, ал. 1, т. 2 е възможно само за допустими разходи, извършени изцяло на територията на Република България.

Чл. 35и. (1) Условието за прилагане на схемата по чл. 26, ал. 1, т. 2 и редът за възстановяване на разходите се определят с правилника за прилагане на закона при спазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014.

(2) За кандидатстване за възстановяване на разходи по схема по чл. 26, ал. 1, т. 2 се внася такса в размер, определен в тарифата по чл. 25.”

§ 27. В чл. 37, ал. 2 т. 4 се отменя.

§ 28. В чл. 41, ал. 1 се създава изречение второ:

„При разпространението и показ на филми, дублирани на български език, както и на български филми е необходимо те да имат субтитри на български език за хора с увреден слух.“

§ 29. В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.
2. Създават се ал. 2 и 3:

„(2) Не по-малко от 15 на сто от общото годишно време във всеки самостоятелен киносалон и киносалон в кинокомплекс следва да бъде предназначено за показ на европейски филми. Времето за показ на български филми не може да бъде по-малко от 10 на сто от общото годишно време във всеки киносалон, равномерно разпределено във всички часови пояси, като не по-малко от 15 на сто от показваните български филми следва да бъдат програмирани в най-посещаваните часови пояси.

(3) Киносалони по ал. 1 нямат право да изискват заплащане на възнаграждения за показ на виртуално копие на филми, получили държавно подпомагане по схема по чл. 26, ал. 1, т. 1.”

§ 30. Създава се чл. 50а:

„Чл. 50а. Член на консултативно-експертни органи по чл. 8, ал. 1, т. 2-7, който не изпълнява задължения, възложени му с този закон или с правилника по неговото прилагане, се наказва с глоба в размер от 300 до 5000 лв., освен ако нарушението не е по-тежко.“

§ 31. В § 1 от Допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

1. Точка 1 се изменя така:

„1. „Филм“ е краен продукт на артистични и специфични технически дейности, чийто резултат е създаването на произведение, състоящо се от поредица от свързани изображения, фиксирани върху материален носител и възприемани като движеща се картина, озвучено синхронно или не, предназначено за разпространение, показ и излъчване. Според вида си филмите биват: игрални, документални и анимационни, а според времетраенето си филмите са късометражни и пълнометражни.”

2. В т. 2:

а) буква „а“ се изменя така:

„а) има най-малко 75 точки съгласно приложение № 1 за игрален и анимационен филм и най-малко 65 за документален филм;”

б) в буква „в“ думите „10 точки“ се заменят с „30 точки“.

3. Точки 3 и 4 се изменят така:

„3. „Европейски филм“ е филм, който отговаря на поне едно от следните условия:

а) европейските елементи са най-малко 50 точки съгласно приложение № 2;

б) продуциран е в по-голямата си част от един или повече продуценти от държави - страни по Европейската конвенция за кинематографската копродукция.

4. „Дебютен филм“ е:

а) „игрален дебютен филм“, който е първи пълнометражен игрален филм на режисьора с времетраене над 70 минути;

б) „документален дебютен филм“, който е първи пълнометражен документален филм на режисьора с времетраене над 60 минути;

в) „анимационен дебютен филм“, който е първи анимационен филм на режисьора с времетраене над 5 минути.”

4. Създава се т. 8а:

„8а. „Излъчване“ е предаването на филм на екран или по телевизия, или на платформи за разпространение на аудио-визуални

произведения с търговска цел по какъвто и да е начин, с помощта на каквото и да е устройство, на каквото и да е място, достъпно за неограничен кръг лица.“

5. Точки 14-16 се изменят така:

„14. „Средностатистически бюджет на игрален филм“ е бюджет на пълнометражен игрален филм, изчислен на базата на отчетените разходи за завършените филми и бюджетните разходи на филмите в производство за предходната година, преизчислен по официалния индекс на инфлация за предходната година. Не се взимат предвид миноритарните копродукции, дебютните филми и филмите с ниско и микрофинансиране.

15. „Средностатистически бюджет на документален филм“ е бюджет на пълнометражен документален филм, изчислен на базата на отчетените разходи за завършените филми и бюджетните разходи на филмите в производство за предходната година, преизчислен по официалния индекс на инфлация за предходната година. Не се взимат предвид миноритарните копродукции, дебютните филми и филмите с ниско и микрофинансиране.

16. „Средностатистически бюджет на 1 минута анимация“ е осреднен бюджет за 1 минута анимация, изчислен на базата на отчетените разходи за завършените анимационни филми и бюджетните разходи на анимационните филми в производство за предходната година, преизчислен по официалния индекс на инфлация за предходната година. Не се взимат предвид миноритарните копродукции, дебютните филми и филмите с ниско и микрофинансиране.”

6. Точка 18 се изменя така:

„18. „Пълнометражен филм“ е:

1. игрален или анимационен филм с продължителност над 70 минути;

2. документален филм с продължителност над 60 минути.”

7. Точка 23 се изменя така:

„23. „Труден филм“ е филм, който отговаря поне на едно от следните условия:

а) има единствена оригинална версия на български език;

б) първи и втори пълнометражен филм на режисьора;

в) документален филм;

г) късометражен филм;

д) филм с ниско и микрофинансиране;

е) международна копродукция с държава с ограничена територия, население и езикова област (държави от списъка на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР/КПР)).

8. Създават се т. 25-40:

„25. „Ниско финансиране“ е държавна помощ в размер:

а) до 40 на сто от средностатистическия бюджет на игрален филм;

б) до 60 на сто от средностатистическия бюджет на документален филм.

26. „Микрофинансиране“ е държавна помощ в размер до 15 на сто от средностатистическия бюджет за съответния вид кино.

27. „Късометражен филм“ е филм с продължителност под 40 минути.

28. „Тоук-шоу“ е радио- или телевизионна програма, в която известни за обществото личности са поканени за интервю или дискусия.

29. „Ситком“ е телевизионен сериал, в който постоянни персонажи изпадат в непрестанна поредица от комедийни ситуации.

30. „Дневна драма“ е многосерийна драма, излъчвана ежедневно по радио или телевизия, която е заснета по начин, различен от филмопроизводството.

31. „Риалити шоу“ е програма, излъчвана по телевизията, която няма сценарий, представят се междуличностни конфликти, емоционални реакции или необичайни събития. Участниците взаимодействат помежду си, като участват в предизвикателства и/или се състезават за награда, а участието на професионални актьори не е задължително.

32. „Телевизионен сериал“ е игрален, документален или анимационен сериал, съдържащ повече от един епизод, излъчва се по последователен или продължителен начин, предназначен е за телевизионно излъчване или е достъпен за абонати на платформи за разпространение на аудио-визуални произведения.

33. „Телевизионен филм“ е игрален, анимационен или документален филм, създаден специално за излъчване по телевизията или е достъпен за абонати на платформи за разпространение на аудио-визуални произведения.

34. „Доставчик на филмопроизводствени услуги“ е юридическо лице, което произвежда изцяло или частично аудио-визуално произведение по чл. 35е, ал. 2, т. 2 и има договор с продуцент да предоставя филмопроизводствени услуги.

35. „Трансгранична продукция“ е филмова продукция, в която участват продуценти на две или повече държави - членки на Европейския съюз, или на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, и се финансира от две или повече държави - членки на Европейския съюз, или на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

36. „Платформа за разпространение на аудио-визуални произведения“ е система с аудио-визуално съдържание, достъпна в интернет или по други начини, която позволява на потребителите, абонати на системата, да избират и да гледат аудио-визуални произведения в произволно време.

37. „Фестивал“ е събитие, което включва в програмата си филми (игрални, документални или анимационни), които се излъчват пред широка публика, включително неспециализирана аудитория и международни акредитирани специалисти в аудио-визуалната област и представители на пресата, въз основа на определени правила за подбор, приети от организаторите.

38. „Културна проява“ е професионално културно събитие, организирано с участие на професионалисти в областта на филмовата индустрия (продуценти, режисьори, дистрибутори, агенти по продажбите, фестивални представители и др.), свързано с представяне на проекти на филми и на филми в развитие, търсещи партньори за копродукции, разпространение, промоция и бъдещи фестивални селекции, както и с представяне, обмен и повишаване на професионалната експертиза в областта на киното.

39. „Изпълнителен продуцент“ е физическо или юридическо лице, което въз основа на договор предоставя производствени услуги за аудио-визуално произведение по чл. 35е, ал. 2, консултира, извършва координация и отговаря за ефективното изпълнение на зададените артистични, организационни и финансови параметри на произведението. В случаите, когато има участие на студио или телевизионен канал, отговаря за продукцията от името на студиото или продуцента.

40. „Независим продуцент“ е продуцент, който е организационно и икономически независим в дейността си от който и да е доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги и за когото са спазени следните изисквания:

а) не е собственик на доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги или на радиооператор или на дял от имуществото му, и

б) доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги или радиооператор, или свързано с тях лице, не е собственик на такова лице или на дял от имуществото му, и

в) член на орган на управление на независимия продуцент или негов собственик, не е свързано лице с доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги или радиооператор;

г) не предоставя на един и същ оператор, включително чрез конкурс, едновременно повече от две външни продукции.“

§ 32. Приложение № 1 към § 1, т. 2 се изменя така:

„Приложение № 1 към § 1, т. 2, букви „а“ и „б“

Български елементи (игрален/документален/анимационен филм)	ТОЧКИ
Носители на авторски права	
Режисьор	15
Сценарист	7
Оператор/Художник постановчик	4
Композитор	3
Български продуцент	15
Български език	10
Актьори	
Главна роля/Сторибордист и лейаут	10
Поддържаща роля/Главен аниматор	3
Роля/аниматор	1

Екип	
Художник на филма/Художник на декори	1
Художник костюми/Художник на персонажи	1
Звукорежисьор на терен/Технически директор	2
Гримьор/Ригер	1
Монтажист	2
Друг технически екип (грип, гафер, фокус)/Фазовчик/Контуриснт/Почиствач/Колорист	1
2-ри екип/Триизмерно(3Д) моделиране/Скулптиране /Дигитализиране	1
Снимки/наем техника/постпродукция	
Снимачен терен/студио в България (най-малко 5 дни)/анимационно студио в България	4
Наем на камера/техника/реквизит/костюми/наем на работни станции/рендер ферма	4
Постпродукция	2
Монтаж (студио)/Композитинг	3
Звук постпродукция/мишунг	5
Лаборатория - постпродукция	5
Общ брой точки	100

§ 33. Приложение № 2 към § 1, т. 3 се изменя така:

„Приложение № 2 към § 1, т. 3

Европейски елементи (игрален / анимационен филм)	ТОЧКИ
Носители на авторски права	
Режисьор	15
Сценарист	7
Оператор / Художник постановчик	4
Композитор	3
Европейски продуцент	15
Официален език на ЕС	10
Актьори	
Главна роля / Сторибордист и лейаут	10
Поддържаща роля / Главен аниматор	3
Роля / аниматор	1
Екип	
Художник на филма / Художник на декори	1
Художник костюми / Художник на персонажи	1
Звукорежисьор на терен / Технически директор	2
Гримьор / Ригер	1
Монтажист	2

Друг технически екип оператор на кран-фарт техника (грип), глане оформител на художествено осветление(гафер), Камера – фокус оператор(фокус) / Фазовчик / Контурист / Почиствач / Колорист	1
2-ри екип / Триизмерно(3Д) моделиране / Скулптиранен /Дигитализиране	1
Снимки/наем техника/постпродукция	
Снимачен терен/студио в Европа (най-малко 5 дни) / анимационно студио в Европа	4
Наем на камера/техника/реквизит/костюми / наем на работни станции / рендер ферма	4
Лаборатория – снимки	2
Монтаж (студио) / Композитинг	3
Звук постпродукция/мишунг	5
Лаборатория - постпродукция	5
Общ брой точки	100

§ 34. Навсякъде в закона думите „професионалните сдружения и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в областта на филмовата индустрия“ и „професионалните сдружения и юридическите лица с нестопанска цел в областта на филмовата индустрия“ се заменят с „професионални организации и юридически лица с дейност в областта на филмовата индустрия“.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 35. (1) В срок до:

1. един месец от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия с цел привеждането му в съответствие с изискванията на този закон;

2. два месеца от влизането в сила на този закон Министерският съвет приема постановление за изменение и допълнение на Устройствения правилник на Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ и привежда тарифата по чл. 25 от Закона за филмовата индустрия в съответствие с този закон.

(2) Схемите за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 2 и 4 се прилагат от влизането в сила на постановлението по ал. 1, т. 1 и след задължително информирание на Европейската комисия по реда и в сроковете, предвидени в чл. 9 от Закона за държавните помощи и чл. 11, буква "а" от Регламент (ЕС) № 651/2014.

(3) Предвидените в този закон изменения на схемите за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 1 и 3, регистрирани като схема SA.52684 и схема SA.52685, се прилагат от влизането в сила на постановлението по ал. 1 и след задължително информирание на Европейската комисия по реда и в сроковете, предвидени в чл. 9 от Закона за държавните помощи и чл. 11, буква "а" от Регламент (ЕС) № 651/2014.

§ 36. (1) Схемите за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 1-4 се прилагат за срок, не по-дълъг от срока за прилагане на Регламент (ЕС) № 651/2014 – до 31 декември 2023 г.

(2) Схемата за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 5 се прилага за срок, не по-дълъг от срока за прилагане на Регламент (ЕС) № 1407/2013 – до 31 декември 2023 г.

§ 37. В срок до 6 месеца от влизането в сила на този закон Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ предприема действия за организиране на дейността си в съответствие с този закон.

§ 38. Законът влиза в сила от 1 януари 2021 г.

Законът е приет от 44-ото Народно събрание на
2020 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цвета Караянчева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия

Динамичното развитие на процесите в областта на филмовата индустрия в световен мащаб през последните 15 години, както и множеството промени, наложени от законодателството на Европейския съюз, наложиха преразглеждане и преоценка на основни положения, заложили в Закона за филмовата индустрия (ЗФИ), засягащи обхвата и процедурите, свързани с държавното подпомагане на производството, разпространението, промоцията, фестивалите и показ на филми.

Законът е приет през 2003 г. и оттогава е претърпял няколко незначителни изменения. В същото време на глобално ниво промените са драстични – цялостна дигитализация на процесите, експоненциален ръст на обема на продукцията и съвършено нови бизнес и културни модели във филмовата индустрия. През 2005 г. се създават едни от най-големите към този момент доставчици и производители на филми и сериали (YouTube и Amazon Prime, през 2010 HBO GO, стриминг платформата NETFLIX и др.).

На национално ниво тези процеси, както и приватизирането на киностудия „Бояна“ през 2006 г. доведоха до бурното развитие на частния сектор в производството на филмово съдържание и създаване на многобройни обслужващи компании по веригата на производство. Тенденциите на развитие на европейската филмова индустрия в последните години отбелязват значително по-висок ръст на обществено финансиране на филмопроизводството и разпространението на аудио-визуални произведения, достъпа им до екран и развитие на публиката. Действащият към момента закон не отразява тези процеси при ангажимент на същия да развива и подпомага филмовата индустрия.

За адаптирането на българската филмова индустрия към изискванията и реалностите на 2020 г. в предложението са направени промени в чл. 17 в посока на увеличаване на финансирането на националното филмопроизводство, отделянето на подпомагането на фестивали и културни прояви в отделна схема, като и създаване на нова схема за възстановяване на разходи, която има като ефект стимулиране на инвестиции в сектора.

I. Промените, отнасящи се до националното филмопроизводство:

Промените, заложили в чл. 17 и 18 от ЗФИ, обосновават увеличение на бюджета за производство, разпространение, фестивали, културни прояви, промоция и показ в размер на 10 000 000 лв. годишно.

Предлаганото увеличение на субсидията за национално филмопроизводство е в резултат на увеличаване на броя на филмите и променена дефиниция за изчисляване на средностатистическия бюджет. Съгласно § 12 относно чл. 17, ал. 4, т. 1 от проекта на закон годишният размер на средствата за схема по чл. 26, ал. 1, т. 1 не може да бъде по-малък от сумата на средностатистическите бюджети за предходната година съответно на 12 пълнометражни игрални филма, 22 пълнометражни документални филма и 250 минути анимация.

След приемането на Закона за филмовата индустрия през 2003 г., в чл. 17, определящ минималния размер на държавната субсидия, броят филми е увеличен еднократно през 2007 г. от 5 на 7 игрални филма, от 10 на 14 пълнометражни документални филма и от 120 на 160 минути анимация.

Така определеният преди 13 години размер на финансиране към настоящия момент предопредели да се произвеждат предимно камерни филми с ниска постановъчна сложност, със скромнен декор и костюми, почти без специални ефекти, което ограничава визуалните им качества и ги поставя в неконкурентно положение спрямо съвременните изисквания в сектора. Това прави невъзможно създаването на исторически филми с висока постановъчна сложност, филми в условна реалност и пълнометражни анимационни филми на съвременно технологично ниво – продукт, който отговаря на очакванията на българската и европейската публика.

Същевременно тенденциите в Европа през този период задават други параметри на филмопроизводство. Броят на произведените пълнометражни игрални филми в Европейския съюз за 10 години се е увеличил с 50 на сто по данни на Европейската аудиовизуална обсерватория. Съответно през 2007 г. са произведени 1422 филма, а през 2016 г. филмите са 2123.

По данни на ИА „НФЦ“ в същия период в България са произведени през 2007 г. – 10 броя, а през 2016 година - само 6 броя. Съответно делът на българските филми спрямо европейските е спаднал за разглеждания период от 0,7 на сто на 0,28 на сто, т.е. 2,5 пъти. Това показва, че България губи значителни позиции и потенциал за присъствие на европейските екрани.

Въпреки това по данни на ИА „НФЦ“ за последните години (2015-2019 г.) отчетеният брой посещения в кината на български филми е нараснал над 4 пъти, което показва нуждата на българската публика от тях, и държавната политика в областта следва да отговори на тази обществена потребност. Филмът „Възвишение“ има 139 731 зрители, „Бензин“ - 98 862 зрители, „Воевода“ - 87 604 зрители, „Вездесъщият“ - 47 005 зрители, „Дъвка за балончета“ - 44 773 зрители, „Лили рибката“ - 35 095 зрители – филми подкрепени от ИА „НФЦ“, и филмите „Привличане“ - 112 934 зрители, „12 А“ -

57 593 зрители, „Революция Х“ - 54 575 зрители, „Нокаут или всичко, което тя написа“ - 41 836 зрители.

Наблюдава се положителна тенденция и във международното представяне на българските филми на европейските фестивали – филмът „Баща“ спечели голямата награда Кристален глобус за най-добър филм от фестивала в Карлови Вари, „Не ме докосвай“ – голямата награда Златна мечка от фестивала Берлинале, „Безбог“ – голямата награда Златен леопард на филмовият фестивал в Локарно, „АГА“ – голямата награда Сърцето на Сараево от фестивала в Сараево, „Посоки“ – официална селекция „Особен поглед“ на фестивала в Кан. Това поставя името на България на сериозно място в европейската културна палитра.

С развитието на филмовата индустрия от 2003 г. досега естествено са се появили нови форми на производство на филми, които създават многообразие на възможностите като финансиране и продължителност. Това в годините се е отразило в техническо несъвършенство при изчисляване на формулата на средностатистическия бюджет. Предложените промени целят да коригират това.

Предлаганата промяна ще доближи българската филмова индустрия до стандартите на европейската практика и тенденции в областта и културните потребности на обществото. Това ще е от съществено значение за оцеляване на националното филмово творчество, националната киноидентичност и запазване на културното разнообразие в рамките на Европейския съюз.

Осигуряването на средства за филмопроизводството предоставя възможност на продуцентите и авторите да обогатят жанрово и сюжетно филмите си.

Въвеждането на нова схема за държавно подпомагане по чл. 26, ал. 1, т. 2 от ЗФИ е дългоочаквана промяна, която неминуемо ще доведе до положителен ефект, съответно до по-големи финансови постъпления в икономиката на страната, като същевременно с това ще окаже пряко влияние върху конкурентната среда.

Практиката в други европейски страни - Хърватска, Чехия, Румъния и др.¹, които са изпреварили България с техните „финансови стимули“, показва, че заплащането на филмовите специалисти в по-високо бюджетните продукции, които навлизат в страната, се покачва значително. Това води до невъзможност за националните продукции с държавно финансиране да привлекат на пазарен принцип специалисти, както и достъп до необходимата техника за заснемането на филми. Реален е рискът малките национални предприятия да изпаднат в тежка неконкурентоспособност по отношение на

¹ Към 01.01.2019 г. схема за държавна помощта за възстановяване на разходи не са въвели само България и Швеция, по данни на консултантска компания Olsberg SPI-<https://www.o-spi.co.uk/>

големите инвеститори и по този начин да бъдат поставени в неравностойно положение в процеса на националното филмопроизводство.

Предлага се обособяване на нова схема за държавна помощ за фестивали и културни прояви при спазване на условията и сроковете на Регламент № 651/2014 г. в съответствие с чл. 53 от същия регламент.

Разработена е нова концепция, свързана с начина на сформирание на консултативно-експертните органи към изпълнителния директор на ИА „НФЦ“. Съставите на художествените комисии ще бъдат определяни от вписани в регистър експерти, които отговарят на определени условия.

Предлага се съставите на тези комисии да бъдат намалени от 9 на 7 членове.

Намалява се мандатът на дейност на художествените комисии на 6 месеца. Условията и редът за водене на регистъра ще бъдат регламентирани с ППЗФИ.

Създават се две нови комисии с оглед на регламентиране на схеми за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗФИ. Всяка от тях се предвижда да бъде с по 5 членове, като и двете включват по двама външни експерти, а останалите членове са служители на Агенцията и на Министерството на културата. С цел постигане на оптимизация на дейността и създаване на необходимата оперативност при извършване на финансова оценка на проектите по всички схеми за държавна помощ (общо 5 бр.) се премахва финансовата комисия. Към настоящия момент тази комисия се състои от 7 членове, като 5 от тях са външни експерти. Предлага се финансовата оценка на проектите да бъде извършвана от служители от състава на ИА „НФЦ“.

Намален е съставът на Националната комисия за категоризация на филми (съставите се намаляват от 8 на 5 броя, а членовете от 7 на 5 броя – за всеки състав). Промените, предложени в чл. 11, ал. 1 относно намаляване броя на членовете на комисията, са мотивирани от намаления брой филмови заглавия за разпространение на DVD носители. През 2009 г. те са общо 155 бр., през 2010 г. – 10 бр., а през 2011 г. – 3 бр., през следващите години и до настоящия момент няма постъпили заявления за категоризация на филми на DVD-носители. Този факт обезсмисля съществуването на комисията в сегашния и вид – с 8 състава. От друга страна, премиерните филмови заглавия на година са 210 бр. (т.е. около 17 бр. на месец), което обуславя намаляването на членовете на тези комисии.

Общият брой членове за всички комисии се намалява от 112 на 78 броя.

Предлага се разпространението и показът на филми, дублирани на български език, както и българските филми да имат и субтитрирана версия на български език (чл. 41, ал. 1 от законопроекта). Предложението цели осигуряване на равен достъп на лица с нарушен слух до показ на филми в киносалоните.

Направени са промени в детайли, свързани с културните критерии за оценка на проекти по чл. 27 от ЗФИ.

Регламентират се нивата на интензитетите на държавна помощ, освен за трудни филми и за предпроизводствен етап и писане на сценарий, но и за трансгранични продукции, за дебютни филми, късометражни филми в съответствие с изискванията на чл. 54, т. 7 и 8 от Регламент № 651/2014 г.

Въведена е забрана, свързана със заплащането на възнаграждение за ползвана техника, наричана VPF (Virtual Print Fee) такса или такса „виртуално копие“. Таксата за виртуално копие се събира от киносалоните от 2009–2010 г. с цел да се компенсира част от инвестицията на кината за закупуване на дигитални киномашины, като идеята е дистрибуторите да съдействат за дигитализацията на киносалоните, като внасят около половината от разликата в цената между дигитално копие и копие на кинолента. Таксата се заплаща само за първата седмица на програмиране, като по-нататъшната програмация зависи от търговския успех на филма. Мотивите за необоснованото договаряне на подобна такса и за прекратяване на плащането на подобна такса са следните:

- дигиталните машини, закупени през 2009-2010 г., вече са изплатени;
- киното отдавна е преминало в изцяло дигитален формат;
- новите кина се откриват със закупени налични дигитални машини.

Въпреки че посочената таксата за виртуално копие е обект на свободно договаряне, въвеждането на изрична забрана ще ограничи възможностите за злоупотреби в такава насока.

Преразгледани са важни законови дефиниции, като дефиницията за „филм“, средностатистически бюджет на игрален, документален и анимационен филм, дебют и др.

Необходимо е осъвременяване на критериите за български и европейски филми, съответно на приложенията към посочените дефиниции. В сегашния си вариант в приложението отсъстват позиции като „продуцент“, „български език“, „художник костюми“, „звукорежисьор на терен“, „гримьор“, липсва позиция като „снимки в България“, а постпродукцията не е диференцирана на „постпродукция звук“ и „постпродукция картина“, същото е и при монтажа - липсва разделяне на „монтажист“ и „монтаж-студио“. Подробното и

диференцирано изброяване отразява по-точно и изчерпателно параметрите на една продукция и отразява по актуален начин практиките при копродукциите. Така например се дава възможност позицията „монтажист“ да е за единия копродуцент (за България, например), а „монтаж-студио“ да е за друг копродуцент (Дания, например); или „постпродукция звук“ да е в едната страна, а „постпродукция картина“ в другата.

Измененията и допълненията относно дефиницията и критериите за европейски филм (Приложение № 2 към § 1, т. 3, буква "а" от ЗФИ) ще даде възможност за по-детайлна и точна оценка на включените европейски елементи в една продукция. Въвеждането на по-изчерпателно изброяване и позиции (като например въвеждането на позиции за гримьор, друг технически екип, наем на техника) ще придаде значение и стойност на работата на всички звена във филмопроизводството.

II. На европейско ниво е признато голямото значение на творческите индустрии, в частност създаването на аудио-визуални произведения за оформяне на европейската идентичност, създаване на добавена стойност и развитие на икономиките на държавите - членки на ЕС. В тази връзка филмопроизводството се откроява предвид високите си разходи за създаване, културната и социално-икономическата му значимост и повишения риск при реализацията, като допринася за:

- ✓ промотиране на общоевропейски ценности;
- ✓ създаване на работни места както в сектора на производство на аудио-визуални произведения, така и чрез ползване на съпътстващи услуги в широк кръг отрасли на производството и услугите;
- ✓ привличане на парични постъпления по линия на международни копродукции и на филмови продукции, които да се реализират на територията на държавите членки.

Същевременно пазарната конкуренция в производството на аудио-визуални произведения е излязла от рамките на свободния пазар и се подкрепя с допълнителни стимули от държавите, които желаят да привлекат чуждестранни продукции и международни проекти на своя територия. Със Съобщение 2013/С 332/01 на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудио-визуални произведения от 14 ноември 2013 г. специално се отбелязва ползата от въвеждането стимули: т. 4.4/39/40/41 *„От 2001 година насам държавите-членки започнаха въвеждането на схеми с цел да привлекат в Европа големи продукции, като се конкурираха на световно равнище с места и инфраструктури в Съединените щати, Канада, Нова Зеландия и Австралия. тези продукции са били необходими, за да се*

*поддържа висококачествена инфраструктура за аудиовизуални произведения, да се допринесе за използването на студия, оборудване и персонал от висока класа, както и да се благоприятства трансферът на технологии, ноу хау и експертни познания. Частичното ползване на кинематографичните инфраструктури от чуждестранни продукции ще допринесе също за изграждането на капацитет за реализацията на **висококачествени европейски продукции**, радващи се на голям интерес..... много от филмите, които се считат за важни проекти на трети държави, всъщност представляват съвместни продукции с участието на европейски продуценти. По този начин държавните помощи ще допринесат и за промоцията на европейските аудиовизуални произведения и за поддържането на инфраструктурите за националните производства.“*

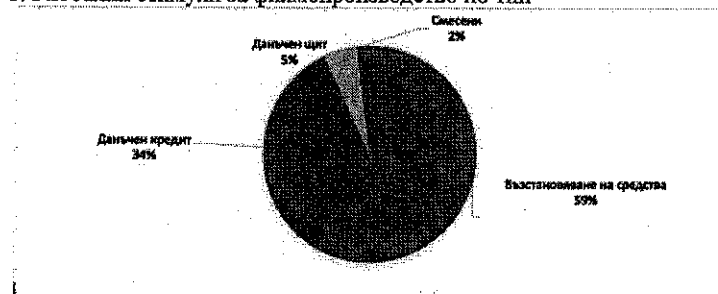
Практиката от последните 10 години потвърди необходимостта от въвеждане и успешното функциониране на схемите за стимулиране на филмопроизводството. Доказателства в тази посока представя следният сравнителен преглед, свързан с въвеждането на стимули в Европа, както и в страни от Северна и Южна Америка, Австралия и др.

Към настоящия момент в световен аспект се прилагат няколко регулаторни инструмента, наричани стимули за филмовата индустрия и познати като:

- Cash Rebate - възстановяване на част от допустимите за производство на филми разходи, извършени на територията на дадена страна;
- Данъчен кредит, чрез който се предлага намаляване на дължим корпоративен данък или връщане на данък и др.
- Данъчен щит, при който на основаната на направените инвестиции субектите се възползват от данъчни облекчения.

По данни на една от водещите в световен мащаб консултантски компании в областта на творческите индустрии - Olsberg SPI (Великобритания), чиито клиенти са Европейската комисия, правителствени органи, държавни филмови комисии, частни компании, водещи разпространители и др., през 2019 г. вече 97 държави са въвели механизми на стимулиране на производството на аудио-визуални произведения, като превес се дава на механизма Cash Rebate – възстановяване на част от допустимите за производство на филми разходи. През 2020 г. по данни на същата компания 100 държави в целия свят имат въведени схеми за стимули.

Фиг. 1: Глобални стимули за филмопроизводство по тип

Източник: Глобален Индекс на Стимулите на OLSBERG SPI. Актуален към май 2019. „Смесени“ реферира към системите или юрисдикциите, комбиниращи повече от един вид стимули.

В Европа такава регулация са въвели: Австрия, Белгия, Хърватия, Кипър, Чехия, Естония, Финландия, Франция, Ирландия, Италия, Литва, Германия, Исландия, Латвия, Холандия, Швейцария, Словения, Португалия и др., както и съответно съседните на нас държави като: Румъния, Гърция, Сърбия, Северна Македония и Черна гора.

Повечето от тях прилагат т.н. Cash Rebate, а други поне два от разгледаните по-горе възможни стимули за насърчаване на филмопроизводството и привличане на чуждестранни инвестиции - данъчен кредит или данъчен щит.

Всяка от държавите е разработила механизъм, който се отличава със специфики по отношение на видовете допустими разходи, общия процент на възстановени разходи и др. Размерът на възстановените разходи при някои от държавите е 20 % (Чехия, Латвия, Литва, Северна Македония), в други е 25% (Хърватия, Малта, Норвегия, Черна гора), като на места достига до 30 и 35 %, (Гърция, Румъния, Кипър, Естония, Холандия и др.) или надвишава този процент - Белгия (42%).

Спецификите на всяка схема определят и нейния годишен бюджет на разходите, като съответно предоставената от държавата годишна субсидия варира от около 2 до 50 млн. евро годишно. Така например: Естония (2 млн. EUR), Чехия (31,4 млн. EUR), Хърватия (4,2 млн. EUR), Кипър (1,5 млн. EUR), Гърция (72 млн. EUR), Сърбия (7 млн. EUR.), Румъния (51,9 млн. EUR), Словакия (4,6 млн. EUR), Унгария (402 млн. EUR) - за периода 2017- 2019 г.

Механизмите за финансиране чрез стимули са много подробно разработени и включват също така: изисквания към кандидатите, критерии за допустимост на проектите, изисквания за видовете допустими разходи и др. Стимулите се прилагат за производство на аудио-визуални произведения като пълнометражни игрални, документални и анимационни филми и телевизионни и анимационни сериали с определена продължителност на епизода. Посочените произведения преминават оценка като културни продукти

съобразно критерии, заложили от всяка държава. Изискването в тази насока произтича от разпоредбите на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (Регламент (ЕС) № 651/2014).

Успоредното съществуване на схемите за национални произведения заедно със схемите за стимулиране на филмовата индустрия е ясно очертано и прилагано успешно. Ето и примерите в някои от европейските държави:

Чехия: Чешкият филмов фонд управлява основно два бюджета и контролира две подорганизации - чрез "Чешкия филмов център" за селектирана помощ (производство на чешки игрални, документални, късометражни и др. филми, за развитие, за фестивали и др.) на стойност 14 500 000 евро годишно и чрез Чешката филмова комисия - за привличане на чуждестранни филмови проекти в Чехия чрез инструмента за възстановяване на разходи на стойност 31 400 000 евро годишно.

Хърватия: Хърватският аудио-визуален център управлява няколко схеми. Относно производството на филми, точно както и у нас, те са следните: Отделът за "Филмово производство и допълнителни услуги" управлява следните схеми: Схема за подпомагане производството на игрални филми, Схема за подпомагане производството на дебютен игрален филм, Схема за подпомагане на игрални копродукции. Отделът "Filming in Croatia" управлява схемата за възстановяване на разходи за производство на филми в Хърватия от чуждестранни продуценти.

Румъния: Румънският филмов център управлява две основни схеми - кредитна с 10-годишен безлихвен кредит за развитие и за производство на филми - игрални, документални, анимационни както късометражни, така и пълнометражни и др., и грантова - за филмови фестивали и за разпространение. Националната комисия за стратегии и прогнози управлява схемата за възстановяване на разходи, вложени в производство на филми от чуждестранни продуценти с бюджет 50 млн. евро годишно.

Полша: Полският филмов институт управлява както схеми за финансиране на производството на полски филми и други аудио-визуални продукти, разпространението им, участието им във фестивали и др. с годишен бюджет 35 млн. евро, така и схема за възстановяване на разходи към чуждестранни продуценти, заснели своите филми в Полша, с бюджет 48 млн. евро годишно.

Посоченото показва, че приемането и администрирането на т.н. стимули чрез схема за държавна помощ, паралелно със съществуващи схеми за държавна помощ за производство на филми в страни - членки на ЕС, е

успешна практика, свързана с прилагането на различни по същността си механизми за финансиране на филмовата индустрия.

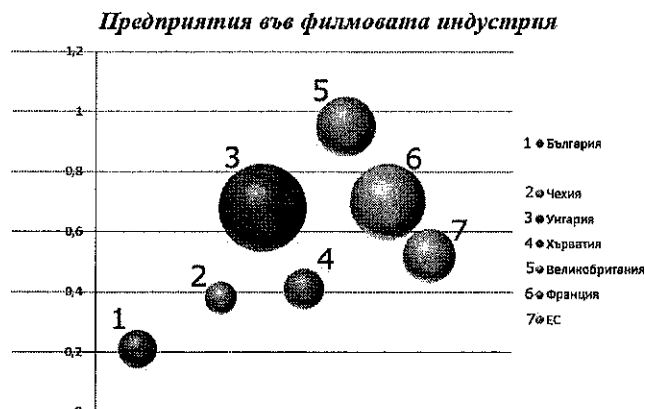
Признати ефекти от въвеждането на стимулите:

Активната политика на държавите в тази сфера е обусловена от широкия диапазон на ефектите, които носи тази индустрия: икономически, културни, социални придобивки и др., изразяващи се във висока добавена стойност, работни места, повишаване на квалификацията на кадри в различни сектори на икономиката, свързани с производството на филми, културен туризъм и национално брандиране.

Ръст във филмопроизводството

Въвеждането на т.н. стимули е довело до ръст във филмопроизводството в редица страни. Филмовата индустрия в Чехия расте със средно 18% на година след въвеждане на финансови стимули. В годината след въвеждането им разходите за филмови продукции в Хърватия се увеличават с 90%.

Фиг.3: Принос на предприятията от филмовата индустрия.

Позицията по ординатата показва съотношението процент на броя предприятия от филмовата индустрия спрямо общия брой на предприятията в съответната икономика. Обемът на сферите показва приноса към брутната добавена стойност на предприятията от филмовата индустрия. Видима е внушителната разлика между България (1) – най-долу вляво - и Унгария (3) например – държава от Източна Европа, но с въведени финансови стимули от повече от десетилетие - по отношение на приноса към брутната добавена стойност и по отношение на дела в броя на предприятията от филмовата индустрия в местната икономика.

Ръст на производителността на труда

Производителността на труда в този отрасъл е сред относително високите в българската икономика: 19 629 евро на един зает и е на 25-о място от 61 статистически раздела, които наблюдаваме – от добив на въглища до ветеринарномедицинска дейност. За сравнение производителността на труда в сферата на филмовата индустрия е 5 пъти по-висока от тази в ресторантьорството, близо 4 пъти по-висока от тази в производство на облекло и 2 пъти по-висока от производителността на труда в раздели като производство на хранителни продукти или на текстил – все традиционни за нашата икономика отрасли.

Сравнителният анализ на държави, в които има въведени финансови схеми за стимулиране на филмовата индустрия, и такива, в които няма, показва, че обемът на филмовата индустрия (като процент от БВП) е до 5 пъти по-голям, когато държавата предоставя финансови стимули. Можем да заключим, че въвеждането на финансови стимули за филмовата индустрия води и до ръст в нивата на заетост.

Ефектът от въвеждане на схемата върху производителността на труда е представен в Таблица 2 с кратък анализ на данни с източник - доклад на ЕС: SME Performance Review, European Commission, 2019 (https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review_en).

Таблица 2

Производителност на труда в евро в раздел J59 за периода 2015-2019 г.						Промяна 2015-2019 (в %)
	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	
България	17494	17683	17562	18501	19629	+12,2
Хърватия	29141	33433	35759	37146	38263	+31,3
Чехия	23803	23985	27099	29591	30867	+29,7
Унгария	23856	11144	33142	34858	36969	+55,0
Великобритания	72471	85470	82535	85455	87923	+21,3

Източник: SME Performance Review, European Commission, 2019

В държавите, които имат финансови стимули за филмово производство, производителността на труда расте, но с по-бързи темпове: в Хърватия с 31%, в Чехия с 30%, в Унгария с 55%, във Великобритания с 21%. Данните показват съвсем ясно рязко изоставане на България в този сектор и тенденциите са тази „пропаст“ между страната ни и нашите конкуренти да се задълбочи.

Популяризирането на страната като туристическа дестинация

С оглед на даденостите на страната като географско положение и туристическа дестинация, реална е възможността България да заеме водещо място на пазара на кинематографски услуги. Привличането на световноизвестни имена (актьори, режисьори и др.), които да рекламират България като красиво и сигурно място с богата природа, храна и хора, оказва решаващо въздействие върху популяризирането на страната като туристическа дестинация.

Състоянието в България:

Въпреки че България е известна като една от най-атрактивните държави за производство на филми със своята инфраструктура, природа, локации и компетентни екипи, към настоящия момент големите проекти тревожно се отклоняват към съседните държави, които предлагат финансови стимули – Румъния, Гърция, Сърбия, Хърватия, Македония (по данни на компании от сектора). За 2019 година са привлечени от други и съседни на нас държави - Румъния, Хърватска, Сърбия, Чехия и Унгария, девет продукции с общ бюджет 85 милиона евро, които биха ангажирали близо 4000 души в производство.

Въвеждането на финансови стимули в България ще позволи бързото догонване на конкурентните държави по тези показатели. Българските предприятия в сектора ще се увеличат или ще се окрупнят, дори ще се появят нови предприятия, готови да създадат мощности „на зелено“ - строеж на нови студия и друга инфраструктура, а създадената добавена стойност ще нарасне, оттам и производителността на труда, като това ще обърне тенденциите.

С въвеждането на стимули ще се увеличи и необходимостта от нови кадри, които ще бъдат обучени за тези специфични професии.

Ефектът върху пряко ангажираните в сферата субекти е ясно видим при анализа на разпределението на основните пера в бюджета на една филмова продукция. А то е приблизително следното:

Най-голям дял на разходите във филмовите проекти се отнася към категорията „Разходите за заплати и възнаграждения“ на филмовия екип (35-46%). По време на подготвителния период, снимачния период и при приключването на продукцията биват заети средно между 200 и 800 души. Много често през периода на постпродукция оказват услуги още 100 – 150 и повече хора, заети с монтажа на картината, звука и изработването визуалните ефекти (анимация).

Като процентен дял от общия размер на разходите категорията „Наеми на техника, оборудване и други“ се изравнява с възнагражденията на екипа.

Освен техниката и оборудването за снимки, на място се наемат и закупуват стоки и вещи, необходими за гардероба и изработката на костюмите, реквизит, материали за филмовите декори и др. Значителен дял от общия обем имат и „транспортните разходи“, заемащи между 5-6% от бюджета, разходите за друг вид услуги като кетъринг и крафт услуги, застраховки, охрана, медицинско обслужване и др., които са между 6% и 10%.

Пряко засегнати и потенциални кандидати по схема за възстановяване на разходи са предприятията от Раздел J59 (по КИД 2008) „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика“. Това са продуценти, доставчици на услуги за производство на аудио-визуални произведения. По данни на НСИ за периода 2016-2018 г. в секторите с код 59.11 - Производство на филми и телевизионни предавания и код 59.12 - Технически дейности, свързани с производство на филми и телевизионни предавания (постпродукция) (по КИД 2008), в сектора средният брой на наети по трудови или извънтрудови правоотношения лица е 7700.

Таблица 3

година	2016	2017	2018	Средно за периода
среден брой заети	6331	7540	9431	7767

Таблица 3 показва ръст на броя пряко заети в избрания период и съответно увеличаване на значимостта на филмопроизводствения сектор за националната икономика.

Филмовото производство осигурява ангажираност на над 60 вида професии в страната и поръчки за множество малки и средни предприятия (МСП). Тук се включват предприятия от секторите „Преработваща промишленост“, „Транспорт“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Строителство“, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти“, „Финансови и застрахователни дейности“ и др. Извадка от аналитичните счетоводни регистри на дружества от сектора показва ангажираността на български МСП, имали търговски отношения с производителите на някои по-големи чуждестранни филмови продукции, създадени в България:

- ✓ The Expendables 2 (Непобедимите 2) - договори с 1892 МСП;
- ✓ Conan the Barbarian (Конан Варварина) - договори с 1512 МСП;
- ✓ 300: Rise of an Empire (Възходът на една империя) - договори с 1503 МСП.

Статистиката показва, че бюджетите на чуждестранните филмови продукции, вписани в регистъра по чл. 19, ал. 1 от ЗФИ за последния тригодишен период (от 01.2016 до 06.2019 г.) средно годишно се регистрират 11 бр. чуждестранни продукции при средна годишна стойност на бюджетите им - 111 060 277 лв.

Данните на НСИ от сектор Раздел J59.11 (по КИД 2008) в клас 15130 „Нетни приходи от продажби на услуги“ сочат, че нетните приходи от продажби само на филмопроизводствени услуги за 2018 г. е в размер на 177 359 000 лева. При предвиждан ръст в сектора от 40% очакваните годишни приходи са в размер около 248 300 000 лева. При наличие на 25% стимул необходимият бюджет за обезпечаване на програмата би бил 62 000 000 лева. Имайки предвид, че част от приходите по код 15130 са получени от предприятия с дейност производство на телевизионни предавания, както и че не всички разходи за производство ще бъдат допустими, и, че част от проектите няма да преминат изискванията за допустимост, необходимият стартов бюджет на схемата през първата година се предлага да бъде в размер 15 000 000 лева.

Болшинството държави, въвели стимули в ЕС, прилагат инструмента Cash Rebate. Всички те са хармонизирали националното си законодателство в съответствие с Регламент (ЕС) 651/2014 с изключение на няколко, които имат годишен размер на схемата, надхвърлящ 50 000 000 EUR, и преминават през процедура на индивидуална нотификация към ЕК. Докладът на ЕК посочва, че Cash rebate е предпочетен регулаторен инструмент в сравнение с другите два. Причините за това е прозрачността и опростеността на администриране на схемата.

Намирането на алтернативни източници за финансиране на разходите по такъв тип схема като например отчисления от продажби на билети в кината са неприложими при регулиране на настоящата схема, на базата на получени данни от приходи от билети. Статистиката за приходите от продадени билети за всички филмови продукции (български и чуждестранни) в национален мащаб по данни на ИА „НФЦ“ за последните 3 години показва, че стойността им рядко надхвърля 48 000 000 лв. годишно с вкл. ДДС, което показва, че не биха могли да служат като база за прогнозиране на разход.

Година	Бруто приход от продадени билети в лева (с ДДС)	средна цена на билет
до 10.09.2019 г.	31,970,458	9.79 лв.
2018 г.	46,036,035	9.39 лв.
2017 г.	50,700,402	9.10 лв.
2016 г.	48,424,171	8.75 лв.
2015 г.	45,878,882	8.60 лв.

Таблица 4. Данни на ИА „НФЦ“ за приходите от киноразпространение, приходите от билети за четиригодишен период 2015-2019 г.

Принципът на действие на схемата се основана на следното:

Вложените частни средства в производството на аудио-визуално произведение подлежат на частично възстановяване от държавата в процент, определен от съответната държава, прилагаща такъв вид схема за държавна помощ. Допустими за възстановяване са само определен вид разходи, извършени на територията на съответната държава с цел производство на аудио-визуално произведение. За администратора възниква задължение за изплащане чак след като инвестицията е направена и в доказателство са приложени всички документи за направени разходи, включително за заплатени дължими данъци и осигурителни вноски.

Този тип стимулиране насърчава продуцентите отново и отново да избират същата държава при производството на следващите си аудио-визуални произведения. В тази връзка стимулите се явяват решаващ фактор, за това къде да бъде осъществен снимачният период на филма, както и да бъдат извършени други дейности, свързани с производството на филма.

С оглед на представения анализ относно необходимостта за въвеждане на регулация, свързана със стимули за филмовата индустрия, се предлага:

С допълнение в чл. 26, ал. 1 от ЗФИ се въвежда нова схема за държавна помощ за възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения при спазване на изискванията и сроковете на Регламент № 651/2014 г.

Създадена е нова глава пета „а“ в Закона за филмовата индустрия с наименование: „Възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения“. Регламентирани са изисквания за кандидатстване по новопредлаганата схема като допустимост на заявителите по процедурата, допустими проекти и изпълнение на културни критерии и др.

По процедурата могат да кандидатстват продуцент, копродуцент и доставчик на филмопроизводствени услуги. Въведени са изключения по отношение на заявителите, чрез които се разширява обхватът на кандидатстващите лица.

Регламентирани са видовете произведения, които са допустими за финансиране (чл. 35е, ал. 2). Те са:

1. игрален филм с продължителност над 70 минути;
2. документален филм с продължителност над 70 минути или документален сериал;
3. анимационен филм или анимационен сериал с обща продължителност над 24 минути;
4. телевизионен филм или телевизионен сериал с времетраене на всеки епизод над 40 минути.

Произведенията, с които се кандидатства, преминават тест, който съдържа културни критерии и критерии, свързани с икономическия принос на продукцията. Основните културни критерии, заложи в теста и подробно регламентирани с ППЗФИ, са: насърчаване на произведения, чийто сценарии, главен герой или второстепенните герои са пряко свързани с културата, историята, митологиите или религиите в България или Европа, авторът на произведението е гражданин на страни от Европа или България, окончателната версия на произведението е на един от официалните езици на ЕС, популяризира се българската или европейската културна идентичност, произведението отразява значими български или европейски ценности, съдържа иновации. Паралелно с посочените критерии на оценяване като икономически критерии ще подлежат: принадлежността на екипа към страна на ЕС или България, осъществяване на снимките на територията на България (брой снимачни дни) и осъществяване на постпродукцията на територията на България.

Предлага се да бъде въведена забрана, съответно да бъдат наложени ограничения за произведения, които може да доведат до уронване авторитета на Република България или българската нация, насочени са срещу правовия ред или конституционните принципи, приканват към война, расизъм, прояви на национализъм, религиозна омраза и национален сепаратизъм, включват или насърчават прояви на дискриминация и др.

Освен посоченото е извършен преглед на съществуващите дефиниции, въведени са нови дефиниции за целите на предлаганата нова схема за

държавна помощ, като тоук-шоу, дневна драма, риалити шоу и др. Такъв вид произведения няма да бъдат допустими за финансиране.

Регламентирани са следните финансови параметри на схемата:

На възстановяване подлежат:

1. разходи в размер на 25 процента от всички допустими разходи за производството на аудио-визуално произведение по чл. 35е, ал. 2, свързани с доставка на стоки и услуги, предоставени в Република България от физически и юридически лица, регистрирани по българското законодателство;

2. разходи в размер на 25 процента от всички допустими разходи за производството на аудио-визуално произведение по чл. 35е, ал. 2, свързани с услуги, предоставени в Република България от физически лица, регистрирани по законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава-страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, чийто доход, генериран от източник в Република България, е обложен с окончателен данък по българското законодателство.

Предлага се размерът на годишна субсидия за схемата да бъде установен със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Предвижда се редът за кандидатстване по схема за възстановяване на разходи да бъде разписан в детайли в акт на Министерския съвет с Постановление за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия, като съответно влизането на новата схема в сила ще бъде обвързано с влизането в сила на това постановление. В аналогичен план се разглежда и промяната, свързана със схемата за държавна помощ за фестивали и културни прояви, която се предлага да бъде регламентирана при условията на чл. 53 от Регламент № 651/2014 г.

Към предложения проект на акт е приложена необходимата финансова обосновка за актове, които ще доведат до въздействие върху държавния бюджет, съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „а“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Съгласно чл. 27 от Закона за държавните помощи администраторът на помощ е длъжен предварително да информира и да съгласува с министъра на финансите всяко намерение за предоставяне на нова държавна помощ и за изменение на съществуваща държавна помощ, когато държавната помощ

попада в обхвата на общ регламент за групово освобождаване. В съответствие с посоченото изискване е получена положителна оценка и становище от министъра на финансите по предлагания законопроект съгласно чл. 30 от Закона за държавните помощи.

В изпълнение на чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове е извършена частична предварителна оценка на въздействието. Съгласно чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация оценката на въздействие на законопроекта е съгласувана с дирекция „Модернизация на администрацията“.

В изпълнение на чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове проектът е публикуван на интернет страницата на Министерството на културата и на Портала за обществени консултации за срок 30 дни.

Към материалите е приложена Справка за съответствието с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека съгласно чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, изготвена от Министерството на правосъдието.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт:	Вид оценка:	Частична
Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия	Становище по ред:	Единствено съгласуване
	Дата:	16.07.2019
	В отговор на №:	№ 03-00-206/10.07.2019 г.
	Институция:	Министерство на културата
Диспозитив:	Съгласува с препоръки	
Основание:	Чл. 306, ал. 3, т. 2, б. "а" от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация	

I. Относно раздел 1 „Дефиниране на проблема“:

Предлагаме в т.1.2. да бъдат включени статистически данни и/или друга подходяща информация, обосноваваща изводите относно необходимостта от предприемане на конкретни мерки за въвеждане на процедури, свързани с държавното подпомагане на филмовата индустрия, усъвършенстване на реда за сформироване на консултативно-експертни органи, критерии за избор на членове и т.н.

II. Относно раздел 2 „Цели“:

След попълване на информацията в т.1.2. на раздел 1 от оценката предлагаме някои от целите да се формулират с качествено или количествено измерим резултат по отношение на очакваните ефекти от промените през 2020 г. и/или в друг подходящ срок на оценяването.

III. Относно раздел 4 „Варианти на действие“:

Предлагаме Вариант 1 да стане Вариант 0 (във всички раздели от оценката) и описанието му в раздел 4 да се допълни с изводи относно приложимостта на варианта за решаване на проблемите, както и за очакваните ефекти за заинтересованите страни при избор на този вариант.

Предлагаме Вариант 2 да стане Вариант 1 (във всички раздели от оценката), а представянето му в раздел 4 да се допълни с информация относно предвидените конкретни промени в закона, както и с данни относно готовността (ресурсна, кадрова, техническа и т.н.) на основните групи заинтересовани страни за изпълнение на предложените нормативни промени. В случай че се предвиждат нови или се променят съществуващи такси, или се въвеждат административни санкции за извършени административни нарушения – това също следва да бъде описано, както и да се представи подходът за определяне размера на таксите и на санкциите.

Видно от изложеното в оценката, предлага се създаването на нов регистър. Във връзка с това при представянето на Вариант 1 е необходимо да се опише готовността за създаване на регистъра, разгледани ли са възможностите за използване на данни от съществуващи регистри, както и подходът, който ще бъде възприет, по отношение на реда за водене на регистъра, така че да не се допуска

допълнителна административна тежест и при спазване на стандартите за административно обслужване.

В случай че се предлагат промени и в други закони, това също следва да бъде описано, както и да се разгледат ефектите от тези промени за заинтересованите страни.

В раздел 4 е необходимо да се посочи и кой е препоръчителният вариант за действие.

IV. Относно раздел 5 „Негативни въздействия“ и раздел 6 „Положителни въздействия“:

Предлагаме в тези два раздела въздействията да се разгледат по групи заинтересовани страни.

V. Относно раздел 8.1. „Административната тежест за физическите и юридическите лица“:

Предлагаме изложението в този раздел да се допълни с кратко описание на предложените промени и да се обоснове защо не се очакват промени в административната тежест в контекста на предложението за създаване на нов регистър.

VI. Относно раздел 10 „Как въздейства актът върху микро, малките и средните предприятия (МСП)?“:

В този раздел е необходимо да се обоснове накратко защо не се очакват ефекти върху МСП при приемане на предложените нормативни промени.

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация се съпоставят кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието и кръгът от въпроси, засегнати от обхвата на нормативната намеса в проекта на акт.

*** На основание чл. 306, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

**ЗА ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯТА
„МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“**

/АЛЕКО ДЖИЛДЖОВ/
(заповед № Н-1032/04.07.2019 г.)

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*
(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на културата	Нормативен акт: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода:	Дата: 11.11.20
Контакт за въпроси: Жана Караиванова Миглена Кацарова	Телефон: 9150 811 Телефон: 9400865

1. Дефиниране на проблема:

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

1.1. Не са въведени необходими процедури, свързани с държавното подпомагане на филмовата индустрия, осигуряващи необходимите законови предпоставки за привличане на чужди инвестиции в страната.

България е привлекателна дестинация за производство на чуждестранни аудиовизуални произведения поради редица фактори, които правят възможно това производство с качество на световно ниво, но и с ниски разходи. С въвеждането на специални програми, ползващи държавна помощ (например чрез възстановяване на част от вложените разходи), редица страни от света и ЕС се превръщат в по-атрактивни от България дестинации за производство на аудиовизуални произведения, като под „аудиовизуални произведения“ в случая се разбират предимно пълнометражни филми: игрални, документални, анимационни и телевизионни.

България повече от десетилетие не въвежда в действие финансови инструменти и постепенно започва да губи конкурентните си предимства – с държавните помощи производствените разходи в другите страни стават по-ниски от разходите у нас, а качествената работна сила бива привлечена от България по посока държавите, въвели програми за финансови стимули на филмовото производство.

Министерство на културата осъзнава необходимостта от въвеждане на сходни финансови механизми в България. Министерството цели като пряк ефект от условията за филмово производство годишно между 100 и 200 милиона USD, дори и повече (косвеният и индуцираният ефект в допълнение на тези вложения са посочени по-долу), да се вливат в българската икономика, вместо тези средства да се вложат в стопанствата на конкурентни държави.

Поради тези причини Министерство на културата пристъпва към въвеждане на схема за възстановяване на 25% от допустимите разходи, извършени в България за производство на аудиовизуални произведения, чрез изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия.

Проблемът по-обстойно: Производството на филми се развива във все по-силно конкурентна среда. Все повече държави в света се стараят да привличат предснимачните, снимачните и постснимачните процеси по производството на филми на своя територия поради няколко причини:

- Приток на свежи пари в тези страни.
- Допълнителна заетост на снимачните екипи от тези страни, които ще бъдат ангажирани в производството на филма.
- Износ на място на редица стоки и услуги от други индустрии, обслужващи филмовата индустрия, закупени с парите, вложени от чужбина.
- Реклама на страната, където е сниман филмът и последващ приток от туристи, които желаят да посетят снимачните локации на любимия си филм.

Пазарната конкуренция в производството на подобни аудиовизуални произведения излиза от рамките на свободния пазар и се подкрепя с допълнителни стимули от държавите, които желаят да привлекат продукции на своя територия. Тези държави прилагат редица инструменти, като най-често срещаният е Cash Rebate – възстановяване на част от допустимите за производството на филма разходи, извършени на територията на съответната страна. В някои страни размерът на това възстановяване възлиза на 20% от вложените допустими разходи, в други е 25%, някъде достига до 35% и повече.

В Европейския съюз тази форма на държавна помощ е строго регламентирана от Европейската комисия и спрямо нея се прилагат правилата от Регламент (ЕС) № 651/2014 за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора и показ на филми цел както да бъдат привлечени чужди инвестиции в страната, така и да бъде насърчена българския филмова индустрия.

Европейската комисия е осъзнала смисъла от подобни инструменти за държавна помощ и вместо да ги забрани, за да защити свободната конкуренция, тя ги е поставила в рамки, в които рамки държавите-членки могат да се конкурират помежду си наддавайки една през друга по-благоприятни условия за привличане на чуждестранни продуценти. Европейската комисия ясно съзнава смисъла от производството на филми в Европа и насърчава държавите членки да инвестират средства в това начинание.

Още със Съобщение 2013/С 332/01 на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудиовизуални произведения от 14.11.2013 година специално се отбелязва ползата от въвеждането на система за възстановяване на разходи от държавите-членки: „Държавите-членки се опитваха да използват помощите за филми, за да привличат големи международни филмови проекти, които да бъдат произведени на тяхна територия. От 2001 година насам държавите-членки започнаха въвеждането на схеми с цел да привлекат в Европа големи продукции, като се конкурираха на световно равнище с места и инфраструктури в Съединените щати, Канада, Нова Зеландия и Австралия. Участниците в публичната консултация, предшестваша настоящото съобщение, признават, че тези продукции са били необходими, за да се поддържа висококачествена инфраструктура за аудиовизуални произведения, да се допринесе за използването на студия, оборудване и персонал от висока класа, както и да се благоприятства трансферът на технологии, ноухау и експертни познания. Частичното ползване на кинематографичните инфраструктури от чуждестранни продукции ще допринесе също за изграждането на капацитет за реализацията на висококачествени европейски продукции, радващи се на голям интерес.

Що се отнася до възможния ефект върху европейския аудиовизуален сектор, чуждестранните продукции могат да окажат трайно въздействие, тъй като с тях местната инфраструктура и местните екипи се използват интензивно. Като цяло по този начин може да бъде оказан цялостен положителен ефект върху националния

аудиовизуален сектор. Следва също да се отбележи, че много от филмите, които се считат за важни проекти на трети държави, всъщност представляват съвместни продукции с участието на европейски продуценти. По този начин държавните помощи ще допринесат и за промоцията на европейските аудиовизуални произведения и за поддържането на инфраструктурите за националните производства.“

България до този момент не е предприела никакви стъпки в тази посока, разчитайки единствено на ниски разходи за труд и евтини стоки и услуги, както и на сравнително поносими данъчни ставки, допълнително благоприятстващи ниското ниво на цената на труда – фактори, които обаче не са достатъчни, както ще се види по-долу, за да стане страната ни привлекателна дестинация за чуждестранните продуценти.

Държавите от западната част на Европейския съюз отдавна разполагат с палитра от инструменти за привличане на чуждестранни продукции прилагани едновременно със съществуващите схеми за държавна помощ за производство на филми. Страните от Централна и Източна Европа също. Дори нашите съседи Румъния, Гърция, а и тези, които не са членки на ЕС – Сърбия и Северна Македония използват подобни инструменти.

Сведения относно отделното управление на схеми (национални схеми), предназначени за финансиране на производството на филми от съответната държава, тяхното разпространение или участие във фестивали и на схеми, предназначени за възстановяване на разходи на чуждестранни продуценти, избрали съответната държава като локация за производството на своите аудиовизуални произведения...

Дадени са примери от 4 държави - Хърватия, Чехия, Румъния и Полша.

Независимо от структурата на управление, която в отделните държави е различна, успоредното съществуване на схемите за национални произведения и за чуждестранни произведения е ясно очертано и успешно прилагано.

Ето и примерите:

ХЪРВАТИЯ

В Хърватия "Хърватският аудиовизуален център" управлява поредица от схеми.

Относно производството на филми, точно както и у нас, са следните:

Отделът за "Филмово производство и допълнителни услуги" управлява схемите:

Схема за подпомагане производството на игрални филми

Схема за подпомагане производството на дебютен игрален филм

Схема за подпомагане на игрални ко-продукции

Отделът "Filming in Croatia" управлява схемата за възстановяване на разходи за производство на филми в Хърватия от чуждестранни продуценти

ЧЕХИЯ

В Чехия "Чешкият филмов фонд" управлява основно два бюджета и контролира две подорганизации - чрез "Чешкия филмов център" за селектирана помощ (производство на чешки игрални, документални, късометражни и т.н. филми, за развитие, за фестивали и т.н.) на стойност 14 500 000 евро годишно и чрез "Чешката филмова комисия" за привличане на чуждестранни филмови проекти в Чехия чрез инструмента за възстановяване на разходи на стойност 31 400 000 евро годишно.

РУМЪНИЯ

В Румъния "Румънският филмов център" управлява две основни схеми - кредитна с 10 годишен безлихвен кредит за развитие и за производство на филми - игрални, документални, анимационни както късометражни, така и пълнометражни и т.н. и грантова - за филмови фестивали и за разпространение.

"Националната комисия за стратегии и прогнози" управлява схемата за възстановяване

на разходи вложени в производство на филми от чуждестранни продуценти.

ПОЛША

В Полша "Полският филмов институт" управлява както схеми за финансиране производството на полски филми и други аудиовизуални продукти, разпространението им, участието им във фестивали и т.н. с годишен бюджет от 35 000 000 евро, така и схема за възстановяване на разходи към чуждестранни продуценти, заснели своите филми в Полша с бюджет от 48 000 000 евро годишно.

Приемането и администрирането на новата схема с паралелно съществуващи схеми за държавна помощ за производство на филми в страни членки на ЕС показва успешна практика по прилагането едновременно на различни по същността си механизми за финансиране на филмовата индустрия

Липсата на законодателна инициатива в насока въвеждане на нов механизъм за стимулиране на филмовата индустрия чрез възстановяване на разходи постепенно води до няколко негативни ефекта за нашата страна:

- Филмови продукции, които биха могли да бъдат снимани в България, се произвеждат в други държави.
- Опитни филмови екипи напускат България, защото са привлечени от по-големи продукции в други държави-членки на ЕС, където българските граждани разбира се, могат безпрепятствено да упражняват правото си на труд.
- Свежи пари, които биха могли да се влеят в българската икономика, правят това в чужди икономики.
- Именити продуценти, режисьори, оператори и актьори, които иначе биха били останали с отлични впечатления от страната ни, нямат възможност да работят тук и да препоръчат България като дестинация за качествено и рентабилно филмово производство. А във филмовата индустрия рекламата „от уста на уста“ е ефективен маркетингов инструмент.

Конкретен пример за избрани – с по-висок бюджет и с очакван зрителски интерес в световен мащаб - филмови продукции, разглеждали България като потенциална дестинация, но избрали други държави за своето производство за периода август 2018 – януари 2019 година, са следните:

1. Rambo: Last Blood

Продуцентски компании: Millennium Media, Lionsgate, Campbell-Grobman Films

Режисьор: Ейдриън Грунбърг - досега е бил първи асистент режисьор на три филма на Мел Гибсън - "Apocalypto", "Edge of Darkness", "Get the Gringo"; както и на "The Legend of Zorro", "Wall Street: Money Never Sleeps" и "Jack Racher: Never Go Back".

Звезди: Силвестър Сталоун

Филмът можеше да бъде заснет в България изцяло, а не частично.

Вложени средства в България: 4 970 000 USD

Вложени средства в Испания: 12 242 000 USD

Стимули в Испания: 40% възстановяване на вложени разходи за филмово производство

Пропуснати работни места за времето на проекта: 900

2. Island in Space

Вложени средства в България: 0 USD

Вложени средства в Румъния: 10 000 000 USD

Стимули в Румъния: 35% възстановяване на разходи за филмово производство

Предварителен бюджет: 24 000 000 USD

Пропуснати работни места за времето на проекта: 400

3. War Pigs

Продуцентски компании: Millennium Media, Electric Pictures, Di Bonaventura Pictures, Campbell-Grobman Films

Режисьор: Томи Виркола - най-известни филми "Hansel & Gretel: Witch Hunters" с Джеръми Ренър, Джема Артъртън и Фамке Янсен и "What Happened to Monday" с Глен Клоуз, Нууми Рапас и Уилем Дефо.

Звезди: Мел Гибсън и Колин Фаръл

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Румъния: 13 000 000 USD

Стимули в Румъния: 35% възстановяване на разходи за филмово производство

Предварителен бюджет: 25 000 000 USD

Пропуснати работни места за времето на проекта: 600

4. The Witcher

ТВ сериал от 12 епизода

Продуцентски компани: Netflix, Sean Daniel Company, Pioneer Stalking Films

Създател: Лорън Шмид - най-известният му проект е "Западното крило"

Звезди: Хенри Кавил

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Унгария: 36 000 000 USD

Стимули в Унгария: 30%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 1000

5. Outside the Wire

Продуцентски компании: Netflix

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Чехия: 7 000 000 USD

Стимули в Чехия: 20%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 300

6. The Last Days of American Crime

Продуцентски компании: Mandalay Pictures, Radical Studios; Netflix

Режисьор: Оливие Мегатон - най-известни филми "Transporter 3", "Taken 2", "Taken 3"

Звезди: Едгар Рамирез и Шарлто Коупли

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в ЮАР: 9 000 000 USD

Стимули в ЮАР: 25%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 300

7. Altitude

Продуцентски компании: Branded Picture Entertainment; Story Films

Режисьор: Марк Финбърг - най-известен филм "Play the Game"

Звезди: Джонатан Рийс Майърс

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в ЮАР: 2 000 000 USD

Стимули в ЮАР: 25%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 100

8. The North Water

ТВ сериал от 5 серии

Продуцентски компании: BBC 2; See-Saw Films

Режисьор: Андрю Хей

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Унгария: 6 000 000 USD

Стимули в Унгария: 30%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 130

9. Black Mirror

Епизод от сериала

Продуцентски компании: Zeppotron; Channel 4 Television Corporation; Netflix

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в САЩ: 1 000 000 USD

Стимули в САЩ: процентите стимули варират за различните щати

Пропуснати работни места за времето на проекта: 90

Последно: продуцентът на франчайза с Киану Рийвс "John Wick", на двата филма с Бенисио Дел Торо "Sicario", на "A Star is Born", на филмите с Джеръми Ренър "Wind River" и "The Town", на филмите с Харисън Форд "K-11: The Widowmaker" и "Firewall", на двата филма със Сам Уъртингтън "Clash of the Titans" и "Wrath of the Titans", както и на трите "The Expendables" - Базил Иваник - чиито филми от портфолиото му имат общо 18 номинации за Оскар, също се отказва тази година от нов голям проект в България.

Общо пропуснати ползи за периода август 2018 – януари 2019:

96 000 000 USD вложени в конкурентни на България икономики вместо в българската икономика.

До 3820 работни места неизползвани в България.

Защо?

Поради една единствена причина. Липса на програма за финансови стимули по примера на редица държави по света и особено по примера на държавите-членки на ЕС.

Решение на проблема:

Така изложеният проблем нормативно може да бъде решен с регламентирането на **нова схема за държавна помощ в рамките на Закона за филмовата индустрия чрез създаване на нова Глава Пета „А“ в същия закон**. Новата нормативна уредба ще следва нормотворчеството по примера на вече въведените в същия закон глави, уреждащи държавите помощи по развитие, производство, разпространение и участие във фестивали на изцяло български аудиовизуални произведения, което показва, че мястото на новата схема действително е в Закона за филмовата индустрия.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например

съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът по-обстойно: Производството на филми се развива във все по-силно конкурентна среда. Все повече държави в света се стараят да привличат предснимачните, снимачните и постснимачните процеси по производството на филми на своя територия поради няколко причини:

- Приток на свежи пари в тези страни.
- Допълнителна заетост на снимачните екипи от тези страни, които ще бъдат ангажирани в производството на филма.
- Износ на място на редица стоки и услуги от други индустрии, обслужващи филмовата индустрия, закупени с парите, вложени от чужбина.
- Реклама на страната, където е сниман филмът и последващ приток от туристи, които желаят да посетят снимачните локации на любимия си филм.

Пазарната конкуренция в производството на подобни аудиовизуални произведения излиза от рамките на свободния пазар и се подкрепя с допълнителни стимули от държавите, които желаят да привлекат продукции на своя територия. Тези държави прилагат редица инструменти, като най-често срещаният е Cash Rebate – възстановяване на част от допустимите за производството на филма разходи, извършени на територията на съответната страна. В някои страни размерът на това възстановяване възлиза на 20% от вложените допустими разходи, в други е 25%, някъде достига до 35% и повече.

В Европейския съюз тази форма на държавна помощ е строго регламентирана от Европейската комисия и спрямо нея се прилагат правилата от Регламент 651/2014, третиращ държавните помощи. Европейската комисия е осъзнала смисъла от подобни инструменти за държавна помощ и вместо да ги забрани, за да защити свободната конкуренция, тя ги е поставила в рамки, в които рамки държавите-членки могат да се конкурират помежду си наддавайки една през друга по-благоприятни условия за привличане на чуждестранни продуценти. Европейската комисия ясно съзнава смисъла от производството на филми в Европа и насърчава държавите членки да инвестират средства в това начинание.

В Съобщение 2013/С 332/01 на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудиовизуални произведения от 14.11.2013 година специално се отбелязва ползата от въвеждането на система за възстановяване на разходи от държавите-членки: „Държавите-членки се опитваха да използват помощите за филми, за да привличат големи международни филмови проекти, които да бъдат произведени на тяхна територия. От 2001 година насам държавите-членки започнаха въвеждането на схеми с цел да привлекат в Европа големи продукции, като се конкурираха на световно равнище с места и инфраструктури в Съединените щати, Канада, Нова Зеландия и Австралия. Участниците в публичната консултация, предшестваща настоящото съобщение, признават, че тези продукции са били необходими, за да се поддържа висококачествена инфраструктура за аудиовизуални произведения, да се допринесе за използването на студия, оборудване и персонал от висока класа, както и да се благоприятства трансферът на технологии, ноухау и експертни познания. Частичното ползване на кинематографичните инфраструктури от чуждестранни продукции ще допринесе също за изграждането на капацитет за реализацията на висококачествени европейски продукции, радващи се на голям интерес.

Що се отнася до възможния ефект върху европейския аудиовизуален сектор, чуждестранните продукции могат да окажат трайно въздействие, тъй като с тях местната инфраструктура и местните екипи се използват интензивно. Като цяло по този начин може да бъде оказан цялостен положителен ефект върху националния аудиовизуален сектор. Следва също да се отбележи, че много от филмите, които се считат за важни проекти на трети държави, всъщност представляват съвместни продукции с участието на европейски продуценти. По този начин държавните помощи ще допринесат и за промоцията на европейските аудиовизуални произведения и за поддържането на инфраструктурите за националните производства.“

България до този момент не е предприела никакви стъпки в тази посока, разчитайки единствено на ниски разходи за труд и евтини стоки и услуги, както и на сравнително поносими данъчни ставки, допълнително благоприятстващи ниското ниво на цената на труда – фактори, които обаче не са достатъчни, както ще се види по-долу, за да стане страната ни привлекателна дестинация за чуждестранните продуценти.

Държавите от западната част на Европейския съюз отдавна разполагат с палитра от инструменти за привличане на чуждестранни продукции. Страните от Централна и Източна Европа също. Дори нашите съседи Румъния, Гърция, а и тези, които не са членки на ЕС – Сърбия и Северна Македония използват подобни инструменти. Това постепенно води до няколко негативни ефекта за нашата страна:

- Филмови продукции, които биха могли да бъдат снимани в България, се произвеждат в други държави.
- Опитни филмови екипи напускат България, защото са привлечени от по-големи продукции в други държави-членки на ЕС, където българските граждани разбира се, могат безпрепятствено да упражняват правото си на труд.
- Свежи пари, които биха могли да се влеят в българската икономика, правят това в чужди икономики.
- Именити продуценти, режисьори, оператори и актьори, които иначе биха били останали с отлични впечатления от страната ни, нямат възможност да работят тук и да препоръчат България като дестинация за качествено и рентабилно филмово производство. А във филмовата индустрия рекламата „от уста на уста“ е ефективен маркетингов инструмент.

Конкретен пример за избрани – с по-висок бюджет и с очакван зрителски интерес в световен мащаб - филмови продукции, разглеждали България като потенциална дестинация, но избрали други държави за своето производство за периода август 2018 – януари 2019 година, са следните:

1. Rambo: Last Blood

Продуцентски компании: Millennium Media, Lionsgate, Campbell-Grobman Films

Режисьор: Ейдриън Грунбърг - досега е бил първи асистент режисьор на три филма на Мел Гибсън - "Apocalypto", "Edge of Darkness", "Get the Gringo"; както и на "The Legend of Zorro", "Wall Street: Money Never Sleeps" и "Jack Racher: Never Go Back".

Звезди: Силвестър Сталоун

Филмът можеше да бъде заснет в България изцяло, а не частично.

Вложени средства в България: 4 970 000 USD

Вложени средства в Испания: 12 242 000 USD

Стимули в Испания: 40% възстановяване на вложени разходи за филмово производство

Пропуснати работни места за времето на проекта: 900

2. Island in Space

Вложени средства в България: 0 USD

Вложени средства в Румъния: 10 000 000 USD

Стимули в Румъния: 35% възстановяване на разходи за филмово производство

Предварителен бюджет: 24 000 000 USD

Пропуснати работни места за времето на проекта: 400

3. War Pigs

Продуцентски компании: Millennium Media, Electric Pictures, Di Bonaventura Pictures, Campbell-Grobman Films

Режисьор: Томи Виркола - най-известни филми "Hansel & Gretel: Witch Hunters" с Джеръми Ренър, Джема Артуртън и Фамке Янсен и "What Happened to Monday" с Глен Клоуз, Нууми Рапас и Уилем Дефо.

Звезди: Мел Гибсън и Колин Фаръл

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Румъния: 13 000 000 USD

Стимули в Румъния: 35% възстановяване на разходи за филмово производство

Предварителен бюджет: 25 000 000 USD

Пропуснати работни места за времето на проекта: 600

4. The Witcher

ТВ сериал от 12 епизода

Продуцентски компани: Netflix, Sean Daniel Company, Pioneer Stalking Films

Създател: Лорън Шмид - най-известният му проект е "Западното крило"

Звезди: Хенри Кавил

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Унгария: 36 000 000 USD

Стимули в Унгария: 30%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 1000

5. Outside the Wire

Продуцентски компании: Netflix

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в Чехия: 7 000 000 USD

Стимули в Чехия: 20%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 300

6. The Last Days of American Crime

Продуцентски компании: Mandalay Pictures, Radical Studios; Netflix

Режисьор: Оливие Мегатон - най-известни филми "Transporter 3", "Taken 2", "Taken 3"

Звезди: Едгар Рамирез и Шарлто Копли

Вложени средства в България: 0

Вложени средства в ЮАР: 9 000 000 USD

Стимули в ЮАР: 25%

Пропуснати работни места за времето на проекта: 300

7. Altitude

Продуцентски компании: Branded Picture Entertainment; Story Films

Режисьор: Марк Финбърг - най-известен филм "Play the Game"

Звезди: Джонатан Рийс Майърс
 Вложени средства в България: 0
 Вложени средства в ЮАР: 2 000 000 USD
 Стимули в ЮАР: 25%
 Пропуснати работни места за времето на проекта: 100

8. The North Water

ТВ сериал от 5 серии
 Продуцентски компании: BBC 2; See-Saw Films
 Режисьор: Андрю Хей
 Вложени средства в България: 0
 Вложени средства в Унгария: 6 000 000 USD
 Стимули в Унгария: 30%
 Пропуснати работни места за времето на проекта: 130

9. Black Mirror

Епизод от сериала
 Продуцентски компании: Zeppotron; Channel 4 Television Corporation; Netflix
 Вложени средства в България: 0
 Вложени средства в САЩ: 1 000 000 USD
 Стимули в САЩ: процентите стимули варират за различните щати
 Пропуснати работни места за времето на проекта: 90

Последно: продуцентът на франчайза с Киану Рийвс "John Wick", на двата филма с Бенисио Дел Торо "Sicario", на "A Star is Born", на филмите с Джеръми Ренър "Wind River" и "The Town", на филмите с Харисън Форд "K-11: The Widowmaker" и "Firewall", на двата филма със Сам Уъртингтън "Clash of the Titans" и "Wrath of the Titans", както и на трите "The Expendables" - Базил Иваник - чиито филми от портфолиото му имат общо 18 номинации за Оскар, също се отказва тази година от нов голям проект в България.

Общо пропуснати ползи за периода август 2018 – януари 2019:

96 000 000 USD вложени в конкурентни на България икономики вместо в българската икономика.
До 3820 работни места неизползвани в България.

Защо?

Поради една единствена причина. Липса на програма за финансови стимули по примера на редица държави по света и особено по примера на държавите-членки на ЕС.

Решение на проблема:

Така изложеният проблем нормативно може да бъде решен с регламентирането на **нова схема за държавна помощ в рамките на Закона за филмовата индустрия чрез създаване на нова Глава Пета „А“ в същия закон.** Новата нормативна уредба ще следва нормотворчеството по примера на вече въведените в същия закон глави, уреждащи държавите помощи по развитие, производство, разпространение и участие във фестивали на изцяло български аудиовизуални произведения, което показва, че мястото на новата схема действително е в Закона за филмовата индустрия.

Настоящото законодателство не регламентира въвеждането на схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство, нито за чуждестранни филми, нито за изцяло национални продукции.

Законът за филмовата индустрия понастоящем чрез Глава Пета регламентира съществуващите варианти на държавно подпомагане на производството на български аудиовизуални произведения. Тези форми на държавна помощ не са приложими по отношение привличането на чуждестранни продукции в страната.

Следователно се налага въвеждането на нов нормативен текст, който да уреди отношенията по стимулиране на чуждестранното филмово производство в страната, а също и на националното по правилата на същата схема. От нормативна гледна точка най-подходящото място за нови норми в тази посока е именно Законът за филмовата индустрия.

По т. 1.2 и 1.3: Критерии за включване на експерти в художествените комисии бяха въведени през 2018 г. Практиката по прилагане на закона и на правилник за прилагането му за този период показва необходимост от прецизиране на въведените критерии;

По т. 1.4 и 1.5: Въвеждането на нова схема за държавно подпомагане по чл. 26, ал. 1, т. 2 от ЗФИ е дългоочаквана промяна, която неминуемо ще доведе до положителен ефект, съответно до по-големи финансови постъпления в икономиката на страната, като същевременно с това ще окаже влияние върху производството на български филми. За националните продукции ще е невъзможно да привлекат на пазарен принцип специалисти, както и необходимата техника за заснемането на своите филми. Реален е рискът малките национални предприятия да изпаднат в тежка неконкурентна способност по отношение на големите инвеститори и по този начин да бъдат поставени в неравностойно положение в процеса на националното филмопроизводство.

По т. 1.6: Съгласно чл. 53, т. 1 и т. 2 буква „г“ от Регламент(ЕС) № 651/2014 помощите за култура и опазване на културното наследство са съвместими с вътрешния пазар по смисъла на член 107, параграф 3 от Договора и се освобождават от задължението за уведомяване по член 108, параграф 3 от Договора, ако са изпълнени условията, определени в настоящия член и в глава I. Помощите се предоставят за културни цели и дейности, сред които са и посочените съгласно т. 2 буква „г“ художествени или културни прояви и представления, фестивали, изложби и други подобни културни дейности.“

Годишният бюджет и държавната помощ, предоставяне за филмови фестивали значително надвиша минималните размери на държавна помощ съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последващи оценки на нормативния акт не са извършени, тъй като се въвежда ново законодателство, чийто ефект все още не може практически да се оцени. Въпреки това,

налице са прогнози, които са описани в т.6 от настоящата Оценка на въздействието.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Въвеждане на нова схема за държавна помощ, свързана с производство на филми, чрез механизъм за възстановяване на разходи;

Въвеждане на нова схема за държавна помощ за фестивали и професионални събития при условията на Регламент (ЕС) № 651/2014 г.

Промяна в процедурата за оценка на проекти чрез въвеждане на промени в културните критерии за оценка, в реда за сформирание на националните комисии за оценка на проекти и в реда за извършване на финансова оценка;

Увеличаване на годишната субсидия за производство, разпространение и показ на филми.

Изменението и допълнението на Закона за филмовата индустрия с въвеждането на схема за възстановяване на вложени разходи във филмово производство в България съответства на следните приоритети от Програмата за управление на Правителството на Република България 2017-2021

В сектор Икономика

- Повишаване растежа и конкурентоспособността на българската икономика.

В сектор Култура

- Развитие на изкуствата, културните и творческите индустрии, културното наследство и културния туризъм

Предлаганата нормативна промяна съответства в дълбочина и на следните цели и мерки от Програмата за управление на Правителството на Република България 2017-2021:

Цел 133: Достигане до максимално финансиране на българското кино от държавата съгласно Закона за филмовата индустрия.

Мярка 510: Отпускане на държавна помощ за подкрепа на българската филмова индустрия изцяло съгласно изискванията на Закона за филмовата индустрия.

Мярка 729: Повишаване на конкурентоспособността на българската икономика чрез провеждане на политика в подкрепа на малките и средните предприятия (вложените средства във филмово производство са на практика пазар за хиляди малки и средни предприятия, които са доставчици на стоки и услуги, необходими за производството на аудиовизуалното произведение, от редица сектори на преработващата промишленост, транспорта, хотелиерството и ресторантьорството и от секторите на интензивните на знание услуги.)

Цел 196: Подкрепа за българските износители (вложените средства от чужбина за производство на аудиовизуални произведения на територията на страната са „износ на място“ за българските малки и средни предприятия.)

Законодателната инициатива е в съответствие и с **Мярка 742**: Привличане на инвеститори и насърчаването на инвестициите в сектори с висока добавена стойност – (Филмовото производство като част от Раздел J59 „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика,“ по Класификатора на икономическите дейности КИД 2008, е с ярко изразена висока производителност на труда (измерваща се като добавена стойност на един зает) в сравнение с другите икономически дейности в България, макар и да изостава значително от европейските нива. Производителността на труда в Раздел J59 е на 12 място от 61 раздела, които наблюдаваме, като за сравнение е 5 пъти по-висока от тази в ресторантьорството, близо 4 пъти по-висока от тази в производството на облекло и 2 пъти по-висока от производителността на труда в сектори като производство на хранителни продукти или на текстил.)

Законодателната инициатива съответства и на **Цел 213**: Позициониране на България като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар във връзка с качеството на предлагания туристически продукт и добавена стойност – (Привличането на туристи в сектора на културния туризъм е значителна стъпка в промяната облика на България като туристическа дестинация само например за сезонен туризъм.).

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Законодателната инициатива ще окаже пряко влияние върху икономическата и обществената активност на:

- Министерство на културата;
- Министерство на финансите;
- Изпълнителна агенция „Национален филмов център“;
- Министерство на икономиката,
- Министерство на туризма;
- Продуценти, копродуценти и доставчици на производствени услуги, невписани в регистъра по чл. 19, ал. 1 от ЗФИ;
- Продуценти и копродуценти, вписани в регистъра по чл. 19, ал. 1 от ЗФИ - 710 бр.
- Лица, осъществяващи показ на филми – 98 бр. по данни от регистъра по чл. 19 от ЗФИ;
- Киносалони - 287 бр.;
- Физически лица, заети в областта на филмовата индустрия;

- Търговци, юридически лица с нестопанска цел и др. областта филмовата индустрия, на туризма и услугите.Български продуценти;
- Български предприятия - доставчици на услуги за производство на аудиовизуални произведения на територията на България;
- Предприятията от Раздел J59 (по КИД 2008) „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика“
- Предприятия от секторите „Преработваща промишленост“, „Транспорт“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Строителство“, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти“, „Финансови и застрахователни дейности“ и т.н.;
- Професионални организации на физически и юридически лица от творческите индустрии;
- Физически лица на свободна практика от творческите индустрии;
- Цялото общество и имиджът на страната

4. Варианти на действие:

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „Без действие“.

ВАРИАНТ 0 – без действие – не се прави промяна в законодателството, не се предприемат и никакви други нормативни или административни стъпки по въвеждане на схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България.

ВАРИАНТ 1 – прави се промяна в законодателството, като се въвежда схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България.

ВАРИАНТ 2 – не се прави промяна в законодателството, но се въвежда схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България чрез подзаконов нормативен акт – например чрез Постановление на МС.

5. Негативни въздействия:

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

ВАРИАНТ 0 – без действие – не се прави промяна в законодателството, не се предприемат и никакви други нормативни или административни стъпки по въвеждане на схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България.

Негативни въздействия върху:

- **Български продуценти** – една нова ниша за тях, а именно сътрудничеството с чуждестранни продуценти при наличие на програма за възстановяване на разходи, вложени за филмово производство в България, остава затворена. По-голямата част от българските продуценти ще продължат да разчитат на държавните субсидии, налични за развитие, производство (включително ко-продукции) и разпространение на български филми. Друга минимална част, които ползват предимно частно финансиране ще продължат да се опитват да правят комерсиални продукти, които са предимно за малкия български пазар. Трети – ще престанат да се занимават с производство на филми. Всичко това обаче не е филмова индустрия, защото рискът тук е ограничен, а държавата не изисква, предоставяйки субсидии, възвръщаемост на инвестицията.
- **Български предприятия - доставчици на услуги за производство на аудиовизуални произведения на територията на България** – тези предприятия ще продължат да търсят предимно чуждестранни клиенти, както ще ползват и някои български, ако българските клиенти могат да си позволят услугите им. Чуждестранните клиенти – в дългосрочен план ще търсят услуги за нискобюджетни продукции или ще се включат към другия поток – на заобикалящите България, поради липсата на стимули. Нито една емблематична за киното или телевизията продукция в световен мащаб няма да избере България за своето производство. Така индустрията от растяща в първите години на XXI век, постепенно ще се превърне не само в източник на ниско качество, но и ще започне да затихва, поради силната конкуренция и държавни помощи в други държави.
- **Предприятията от Раздел J59 (по КИД 2008) „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика“** – към тези предприятия спадат и горепосочените „доставчици на услуги“, които заедно със споменатите „продуценти“ са разпознати като потенциални кандидати по програмата за възстановяване на разходи за филмово производство, ако бъде приета. Тук обаче се разглежда целият раздел, тъй като в него има над 1300 предприятия, в които постоянна са заети над 5000 души. Част от тези предприятия може и да не бъдат кандидати по схемата, но участват активно в сектора на филмовото производство и изпълняват редица услуги, свързани с филмовото производство. Ако мярката не се приеме, те ще бъдат пряко засегнати с негативни последици.. По-долу в Таблица 1 е предложен кратък анализ с повече статистика с източник SME Performance Review, European Commission, 2019 (https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review_en)

Таблица 1

Производителност на труда в евро в раздел J59 за периода 2015-2019						Промяна в % 2015-2019
2015	2016	2017	2018	2019		

България	17494	17683	17562	18501	19629	+12,2
Хърватия	29141	33433	35759	37146	38263	+31,3
Чехия	23803	23985	27099	29591	30867	+29,7
Унгария	23856	11144	33142	34858	36969	+55,0
Германия	78700	80396	78868	81256	83928	+6,6
Великобритания	72471	85470	82535	85455	87923	+21,3

Източник: SME Performance Review, European Commission, 2019

Производителността на труда в българските предприятия в раздел J59 все още расте. За последните 5 години е нараснала с 12%. В държавите, където има финансови стимули за филмово производство обаче производителността на труда също расте, но с по-бързи темпове: в Хърватия с 31%, в Чехия с 30% в Унгария с 55%, във Великобритания с 21%. В Германия е нараснала едва със 7%, но разликата между Германия и България в нивата на производителност на труда е 4 пъти в полза на Германия. Данните показват съвсем ясно – рязко изоставане на България в този сектор и тенденциите са тази „пропаст“ между страната ни и нашите конкуренти да се задълбочи. Това и ще се случи във Вариант 0.

- **Предприятия от секторите „Преработваща промишленост“, „Транспорт“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Строителство“, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти“, „Финансови и застрахователни дейности“ и т.н.** – предприятията от тази група ще продължат своята обичайна дейност, но няма да имат допълнителен пазар, който е „износ на място“ – стоки и услуги от тези предприятия да бъдат закупени с чуждестранни средства, влезли в България за производството на аудиовизуалното произведение.
- **Професионални организации на физически и юридически лица от творческите индустрии** – ефектът върху тях ще е негативен от гледна точка на натиск от професионалните среди, най-вече професионалисти, които работят във филмовото производство като художници, декоратори, дърводелци, шофьори, каскадьори, асистенти на продукцията, дизайнери, компютърни аниматори, специалисти по звука... почти 60 професии, за които обемът на работа постепенно ще намалява или ще остане все така нископлатен в сравнение с колегите им в страните с финансови стимули за филмово производство. Тези хора ще бъдат принудени да напуснат българския пазар на труда или в най-добрия случай – да търсят преквалификация за работа в други сектори.
- **Физически лица на свободна практика от творческите индустрии** – част от тях са гореизредените – тяхната съдба ще бъде или преквалификация в други сектори, или напускане на България по посока на държави, където са привлечени филмови продукции и има нужда от техните услуги. В тези държави недостигът на качествена работна сила във филмовата индустрия ще става все по-осезателен, което не само ще доведе до бързото изтичане на българските кадри в тази посока, но и ще направи невъзможно връщането им, а подготовката на нови отнема десетилетия.
- **Министерство на културата, Министерство на финансите, Министерство на икономиката, Министерство на туризма** – ще нарасне общественият натиск и недоволство върху тях от липсата на въведена схема за възстановяване

на разходи за филмово производство.

- **Държавния бюджет** – макар и на пръв поглед Държавният бюджет да спести средства, като не ги вложи в програма за възстановяване на разходи за филмово производство, на практика ще се лиши от допълнителни приходи:

Доклад на PricewaterhouseCoopers “Проучване на ефекта на чуждестранната филмова продукция върху икономиката на България“, 2016 година, препоръчва въвеждането на финансови стимули за филмовата индустрия в България, като се спира на следния икономически ефект от привличането на чуждестранни средства за производство на филми на територията на страната:

Практиката от страните, въвели подобни стимули, показва изгодния за държавния бюджет и националната икономика характер – средно за всяко евро, инвестирано в страната в производство на филми, преките постъпления за държавния бюджет са между 19% и 22%, а с косвения и индуцирания ефект достигат до 35-40%. Съгласно методологията на доклада, би могъл да бъде предложен за разглеждане следния пример:

Примерът по-долу е базиран на Модела на Леонтиев, използван в Доклад на PricewaterhouseCoopers “Проучване на ефекта на чуждестранната филмова продукция върху икономиката на България,,. Моделът на Леонтиев е един от най-точните и подробни методи за калкулиране на ефекта на дадена индустрия върху цялата икономика на една страна.

При вложени от чужбина 100 000 000 евро годишно (понастоящем вложените от чужбина средства за производство на филми в България едва достигат 30 милиона евро) се получават следните резултати:

1. Пряк ефект

- Брутна добавена стойност: 32 600 000 евро;
- Данъци и осигуровки: 8 340 000 евро.

2. Косвен ефект

- Ангажирани допълнително още 128 400 000 евро в други индустрии, поради търсенето от страна на филмовата индустрия;
- Брутна добавена стойност от 43 200 000 евро;
- Данъци и осигуровки от 10 640 000 евро.

3. Индуциран ефект, където би могъл да се причисли и ефектът от събрания ДДС от още около 23 000 000 евро.

Следователно сумарният ефект от привлечени 100 000 000 евро за производство на филми в България е 228 000 000 евро привлечени и инвестирани средства, 75 800 000 евро брутна добавена стойност и данъчни постъпления от 41 980 000 евро годишно.

Към това могат да бъдат добавени и 2000 единици еквивалент на пълна заетост според същия доклад на PWC. Сто милиона евро допустими разходи в страната

биха били привлечени, ако схемата, предлагайки 25% възстановяване на вложени допустими разходи във филмово производство, разполага по предварителни прогнози с годишен бюджет от минимум 15 000 000 лева.

Обичайната практика с действащите програми показва, че тези 100 милиона евро няма да бъдат привлечени в България, съответно данъчните постъпления няма да бъдат налични, нито допълнителната заетост, ако страната ни не предложи на продуцентите програма за финансови стимули. Търсените средства по конкурентен път ще се пренасочат към държави с финансови стимули.

България все още притежава значително по-добра производствена инфраструктура за аудиовизуални произведения и квалифицирани кадри, които в съчетание с налична програма ще привлекат чуждестранните продуценти. Ако програма не бъде въведена веднага, инфраструктурата ще спре да се развива, а кадрите ще бъдат привлечени трайно и окончателно в държави, където се снимат повече продукции. Подготовката на нови кадри – труден, скъп и дългосрочен процес – ще води до единствения логичен резултат – напускане на страната.

- **Национален филмов център** – ще се дискредитира като администрация, способна да обедини филмовата общност в България, като предложи нови инструменти за производство на аудиовизуални произведения.
- **Цялото общество и имиджът на страната** – част от работната сила ще напусне България, ще спаднат данъчните приходи от социални и здравни осигуровки, ще спадне потреблението, съответно ще спаднат приходите от ДДС, като цяло ще се отрази негативно на благосъстоянието, а растежът, ако бъде компенсиран от други сектори на икономика, ще бъде по-бавен и изоставащ в сравнение с конкурентните държави.

ВАРИАНТ 1 – прави се промяна в законодателството, като се въвежда схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България.

Негативни въздействия върху:

- **Български продуценти** – никакъв негативен ефект
- **Български предприятия - доставчици на услуги за производство на аудиовизуални произведения на територията на България** – няма негативен ефект
- **Предприятията от Раздел J59 (по КИД 2008) „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика“** – няма негативен ефект
- **Предприятията от секторите „Преработваща промишленост“, „Транспорт“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Строителство“, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти“, „Финансови и**

застрахователни дейности“ и т.н. – не се очаква негативен ефект

- **Професионални организации на физически и юридически лица от творческите индустрии** – не се очаква негативен ефект
- **Физически лица на свободна практика от творческите индустрии** – без негативни ефекти върху тяхната работа
- **Държавният бюджет** – ще бъдат вложени средства, но приходите за бюджета ще се увеличат и ще компенсират вложената държавна помощ, както бе описано по-горе
- **Министерство на културата, Министерство на финансите, Министерство на икономиката, Министерство на туризма** – без негативни ефекти и сътресения
- **Национален филмов център** – без негативни ефекти
- **Цялото общество и имиджът на страната** – никакъв негативен ефект

ВАРИАНТ 2 – не се прави промяна в законодателството, но се въвежда схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България чрез подзаконов нормативен акт – например Постановление на МС.

Не се очакват значителни негативни ефекти, но програма за финансови стимули за филмовата индустрия, въведена с подзаконов нормативен акт крие рискове да бъде бързо и лесно отменена, лишена е от институционалност и би била разглеждана по-скоро като „козметична“ промяна, а не трайна и задълбочена политика за развитие на филмовата индустрия. Подобни обстоятелства превръщат страната в непривлекателна дестинация за чуждестранните инвеститори и вместо да им внушат сигурност, внушават доста рискове, които ги отблъскват.

6. Положителни въздействия:

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

ВАРИАНТ 0 – без действие – не се прави промяна в законодателството, не се предприемат и никакви други нормативни или административни стъпки по въвеждане на схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България.

- **Български продуценти** – няма положителен ефект
- **Български предприятия - доставчици на услуги за производство на аудиовизуални произведения на територията на България** – няма положителен ефект
- **Предприятията от Раздел J59 (по КИД 2008) „Производство на филми, телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика“** – без

положителен ефект

- **Предприятия от секторите „Преработваща промишленост“, „Транспорт“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Строителство“, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти“, „Финансови и застрахователни дейности“ и т.н. – без положителен ефект**
- **Професионални организации на физически и юридически лица от творческите индустрии – няма да се отрази позитивно**
- **Физически лица на свободна практика от творческите индустрии – не се очакват положителни ефекти**
- **Държавният бюджет – на пръв поглед държавният бюджет ще спести средства от евентуална програма за финансови стимули, но в дългосрочен план ще се лиши от повишени приходи, надвишаващи евентуално отделените средства за програмата.**
- **Министерство на културата, Министерство на финансите, Министерство на икономиката, Министерство на туризма – без положителен ефект**
- **Национален филмов център – без положителен ефект**
- **Цялото общество и имиджът на страната – няма положителен ефект**

ВАРИАНТ 1 – прави се промяна в законодателството, като се въвежда схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България.

- **Български продуценти** – нови и изключителни възможности за българските продуценти да участват, като продуценти, ко-продуценти или друг вид партньори в чуждестранните продукции, които финансовата схема ще привлече в България; възможности и за изцяло българските продукции, създадени от тези продуценти, ако отговарят на критериите на програмата, да бъдат осъществени чрез привличането на изцяло български частни капитали. Пазарната реализация на тези продукти е гарантирана, тъй като спецификата на програмата е да изисква първо вложането на частни капитали и след това частично да възстанови вложени разходи в производството на филма. Всеки инвеститор/продуцент би рискувал частния си капитал едва тогава, когато е осигурил пазарна реализация за крайния продукт. Програмата ще изведе българските продуценти на изцяло ново качествено ниво в производството на аудиовизуални произведения.
- **Български предприятия - доставчици на услуги за производство на аудиовизуални произведения на територията на България** – обемът на работа за тези предприятия ще се увеличи с повече продукции и с по-големи бюджети, това ще позволи разширяване на капацитета на тези предприятия и допълнителни инвестиции от тяхна страна в нови мощности, както и ще привлече инвеститори в страната да създадат свои допълнителни мощности за филмово производство.
- **Предприятията от Раздел J59 (по КИД 2008) „Производство на филми,**

телевизионни предавания, звукозапис и издаване на музика“ – Негативните ефекти от Таблица 1, поместена по-горе ще сменят посоката си. Цитираният вече Доклад на PricewaterhouseCoopers “Проучване на ефекта на чуждестранната филмова продукция върху икономиката на България“ допълва:

„Въвеждането на финансови облекчения е довело до ръст във филмопроизводството в редица страни:

- Филмовата индустрия в Чехия расте със средно 18% на година след въвеждане на финансови облекчения.
- В годината след въвеждане на финансовите облекчения, разходите за филмови продукции в Хърватска се увеличават с 90%.
- Въвеждането на финансови облекчения за филмовата индустрия води до ръст в нивата на заетост.
- Сравнителен анализ на държави, в които има въведени финансови схеми за подпомагане на филмовата индустрия и такива, в които няма, показва, че обемът на филмовата индустрия (като % от БВП) е до 5 пъти по-голям, когато държавата предоставя финансови облекчения в сравнение с държави, в които няма финансови облекчения за филмопроизводство.“

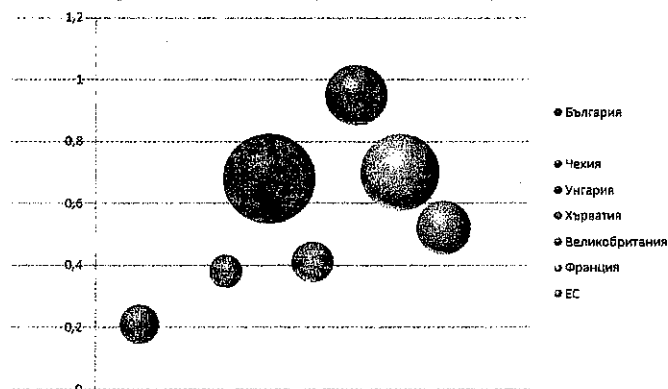
Потенциалът за още по-голям растеж и развитие на филмовата индустрия в България е значителен, тъй като въпреки наблюдавания ръст в последните години, в сравнение с конкурентните държави, делът на българските предприятия от филмовата индустрия спрямо всички предприятия е в пъти по-малък от същия дял в другите държави. Това е валидно и за приноса към добавената стойност.

Например делът на предприятията от филмовата индустрия спрямо всички предприятия в Хърватия е два пъти по-голям от този в България, в Унгария е 3 пъти по-голям, а във Великобритания почти 5 пъти по-голям.

Приносът на българските предприятия от филмовата индустрия към брутната добавена стойност на страната, въпреки с най-големия ръст сред държавите за сравнение, е все още два пъти по-малък от средното ниво за ЕС, 4 пъти по-малък от този във Франция и близо 6 пъти по-малък от приноса на унгарските предприятия от филмовата индустрия към брутната добавена стойност на Унгария. Виж Фигура 1

Фигура 1

Предприятия във филмовата индустрия

Източник: Евростат и собствени изчисления, 2017

Позицията по ординатата показва дела (в %) на броя на предприятията от филмовата индустрия спрямо общия брой на предприятията в съответната икономика. Обемът на сферите показва приноса към брутната добавена стойност на предприятията от филмовата индустрия. Видима е внушителната разлика между България – най-долу в ляво - и Унгария например – държава от източна Европа, но с въведени финансови стимули от повече от десетилетие - по отношение на приноса към брутната добавена стойност и по отношение на дела в броя на предприятията от филмовата индустрия в местната икономика. Въвеждането на финансови стимули в България ще позволи бързото догонване на конкурентните държави по тези показатели. Българските предприятия в сектора ще се увеличат или ще се окрупнят, дори ще се появят нови предприятия, готови да създадат мощности „на зелено“ - строеж на нови студия и друга инфраструктура, а създадената добавена стойност ще нарасне, оттам и производителността на труда, като това ще обърне тенденциите, посочени в Таблица 1 по-горе.

- **Предприятията от секторите „Преработваща промишленост“, „Транспорт“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Строителство“, „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти“, „Финансови и застрахователни дейности“ и т.н.;**

Филмовото производство осигурява трудови ангажименти на над 60 вида професии в страната и поръчки за хиляди малки и средни предприятия (МСП). Следва кратка справка относно броя на българските МСП, имали търговски отношения с производителите на някои по-големи чуждестранни филмови продукции, създадени в България:

The Expendables 2: договори с 1892 МСП;
 Conan the Barbarian: договори с 1512 МСП
 300: Rise of an Empire: договори с 1503 МСП

Годишно договори за работа за производството на чуждестранни филмови проекти сключват около 4000 души.

- **Професионални организации на физически и юридически лица от**

творческите индустрии – авторитетът на тези организации ще се укрепи, както и партньорствата им със сродни организации от чужбина и с новите партньорства, осъществени с чуждестранните продуценти.

- **Физически лица на свободна практика от творческите индустрии** – заетостта за тях ще се гарантира трайно и продължително, като няма да се налага да търсят работни места в снимачни екипи в конкурентни държави. Ще се увеличи и броят на постоянно заетите в раздел J59.
- **Държавният бюджет** – както стана ясно от Доклад на PricewaterhouseCoopers “Проучване на ефекта на чуждестранната филмова продукция върху икономиката на България” ефектът от чуждестранното производство на филми в България се измерва в три направления:
 - **Пряк ефект**, генериран пряко от дейността на филмопроизводството и изчислен въз основа на представителни данни за индустрията;
 - **Косвен ефект**, генериран по веригата на доставки в резултат на покупката на стоки и услуги от филмовата индустрия от местни доставчици (в сферата на строителството, търговията на едро и дребно, транспорт и т.н.) и изчислен чрез прилагане на модела на Леонтиев;
 - **Индуктиран ефект**, генериран от служителите, които са пряко или косвено заети в производството на филми, чрез инвестиране на заплатите си за стоки и услуги от други индустрии в местната икономика. Индуцираният ефект включва и данък добавена стойност (ДДС), изплатен от крайните потребители към държавния бюджет за стоките и услугите, които купуват.

С дадения пример по-горе по Модела на Леонтиев – вложени в България допълнителни 100 000 000 евро годишно за филмово производство внасят в държавния бюджет около 42 000 000 евро годишно в резултат на трите ефекта, а разходват само 25 000 000, ако бъде решено бюджетът на програмата да бъде 25 000 000 като начало и тя да работи с 25% възстановяване на допустими разходи за филмово производство в страната.

Отделно от това тези 100 милиона евро активират в икономиката общо 228 000 000 евро привлечени и инвестирани средства и създават 75 800 000 евро брутна добавена стойност.

- **Министерство на културата, Министерство на финансите, Министерство на икономиката, Министерство на туризма** – изцяло положителен ефект – особено в политическо отношение от гледна точка на отдавна очаквана от индустрията мярка, която е осъществена.
- **Национален филмов център** – положителен ефект – очаква се НФЦ да управлява мярката, като неговите функции, задължения и отговорности ще нараснат, а авторитетът и влиянието му ще се умножат.
- **Цялото общество и имиджът на страната** – изключително позитивен ефект за страната и обществото – повече инвестиции, повече популярност на България с позитивни послания по света, по-високо благосъстояние на обществото.

ВАРИАНТ 2 – не се прави промяна в законодателството, но се въвежда схема за възстановяване на разходи, вложени във филмово производство на територията на България чрез подзаконов нормативен акт, например - Постановление на МС.

Ефектите за всички заинтересовани страни ще са същите, но фактът, че програмата ще действа по Постановление – подзаконов нормативен акт, ще постави всички участници в нея в нестабилна среда, която може лесно да бъде променена и по този начин позитивните ефекти да изчезнат внезапно.

7. Потенциални рискове:

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Очакваните рискове са следните:

- Недостатъчен бюджет за програмата, което може да обезсмисли ефекта от нейното предназначение. Стартовият бюджет на тази програма, за да може България да отговори на конкурентните държави е **минимум 15 000 000 лева**.
- Липса на административен капацитет за управление на програмата. Нужна е сериозна подготовка на кадрите в администрацията, които формално ще оперират с програмата
- Риск от усложнена процедура за кандидатстване по програмата, което да затрудни участниците в нея, които на практика са икономическите агенти, от които се очаква да инвестират своите средства в българската икономика чрез производство на аудиовизуални произведения.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- ☐ Ще се повиши
- ☐ Ще се намали
- ☐ Няма ефект – не се очаква допълнителна административна тежест извън процедурата по кандидатстване.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават допълнителни регулаторни режими. Усъвършенстват се вече съществуващите регистри към Националния филмов център. Предвижда се в регистъра по чл. 19 от ЗФИ да бъдат вписвани и доставчици на фимопроизводствени услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Да

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те

Създава се регистър на експертите, които да бъдат включвани в съставите на националните комисии по чл. 8, ал. 1 от ЗФИ.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

☐ Актът засяга пряко МСП – по-горе в документа са посочени позитивните ефекти за българските МСП от въвеждането на схемата за финансови стимули за филмовата индустрия

☐ Актът не засяга МСП

☐ Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

☐ Да

☐ Не

12. Обществени консултации:

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Проектът ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации, на интернет страницата на Министерството на културата и на интернет страницата на Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ за получаване на предложения и становища за срок от 30 дни.

Проектът ще бъде обсъден на заседание на Националния съвет за кино.

Справката за отразените становища ще бъде публикувана след приключване на обществените консултации.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

☒ Да

☐ Не

Въвеждат се изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ, L 187/1 от 26 юни 2014 г.) и изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.).

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво

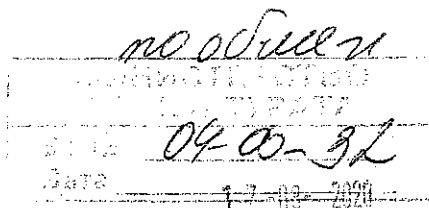
Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Жана Караиванова, директор ИА НФЦ

Дата: 11.11.2020

Подпис:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изм. № 04-05-34/20

/моля цитирайте при отговор/

ДО
Г-ЖА КРАСИМИРА СТЕФОВА
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

На Ваше писмо с изх. рег. № 04-00-32/11.08.2020 г.

ОТНОСНО: *Справка за съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО СТЕФОВА,

Приложено изпращам Справка за съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия с Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи на Съвета на Европа и с практиката на Европейския съд по правата на човека, съгласно чл. 28, ал. 3 от ЗНА.

Приложение: съгласно текста.

17.8.2020 г.

X

Проф. д-р Николай Проданов, дн
Заместник-министър на правосъдието
Signed by: Nikolay Stanev Prodanov

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 04-05-34/20

/моля цитирайте при отговор/

СПРАВКА

ОТНОСНО: *Съответствието на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС) и с практиката на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) съгласно чл.28, ал.3 от ЗНА*

В отговор на писмо с рег. № 04-00-32/11.08.2020 г. на Министерство на културата, във връзка с проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия и на основание чл. 28, ал. 3 от Закона за нормативните актове, въвеждащ изискване за изготвяне на справка за съответствие на законопроектите с КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ, дирекция „Процесуално представителство на Република България пред Европейския съд по правата на човека“ изразява становище, че предложеният законопроект не създава нормативни предпоставки за противоречие с разпоредбите на КЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ.

17.8.2020 г.

X

Проф. д-р Николай Проданов, дн
Заместник-министър на правосъдието
Signed by: Nikolay Stanev Prodanov

СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ...

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Проф. д-р Станислав Семерджиев Председател на БАФТРС Българска асоциация на филмовите, телевизионни и радио сценаристи	1. В отговор на обявено обществено обсъждане на Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия на 04.08.2020г. на сайта на Министерството на културата със срок за становища до 04.09.2020г., с настоящето бихме искали в срок да внесем предложенията на членовете на Сдружение „БАФТРС – Българска асоциация на филмовите, телевизионните и радио сценаристи“. След проведено извънредно общо заседание на БАФТРС от 25.08.2020г. членовете на БАФТРС стигнаха до следните становища и предложения: 1. В предложения Проект на Закон за изменение и допълнение на ЗФИ, мандатът на художествена комисия е само 6 (шест) месеца, което отворя възможност за увеличаване на съществуващите корупционни практики и на практика напълно сменя от членовете отговорността за одобрените проекти. Предлагаме: да се премахне Художествената комисия и да се създаде тричленна Експертна комисия, по предложение на директора на НФЦ, която да се избира за период от 3 (три) години. Комисията да работи на базата на предварително заявени и оповестени приоритети и да отговаря художествено за одобрените за финансиране проекти. Всеки член да отговаря за отделно звено: игрални, документални, анимационни филми. 2. . В чл. 8, ал.1 се върне Финансовата комисия като орган, разпределител на средства. 3. Да се отчита и добавя професионалния опит на сценариста в чл. 27, ал.1, т.5.	Не се приема	Към настоящия момент е получено становище от компетентния орган – КПКОНПИ, в чиято компетентност е включен анализът на корупционния риск и даването на препоръки за неговото отстраняване. КПКОНПИ съгласува проекта без препоръки в тази насока. Отпадането на ФК е мотивирано и се подкрепя от голяма част от кандидатстващи по процедурата продуценти В предложената редакция се акцентира върху професионалните

			постижения, а не само върху професионалния опит, а именно: „5. професионалните постижения на продуцента и режисьора, признанието на техни предидни произведения от зрителите на международни фестивали и културни прояви
		4. Да се добавят критерии за съответствие и задължение на продуцентите да реализират одобрения сценарий от художествената (по предложение на БАФТРС – експертната) комисия. В момента вече са десетки случаите на продуценти, които реализират сценарий, несъответстващ на разработения от автора и приет от комисията проект. Освен всяко друго – това е и грубо нарушение на авторските права, за което би трябвало в закона да се предвидят административни санкции и процедура за разрешаване на конфликти при подобни порочни практики.	Приема се по принцип.
			Необходимо е да се има предвид, че за предоставената държава помощ се сключва на договор, където са определени задълженията на бенефициента за реализация на одобрения за финансиране проект. Неизпълнението на проекта във вида в който е одобрен носи финансови санкции. Към настоящия момент тези положения са уредени в ИПЗФИ и въпросът може да

			се постави за разглеждане при разглеждане на изменението в ППЗФИ
	5. Напълно подкрепяме изразеното становище от доц. Александър Донев относно заложения в закона главен критерий за „зрителски успех и възможността за културно въздействие“ в чл. 27, ал. 1, т. 2: <i>В цялостната философия на проектозакона в частта му за подпомагане на национални филми <u>напълно са пренебрегнати поредица от принципи от Съобщението на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудиовизуални произведения, оповестено в Официален вестник на Европейския съюз, С 332, Година 56, 15 ноември 2013 г. /https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:332:0001:0011:BG:PDF/ Съобщенията на ЕК са със задължителен характер за транспониране в националното законодателство.</u></i> <i>Там в глава 4.1. „Обхват на дейностите“, т. 21, е записано: „Целта за защита и насърчаване на европейското културно многообразие чрез аудиовизуални произведения може да бъде постигната единствено, ако публиката гледа тези произведения.“</i> <i>В т. 22 се появява текст: „Помощта за кинозалоните насърчава културата, тъй като тяхната основна цел е да бъде прожектиран културен продукт, какъвто са филмите.“ Показателно е, че тук не се прави никакво разграничение между различни типове филм – комерсиални или високохудожествени, а всеки филм се възприема без уговорки като „културен продукт“.</i> <i>В подглава 4.2. „Културен критерий“, т. 25 е заложена една абсолютно революционната формулировка относно публичното финансиране на европейски филми: „В съответствие с Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. (2) за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване, Комисията отбелязва, че фактът, че един филм е комерсиален, не</i>	Не се приема.	В чл. 27, ал. 1 се въвеждат критерии за кандидатстване за проекти, където е заложен критерия зрителски потенциал.

му пречи да бъде и културен“. В самия проект за закон и в работния, много груб вариант на Правилник за неговото приложение напълно са отпаднали материалните измерители за зрителски успех на предишни филми на кандидатите. Тази тенденция на проекта за закон, изразяваща се в пренебрегване на зрителския успех пред националната публика, прави още по-силно впечатление на фона на увеличението задължение на кината да програмира вече не 5, а 10 процента български филми. <u>Средацията на член 27 ал. 1 в проекта за закон</u> естествено като главен критерий за зрителски успех се въвежда признаването „от зрителите на международни фестивали и културни прояви“. Тези зрители на практика не представяват широката публика, а единствено специализираната аудитория от критици и кинопрофесионалисти.			
6. БАФГРС застава напълно и зад следното изказано становище от доц. Александър Донев относно предложената формулировка в чл. 27, ал. 1, т. 1 за художествена пенност на проекта за нови филми: Критериите за художествена ценност на проектите за нови филми (чл. 27, ал. 1, т.1) продължават да бъдат неконкретни, обтекаеми, позволяващи крайно субективно третиране.	Не се приема.	Критериите, посочени в т. 1 са следните:	1. културните, художествените и творческите му качества с акцент върху оригиналността на темата, художествената стойност на сценария, използваните творчески методи на филмов разказ, драматургичната структура, главните герои, режисьорска

			експликация и/или визуалната концепция, творческия потенциал на проекта в контекста на европейското културно разнообразие. Критичните бележки не са конкретни.
		Не се приема.	Коментар е отразен по-горе.
	7. 7. Подкрепяме становището дадено от Гилдия „Кинодраматурзи“ на СБФД за нуждата от добавяне в чл. 27, ал.4, т. 3 на точки за оценяване професионалния опит и признание И на сценариста.		Няма конкретно предложение, подкрепено с мотиви
	8. Подкрепяме становището на Гилдия „Кинодраматурзи“ на СБФД относно увеличаването на точките за български творци в предложеното Приложение № I на проектозакона.		Заявителите по схемата за държавна помощ са конкретизирани в разпоредбите на закона. Въведено е понятието независим продуцент.
	9. В Проекта за Закон за изменение и допълнение на ЗФИ не е предоставена процедура, по която ще бъдат финансирани сериали и телевизионни проекти по предложената схема. Неясно е формулирано и кои участници могат да кандидатстват по съответната схема. Настояваме този въпрос да се третира с прецизност и категоричност. Особено важно е да не се допуска участието на ТВ оператори като продуценти – защото това на практика ще обезсмисли цялостния процес по реализацията на съответните ТВ проекти и ще изхвърли от него всички автори и независими продуценти.		Проектът на правилник ще бъде довършен непосредствено след внасянето на ЗИД ЗФИ в МС.
	10. Подкрепяме и следното изразено становище от доц. Александър Донев относно предложението за Правилник за приложението на Закона за изменение и допълнение на ЗФИ: <i>„Не е нито логично, нито редно да се дава окончателно становище по Проект, който включва толкова съществени промени, без да има достатъчно цялостен вариант за Правилник. Обсъждането и</i>		

	одобряването на двата документа трябва да върви успоредно. Ако това не се случи, всяко по-конкретно и съществено предложение за промени в Правилника, може да бъде отхвърлено, защото в проектозакона вече е било одобрено друго и то не може да се промени.			Предложеният критерий следният: 3. съответствието между сценария, предложението-художествено-творчески решения и икономическата обоснованост на предлагания бюджет; Т.е. търси се съответствието между художествения елемент и адекватно на него икономическа обосновка.
	11. Подкрепяме и становището на Гилдия „Кинодраматурзи“ на СБФД относно отпадането на „икономическата обоснованост на предложения бюджет“ в чл. 27, ал. 1, т. 3. Не смятаме за логично една и съща комисия да бъде отговорна за определяне на икономическите параметри на даден проект и на неговите художествени качества. Това е още един аргумент в полза на възстановяване статута на Финансовата комисия. Надяваме се, че предложенията и становищата ни ще бъдат адресирани и отразени в последващите редакции на текстовете за Проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия.	Не се приема.		
2.	СТАНОВИЩЕ ОТ СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТЕ ФИЛМОВИ ДЕЙЦИ ПОДКРЕПЕНО ОТ:	1. Във връзка с провежданите обществени консултации по проекта на ЗИДЗФИ, представяме нашето становище по предлаганите законодателни промени, което се изразява в следното: По отношение на философията на закона и въведените с него принципи положения: 1. Предлагаме в Закона за филмовата индустрия да бъдат формирани стимули за производство на филмови сериали и изразяваме несъгласие за подпомагане на	Приема се.	С настоящия законопроект не се предлага схема за телевизионни сериали.

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА КИНОРЕЖИСЬОРИТЕ АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОПЕРАТОРИ АСОЦИАЦИЯ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ ПО КИНО ВЪВ ВИСШИТЕ УЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ „АКАДЕМИКА 21“	аудио-визуални произведения, предназначени изключително за телевизия. Законодателната уредба на държавното подпомагане за телевизионните формати следва да се съдържа в Закона за радио и телевизия, който е отраслов закон, а не в Закона за филмовата индустрия. 2. Въпреки разбирането на ползите от въвеждането на държавна помощ чрез схема за възстановяване на разходи, изразяваме своето опасение този финансов механизъм да бъде регламентиран в Закона за филмовата индустрия. Считахме, че административната на ИА "Национален филмов център" няма нужният експертен капацитет, за да организира и контролира ефективното и законосъобразно прилагане на тази схема. Спецификата на материята е свързана с финансите и данъчното законодателство, поради което администрирането на държавната помощ чрез възстановяване на разходи би следвало да бъде под юрисдикцията на Министерството на финансите. Имаме сериозни опасения, че дори с увеличен числен състав, натоварването на служителите на агенцията ще затрудни значително работата на ИА "НФЦ" и това ще се отрази негативно, ще възпрепятства ефективното упражняване на основната дейност на агенцията, а именно – подпомагането на производството на български филми. 3. Не на последно място, в закона липсва ясна визионерска политика по отношение на киното като важна част от националната ни култура. Законът не предвижда никакви стимули за производство на детско кино, за подкрепа на развитието на киноуниверситети или стимулиране на кинообразование в училищата. 4. В заключение, считаме че законът съдържа незаобиколими недостатъци. Базисни правни конструкции са прехвърлени за уреждане в Правилника за прилагане на закона. Това поставя в риск юридическата стабилност на основни правни фигури – <u>Националните художествени комисии</u> (липсва каквато и да е било регулация относно техния състав и начина на формирането им), <u>Националният съвет за кино</u> (липсва регламентация на изискванията и редът, по който ще бъдат определени неправителствените организации, които ще излъчват представители в съвета, както и редът, по който Изпълнителният директор на ИА "НФЦ" ще определи членовете на НСК измежду десетките НПО, действащи в областта на филмовата индустрия); <u>Финансовата комисия</u> – на практика от закона е изключена регламентацията на условията и реда, по които ще се извършва финансовата оценка на кандидатстващите проекти и ще	Не се приема се.	Предложението за МФ е в противоречие на действащото законодателство.
		Не се приема	Законопроектът няма за цел да предвижда стимули, свързани с образование в областта на киното.
		Не се приема.	Не е наличие противоречие със ЗНА, ППЗФИ урежда устройството и дейността на експертните органи, създадени към Изпълнителния директор.

	се определя конкретния размер на държавната помощ за всеки проект. Счита се, че всички тези въпроси следва да имат законодателна уредба, което създава сигурност и предвидимост. От друга страна е недопустимо основни принципи положения да бъдат въведени за първи път с подзаконов нормативен акт. Това би противоречало и на Закона за нормативните актове.		
	По отношение на разпоредбите, въведени с проекта на ЗИДЗФИ, изразяваме становище и правим конкретни предложения, както следва: 1. Предложение към § 1. от законопроекта: Предложеният текст на член 3 да се измени така: „Чл. 3. (1) Този закон цели българската филмова индустрия да се утвърди като важна област на националната култура чрез: 1. Осигуряване на условия за създаване и разпространение на високохудожествените произведения на българското филмово творчество; 2. Устойчиво нарастване на производството на български филми и на филми с българско участие; 3. Създаване на условия за държавно подпомагане на българската филмова индустрия; 4. Запазване на съществуващите ценности на българската филмова култура, чрез създаване на необходимите условия за опазване и представяне на кинематографичното наследство; 5. Развитие на европейското и международно сътрудничество в областта на кинематографията; 6. Разширяване на достъпа на публиката до филмовото творчество, развитие на публичките и популяризиране на българското кино в чужбина. (2) Основните принципи на държавната политика за развитието и подпомагането на българската филмова индустрия са: 1. Подкрепа и насърчаване на творчеството на таланти и изяви творци за създаване на високохудожествени произведения в областта на филмовото изкуство; 2. Равнопоставеност и защита на правото на свободно изразяване на творци, на професионални организации и юридически лица, осъществяващи дейност в	Приема се частично	Бележките от една страна са редакционни, а от друга засягат основни принципи на държавната политика в областта на филмовата индустрия. Осигуряване на условия за създаване на високохудожествен и произведения е основна цел на закона съгласно чл. 3, ал. 1, т. 3 от ЗИД: „3. осигуряване на условия за създаване и разпространение на високохудожествените произведения на българското филмово творчество;“

	областта на филмовата индустрия; 3. Защита на интелектуалната собственост в областта на филмовото творчество; 4. Достъпност, публичност и прозрачност на държавното подпомагане на филмовата индустрия; 5. Защита на правата и интересите на зрителите.” Мотиви: Предложената промяна в основния текст на чл.3, ал.1 е редакционна - с цел избягване на повторението и постигане яснота на текста. Предложението т.3 на чл.3, ал.1, да стане т.1 е с оглед извеждането като приоритет и първостепенна цел на закона осигуряването на условия за създаване и разпространение на високохудожествените произведения на българското филмово творчество; Предложението т.3 на чл.3, ал.2, да стане т.1 и допълването на текста с изрече “за създаване на високохудожествени произведения” е с оглед извеждане на подкрепата на кинотворците като основен принцип на закона в съответствие с Регламент 651/2014, съгласно който държавната помощ в областта на филмовата индустрия се допуска за финансиране на високохудожествени произведения, които могат да бъдат определени като културен продукт.	Не се приема 1. Предложение към § 3. от законопроекта: а) В създадените нови т. 2 и 3 на чл.6, ал.1 предлагаме следните промени: 2. По предложение на Националния съвет за кино предлагам на министъра на културата Национална програма за развитие на филмовата индустрия, която обхваща период от 10 години и съдържа: анализ и оценка на състоянието, целите, приоритетите и мерките за постигането им, необходимите ресурси и източниците на финансиране; 3. Съвместно с Националния съвет за кино предлагам и обновавам пред министъра на културата размера на държавното подпомагане за осъществяване на националната политика в областта на филмовата индустрия; Мотиви: Функциите на НСК следва да бъдат запазени и след изменението на закона.	Филмовата индустрия е една от най- динамичните и бързо развиващите се творчески индустрии. Залагането на по-голям календарен период няма да отговори адекватно на промяната в технологичните процеси и др. пряко свързани със
--	--	---	--

Предвид на това въведените нови правомощия на ИА "НФЦ" следва да се упражняват съвместно с НСК. Предлагаме националната програма по т.2 да се изготвя за период от 10 години, тъй като срок от 5 години е твърде кратък за изпълнение и съответно анализиране на резултатите от прилагането на такава стратегическа програма в областта на киното.	сздаването на филми. Чл. 2а от ЗЗРК регламентира приемане на стратегия в сферата на културата, която ще включва и въпросите, свързани с филмовата индустрия. Нейният времеви диапазон е 10 години.
1. Предложение за изменение на чл.7, ал.3: Член 7, ал. 3 да се измени така: Чл. 7. (3) Изпълнителен директор на агенцията може да бъде български гражданин с образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност в областите на висше образование "Социални, стопански и правни науки", „Хуманитарни науки“ или "Изкуства" и с не по-малко от 10 години професионален опит в областта на филмовата индустрия. Мотиви: Предлаганата промяна в чл. 7, в ал. 3 цели използваната терминология в разпоредбата да съответства на тази, която се прилага във висшето образование съгласно „Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления“. Предложението за увеличаване на изискването за опит на директора на ИА НФЦ на 10 години се основава на нашето разбиране, че това е дължност, която изисква аналитични умения и способност за вземане управленски решения, което предполага и по-голям опит в областта на филмовата индустрия.	Не се приема. Предложението изискване е прекомерно завишено, като същевременно не са изложени достатъчни мотиви, които да обосновават промяната от 5 на 10 години.
1. Предложение към § 4. от законопроекта: В чл. 8, ал. 1 да се добави точка 8 със следния текст: „ 8. Финансова комисия“.	Не се приема. Отразено в коментар.

	Мотиви: Запазване на досегашната законодателна уредба при извършване на финансова оценка на кандидатстващите за държавна подкрепа проекти. 1. Предложение към § 5. от законопроекта: Предлаганите алинеи 2 и 3 на чл. 9 да се изменят така: „(2) Членовете на съвета е необходимо да притежават висше образование с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност в областите на висше образование „Изкуства“, „Социални, стопански и правни науки“ и „Хуманитарни науки“ и да имат най-малко 10 години професионален опит в областта на филмовата индустрия. (3) Националният съвет за кино: 1. Разработва и предлага на министъра на културата чрез изпълнителния директор на агенцията Национална програма за развитие на филмовата индустрия; 2. Съвместно с изпълнителния директор предлага и обособява пред министъра на културата размера на държавното финансиране за осъществяване на националната политика в областта на филмовата индустрия; 3. Разработва, обсъжда и предлага на изпълнителния директор на агенцията проекти на нормативни актове в областта на филмовата индустрия по предложение на професионалните сдружения и юридическите лица с нестопанска цел в областта на филмовата индустрия; 4. Предлага на изпълнителния директор на агенцията ежегодна квота за създаване на български дебютни филми; 5. Предлага на изпълнителния директор на агенцията български филми за представяне на европейски и световни конкурси и номинации. 6. Прави предложения за извънредни конкурсни сесии по смисъла на чл.30а.” Мотиви: Функциите на НСК по сега действащия закон следва да се запазят и развит като се предоставят на съвета и правомощия да предлага извънредни конкурсни сесии по чл.30а от закона, за да се даде възможност за приложение на практика	Не се приема.	Не са изложени конкретни мотиви, които да обосновават промяната в действащите изисквания от 5 на 10 години, както и замяната на ОКС.
--	--	----------------------	---

	на тази разпоредба. По отношение на предложението изискването за образователна степен, да се промени на "бакалавър" – съображенията за това са, че повечето специалности в областта на киното са с бакалавърска степен. Предложението за увеличаване на изискването за опит на членовете на НСК на 10 години се основава на нашето разбиране, че функциите на този орган предполагат неговите членове да имат по-продължителен опит в областта на филмовата индустрия.		
1. Предложение към § 6. от законопроекта: Предложеният текст на ал.1 на чл.10 да се измени така: "Чл. 10. (1) Националните художествени комисии се назначават със заповед на изпълнителния директор за срок от 6 месеца. Те разглеждат и оценяват проекти по критериите по чл. 27, ал. 1, т. 1, 2 и 5 и ги класират за държавно подпомагане с мотивирано решение за всеки проект. Всяка от комисииите се състои от 7 члена и в състава им задължително се включват двама режисьори, двама сценаристи, критик, продуцент и един оператор, а за анимационно кино – художник-постановчик вместо оператор, определени от експертите, вписани в регистъра по чл. 15, ал. 1." Мотиви: Считахме, че е недопустимо в закона да не се съдържа никаква регламентация относно състава и начина на формиране на националните художествени комисии. По тази причина предлагаме в закона да бъдат въведени поне минимални изисквания, гарантиращи, че в комисииите ще бъдат включени представители на основните участници в художествено-творческия процес по създаването на филми.	1. Становище към § 9. от законопроекта: Относно изменението на член 13: В предложената промяна на чл. 13 на ИА НФЦ са предоставени твърде общи правомощия за извършване на финансовата оценка на проектите. Липсват ясни правила как точно ще се извърши и организира финансовата оценка. Считахме,	Не се приема.	Правна уредба по тези въпроси е създадена чрез ППЗФИ, който се приема за прилагане на закона в неговата цялост.
		Не се приема.	Критериите за оценка на разходите се съдържат в ППЗФИ.

че не следва принципно положения да се регламентират в подзаконов акт, тъй като това създава предпоставки за превратно упражняване на правомощия и занижава възможностите за ефективен контрол върху администрацията, която на практика сама ще създаде правилата за своята работа, тъй като Правилникът за прилагане на закона се изготвя и приема от изпълнителната власт. По тази причина настояваме да се запази сета действащата законодателна регламентация по отношение на финансовата оценка на кандидатстващите за държавна помощ проекти – чрез финансово комисия, определена по прозрачен начин и действаща по ясни правила.	1. Предложение към § 11. от законопроекта: Предлаганият текст на член 15 да се измени така: „Чл. 15. (1) Агенцията създава и води регистър на независими експерти, които участват в комисии по чл. 8, ал. 1, т. 2-5. (2) Изискванията към експертите по ал.1, редът за водене на регистъра по ал.1, организацията и дейността на органите по чл. 8, ал. 1 и редът за извършване на финансово оценка на проектите, се определят с правилника за прилагане на закона.“ Мотиви: В предложения законопроект са отпаднали голяма част от изискванията към състава на националните художествени комисии, което създава несигурност как точно ще бъдат определяни членовете на тези комисии. Считаме, че значителен пропуск в закона е липсата на конкретна регламентация относно начина на формиране на комисии по чл.8, ал.1, т.2, както и липсата на законови изисквания за професионална квалификация и опит на техните членове. Уреждането на тази материя в подзаконов нормативен акт от една страна е спорно – от гледна точка императивните правила на Закона за нормативните актове, от друга страна концентрира твърде големи правомощия в изпълнителната власт и създава предпоставка за дисбаланс доколкото правилникът за прилагане на закона е изцяло в прерогативите на Министерски съвет.	Не се приема. Изискванията са предвидени в ИПЗФИ, където са подробно разписани. Не се обосновава твърдяното противоречие със ЗНА.
	1. Предложение към § 13. от законопроекта: В предлагания текст на член 18, алинеи 1 и 2 да се изменят така: „Чл. 18. (1) Средствата по чл. 16, ал. 3 и чл. 17, ал. 4, т. 1 се разходват за държавно подпомагане за схема по чл. 26, ал. 1, т. 1, като се разпределят както	

следва:

1. Не по-малко от 65 на сто - за дейности по чл. 28, ал. 1, т. 1, 4 и 5, е изключение на производство на дебютни филми;

2. До 5 на сто - за производство на филми по чл. 28, ал. 1, т. 3 и по чл. 30а;

3. До 10 на сто - за производство на дебютни филми;

4. До 20 на сто - за производство на филми по чл. 28, ал. 1, т. 2, когато има осигурено финансиране от чуждестранен копродукцент;

1. не по-малко от 85 на сто - за производство на филми и за дейности по чл. 28, ал. 1, т. 1, които включват;

а). до 5 на сто - за филми по чл. 30а;

б). до 10 на сто - за дебютни филми;

в). до 20 на сто - за филми по чл. 28, ал. 1, т. 2, когато има осигурено финансиране от чуждестранен копродукцент

(2) Средствата по ал. 1 се разпределят за подпомагане на производството на игрални, документални и анимационни филми в съотношение еквивалентно на определен размер на годишна субсидия чл. 17, ал. 4, т. 1 за всеки вид филми."

(3) Средствата по чл. 17, ал. 4, т. 3 се разпределят, както следва:

1. по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 3 за финансиране разпространение на филми - до 5 на сто;

2. по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 4 - за финансиране на фестивали и културни прояви - до 5 на сто;

3. по схеми за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 5 - за финансиране на промоция и показ на филми - до 5 на сто

Мотиви:

Предложената промяна на чл. 18, ал. 1, т. 1 е редакционна - няма никакво съмнение, че филмите по чл. 30а не са включени в дейностите по чл. 28, ал. 1, т. 1, 4 и 5, затова не е необходимо да се посочват като изключение в т. 1 на чл. 18.

В законопроекта при изменението на чл. 18 е пропусната т. 3 на чл. 28, ал. 1 - копродукциите с Българската национална телевизия. Затова тези дейности предлагаме да се включат към бюджета за филмите по чл. 30а и съответно чл. 18.

	ад.1, т.2 да се редактира в този смисъл. По отношение промяната на чл.18, ал.2 – в закона има дефиниция на игрален, документален и анимационен филм, докато изразът “видове кино” е по-скоро разговорен, по тази причина предлагаме да се използват дефинициите в закона понятия.		
	1. Предложение към § 14. от законопроекта: В предлагания текст на член 19, алинея 5 да се измени така: „(5)Изискванията към професионалните организации по ал. 1, т. 10, и условията и редът за вписването и заличаването им в регистъра се определя в правилника по прилагане на закона.” Мотиви: Считаме, че липсата на регламентация на изисквания към организациите в областта на филмовата индустрия, които се вписване в регистъра по чл.19 е пропуск на законопроекта. Въвеждането просто на регистрационен режим – без никакви критерии (като например изискване за активна дейност на организацията за период от поне 5 години; изисквания за определен минимален членски състав; за реален опит на членовете на организацията в сферата на филмовата индустрия – като автори и продуценти и др.) създава предпоставки в регистъра да бъдат вписани неограничен брой НПО, между които, по напълно неясни правила, Изпълнителният директор на НФДЦ ще избере 12 членове на НСК.По тази причина смятаме, че е изключително важно да има такава регламентация и тя да бъде в закона, а не в правилника, тъй като се уреждат принципи положения. При всички случаи обаче материалът трябва да бъде уреден и ако на този етап е невъзможно това да стане в закона, настояваме това да стане в правилника. В правилника трябва да се предвиди също така и механизъм за заличаване от регистъра на организация ако тя не отговаря на критериите за представителност.	Приема се.	Отразено.
	1. Предложение към § 18. от законопроекта: Предлаганият текст на член 27, алинея 1, да се измени така: „Чл. 27.(1) Всеки проект, с който се кандидатства за държавно подпомагане по схема за държавна помощ по чл. 26, ал. 1, т. 1 се оценява като културен продукт съобразно:	Не се приема.	Предложението съвпада с текста предложен в ЗИД

1. Културните, художествените и творческите му качества с акцент върху оригиналността на темата, художествената стойност на сценария, използваните творчески методи на филмов разказ, драматургичната структура, главните герои, режисьорска експликация и/или визуалната концепция, творческия потенциал на проекта в контекста на европейското културно разнообразие;		
2. Възможността за културно въздействие; 3. Съответствието между сценария, предложените художествено-творчески решения и икономическата обосновааност на предлагания бюджет; 4. Обосновааност на финансовия план и стратегията за производство; 5. Професионалните постижения на продуцента и режисьора, признанието на техни предишни произведения на национални и международни фестивали и културни прояви; 6. План за разпространение и маркетинг на проекта." Мотиви: В Регламент 651/14 г. много ясно е регламентирано, че за да се оцени едно произведение като културен продукт по отношение на него следва да се приложи т.нар. културен тест – по ясни и проверими културни критерии. При предоставянето на държавна помощ за аудио-визуални произведения се акцентира върху техните художествени качества, а не върху комерсиалния им успех. В този смисъл на оценка подлежи не потенциалния касов успех на филма, а неговата културна и художествена стойност. С оглед на това предлагаме в т. 2 изразът "зрителския му потенциал и" да отпадне. По отношение на т.5 – признанието на произведението на авторите следва да включва не само международните, но също и националните фестивали, като оценката на тези форуми се дава не от зрителите, а от професионално жури. По тази причина предлагаме да отпадне изразът "от зрителите" и да се добавят думите "национални и" пред израза "международни фестивали".	Не се приема.	Зрителският потенциал не предполага единствено комерсиален успех.
1. Предложение към § 19. от законопроекта: В член 28, ал.1, т.3 изразът: „или с друг телевизионен оператор с национален обхват“ да отпадне.	Не се приема	Следва да има равнопоставеност между телевизионните оператори и не

	Мотиви: Разпоредбата на чл.28, ал.1, т.3 следва да се прилага само по отношение на обществената телевизия доколкото тя изпълнява държавна политика, насочена към насърчаване на киноизкуството. По тази причина е оправдано предоставянето на финансова помощ с публични средства на копродукции единствено с участие на БНТ.		следва финансирането да бъде запазено само за една телевизия
	1. Предложение за изменение на чл.30а: “Чл. 30а. Ежегодно, по предложение на НСК, агенцията обявява извънредни конкурсни сесии за държавно подпомагане за производство на български филми, свързани с национални прояви и чествания на събития и бележити дейци, или за производство на филми на детска тематика. Кандидатстващите проекти се разглеждат при условията и по реда на този закон и на правилника за неговото прилагане.” Мотиви: Предоставяне на възможност НСК да прави предложения до ИА НФЦ за свикване на извънредни сесии по чл.30а ще създаде условия за реално прилагане на тази разпоредба и ефективно насочване и изразходване на публични средства за производство на филми, посветени на значими национални теми, както и такива, с фокус върху детската аудитория.	Не се приема	Министърът на културата следва да има право (каквото е налично в момента) и възможност да определя темата на извънредните сесии с оглед изпълнението на културната програма на МК, част от която е и дейността на ИА НФЦ. Отделно от това недопустимо е в закона да се определя една от възможните области за филмопроизводство.
	1. Предложение към § 25. от законопроекта: В предлагания текст на чл.35е да се направят следните промени: 1.1. АLINEЯ 2, т.1, БУКВА Г) да се измени така: “г) филм или филмови серии, предназначени за показ чрез платформа за разпространение на аудио-визуални произведения с продължителност на всяка серия над 60 минути.”		

	14.2. Аlineя 2, т.2 да се измени така: “2. Да бъде оценено като културен продукт въз основа на културни критерии, включващи: а) Културните, художествените и творческите му качества с акцент върху оригиналността на темата, художествената стойност на сценария, използваните творчески методи на филмов разказ, драматургичната структура, главните герои, творческия потенциал в контекста на европейското културно разнообразие; б) Оценка на творческо сътрудничество и използване на местни ресурси; в) Събития, образи, произведения или техен автор, пряко свързани с културата, историята, митологията или религиите в България или Европа, както и събитие от световна значимост; г) Българска или европейска архитектурна, културна или историческа забележителност или географско място, с отразяване на значими български или европейски ценности; д) Използване на иновативни подходи, техники и технологии по отношение на творческия и /или техническия процес на работа; е) Език на окончателната версия на произведението - един от официалните езици на Европейския съюз. 14.3. Аlineя 6 да се измени така: (6) Когато кандидат по схемата по ал. 1 няма регистрация, включително на клон, по българското законодателство или по законодателството на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава-страна по <u>Споразумението за Европейското икономическо пространство</u>, или на Конфедерация Швейцария, той е длъжен да се регистрира по посочения ред преди датата на изплащане държавната помощ по тази глава.” 14.4. Аlineя 8 да се измени така: (8) В случай на продукция, при която никой от продуцентите няма регистрация, включително на клон, по българското законодателство или по законодателството на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава-страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария, по схемата по ал. 1 може да кандидатства чуждестранен продуцент чрез доставчик на филмопроизводствени услуги, регистриран по българското законодателство, който ще бъде заявител в	Не се приема. Приема се.	Критериите подробно ще бъдат дефинирани чрез културния тест. Отразено.
--	---	--	--

процедурата.

Мотиви:

В закона за филмовата индустрия не би следвало да се урежда държавна помощ за аудио-визуални произведения, предназначени за телевизията. Това би трябвало да е предмет на Закона за радио и телевизия. По тази причина предлагаме промяна на чл. 35е, ал.2, т.1 б. "г" като този вид произведения бъдат изключени от обхвата на ЗФИ, като държавната помощ, вкл. чрез възстановяване на разходи, се предоставя само за филми и филмови серии.

Що се отнася до предложението за промяна на чл. 35е, ал.2, т.2 - считаме, че по отношение на държавната помощ, предоставяна по схемата по чл.26, ал.1, т.2 следва да се прилагат културни критерии за оценка на кандидатстващите проекти като културен продукт, които да са съвместими с критериите, прилагани по отношение на проектите, кандидатстващи за подпомагане по схемата по чл.26, ал.1, т.1. Прави впечатление, че разпоредбата на 35е, ал.2, т.2 значително е променена в окончателния вариант на законопроекта като са премахнати конкретните критерии и текстът е станал съвсем общ. Настояваме това да не бъде допускано. По отношение на схемата по чл. чл.26, ал.1, т.2 следва да се прилага същия подход както при схемата по чл.26, ал.1, т.1.

По отношение на алинея 6 – текстът е двусмислен и може да се тълкува в смисъл, че всеки кандидат, независимо от първоначалната си регистрация, е длъжен да има регистриран клон (това е практически и юридически безсмислено, освен това води до колизия с текста на чл.35е, ал.3). Затова правим предложението текстът да се промени като се конкретизира.

По отношение на алинея 8 - прецизира се текста и се синхронизира с разпоредбата на ал.6, в която е въведена възможност кандидат да участва чрез регистриран клон в процедурата.

1. Предложение към § 27. от законопроекта:

Чл. 44 да се измени така:

“Чл. 44 (1) Не по-малко от 15 на сто от общото годишно време във всеки самостоятелен киносалон и киносалон в кинокомплекс следва да бъде предназначено за показ на европейски филми. Времето за показ на български филми не може да бъде по-малко от 10 на сто от общото годишно време във всеки киносалон, равномерно разпределено във всички часови пояси, като не по-малко от 15 на сто от показваните български филми следва да бъдат програмирани в най-посещаваните часови пояси.

Предложеният текст на ал. 1 съпада с теста от ЗИД.

Приема се частично.

	(2) Киносалони по ал. 1 нямат право да изискват заплащане на възнаграждения или финансови гаранции за показ на виртуално копие на филми, получили държавно подпомагане по схема по чл. 26, ал. 1, т. 1." Мотиви: Няма разлика между съществуващият текст на чл.44 (който в законопроекта става ал. 1) и новата ал.2, с изключение на последната част на изречението и % за показ на български филми – в Ал. 1 е 5 %, а в Ал. 2 - 10%, без да е ясно кога ще се прилага Ал. 1 и кога Ал.2. затова предлагаме да се обединят двата текста (на ал.1 и ал.2), за да се избегне спор в тълкуването. Предложението в ал.2 да се добави изразът "или финансови гаранции" се основава на практическия опит на участниците в процеса – киносалоните обичайно изискват от разпространителите на български филми заплащането на значителни парични гаранции (който не подлежат на възстановяване) за показ на филмите, създадени от български автори.		Предложението за финансовите гаранции не е разяснено подробно.
	1. Предложение към § 28. от законопроекта: В Допълнителната разпоредба предлагаме да се направят следните изменения и допълнения: 1.Точка 1 се изменя така: "1.„Филм” е краен продукт на артистични и специфични технически дейности, чийто резултат е създаването на произведение, състоящо се от поредица от свързани изображения фиксирани върху материален носител и възприемани като движеща се картина, озвучено синхронно или не, предназначено за разпространение, показ и излъчване, което не е телевизионен филм. Според вида си филмите биват: игрални, документални и анимационни, а според времетраенето си филмите са късометражни и пълнометражни.“ Мотиви: В предложения законопроект дефиницията на ФИЛМ покрива и определеното за телевизионен филм (излъчването включва и телевизионното излъчване, което е единствената отлика на телевизионния филм). Това ще означава, че в схемата за производство на филми по чл.26, ал.1, т.1 автоматично биха били включени телевизионните игрални, документални и анимационни филми. По тази причина трябва да се промени дефиницията като изрично се изключи телевизионния филм от общото определение за "филм".	Не се приема.	По отношение на телевизионните филми е въведено понятието излъчване.

	2. Точка 23 се изменя така: „23. "Труден филм" е филм, който отговаря поне на едно от следните условия: а) Има единствена оригинална версия на български език; б) Първи и втори пълнометражен филм на режисьора; в) Документален филм; г) Късометражен филм; д) Филм с ниско и микро финансиране; е) Международна копродукция с държава с ограничена територия, население и езикова област (държава от списъка на Комитета за подпомагане на развитието на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР/КПР); ж) С трудна търговска реализация Мотиви: В съответствие с Регламент 651/2014 да се разшири обхвата на филмите, които като трудни филми могат да получат до 80% държавна помощ като се включат и такива, които са с трудна търговска реализация; 1. Предложение към § 29 и § 30 от законопроекта: Приложение № 1 към §1, т. 2, букви „а“ и „б“ Точките да се променят, както следва:	Не се приема. Критерия към настоящия момент е общо формулиран. За да бъде въведен е необходимо да се дефинира в по-голяма конкретика, предполагаща наличието на обективен критерий. Не са посочени мотиви.
	Български елементи (игрален/документален/анимационен филм) Носители на авторски права Режисьор Сценарист Оператор / Художник постановчик Композитор Български продуцент Български език Актьори Главна роля / Сторибордист и лейаут	ТОЧКИ 15 10 4 4 15 10 10

Поддържаща роля / Главен аниматор	3	
Роля / аниматор	1	
Екип		
Художник на филма / Художник на декори	1	
Художник костюми / Художник на персонажи	1	
Звукорежисьор на терен / Технически директор	2	
Гримьор / Ригер	1	
Монтажист	2	
Друг технически екип (грап, гафер, фокус) / Фазовчик / Контурист / Почиствач / Колорист	1	
2-ри екип / Триизмерно(3D) моделиране / Скулптиране / Дигитализиране	1	
Снимки/наем техника/постпродукция		
Снимачен терен/студио в България (най-малко 5 дни) / анимационно студио в България	3	
Наем на камера/техника/реквизит/костюми / наем на работни станции / рендер ферма	3	
Постпродукция	2	
Монтаж (студио) / Композитинг	3	
Звук постпродукция/мишунг	4	
Лаборатория - постпродукция	4	
Общ брой точки	100	

Точките да се променят, както следва:

§ 30. Приложение № 2 към § 1, т. 3 се изменя така:

Европейски елементи (игрален / анимационен филм)	точки
Носители на авторски права	
Режисьор	15
Сценарист	10

Оператор / Художник постановщик	4		
Композитор	4		
Европейски продуцент	15		
Официален език на ЕС	10		
Актьори			
Главна роля / Сторибордист и лейаут	10		
Поддържаща роля / Главен аниматор	3		
Роля / аниматор	1		
Екип			
Художник на филма / Художник на декори	1		
Художник костюми / Художник на персонажи	1		
Звукорежисьор на терен / Технически директор	1		
Гримьор / Ригер	1		
Монтажист	2		
Друг технически екип оператор на кран-фарт техника (грип), главен оформител на художествено осветление (гафер), Камера – фокус оператор (фокус) / Фазовчик / Контурист / Почиствач / Колорист	1		
2-			
ри екип / Триизмерно(3Д) моделиране / Скулп тиранен / Дигитализиране	1		
Снимки/наем техника/постпродукция			
Снимачен терен/студио в Европа (най-малко 5 дни) / анимационно студио в Европа	4		
Наем на камера/техника/реквизит/костюми / наем на работни станции / рендер ферма	3		
Лаборатория – снимки	1		
Монтаж (студио) / Композитинг	3		
Звук постпродукция/мишунг	5		
Лаборатория - постпродукция	4		
Общ брой точки	100		

	Мотиви: Би следвало българските автори да имат относително по-висок дял в общия брой точки при определяне на българските и европейските елементи на завършеното аудио-визуално произведение; 18 . Предложение към § 32. от законопроекта: В Преходните и заключителни разпоредби да се увеличи срока за приемане на Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия на три месеца, тъй като едномесечният срок би бил недостатъчен за обсъждане и приемане на този документ.			
3. Божидар Илиев Председател на управителния съвет „Асоциация на българските киносалони“ Сдружение Изм. № 0014 Дата: 03.09.2020 г. София, ул. Тракия 35, ет. 2, офис 3 b.iliev@bulgariancinemas.com www.bulgariancinemas.com +359 899 822 887 Page	На първо място настояваме да бъде удължен срока за обществено обсъждане на ЗИД на ЗФИ. Не е в интерес на обществото да се обявя обществено обсъждане на ЗИД на ЗФИ, което обсъждане изцяло да обхваща най-интензивния период на летни отпуски, който тази година е още по-ясно изразен, предвид пандемията и невъзможността на хората до отпочинат в другите месеци – юни и юли. Така се оказва, че общественото обсъждане е било претупано. Не се организира нито една среща или поне не беше обявена такава! Къде е общественото обсъждане тогава?! Настояваме срокът за обществено обсъждане да бъде удължен с 1 месец! Във връзка с обявеното обществено обсъждане на ЗИД на ЗФИ искаме да внесем предложения за промени, които касаят много пряко нашите членове, които са в сферата на кинопоказ и филморазпространение. Искам да подчертая, че нашата организация е единствената, която има изяви професионалисти в сферата на разпространението и кинопоказа, поради което считаме, че сме единствените компетентни по въпросите свързани с разпространение и кинопоказ. Важно е най-сетне да се разбере, че ЗФИ ясно фиксира очевидните факти, а именно: тази индустрия се състои от три важни звена – производство, разпространение, показ! Кое и да е звено, ако е неравнопоставено ще колабира цялата индустрия! Ето защо пелдирате НФИЦ и Министерство на	Приема се по принцип.	Периодът на обществено обсъждане е по-дълъг от предвидения.	

	културата да спре да разглежда разпространението и показва, като „доведени деца“ и да получим нужното внимание. Причината за това усещане е, че нашите предложения в работната група по изработването на ЗИД на ЗФИ не бяха чути! Нещо повече – бяха записани в ЗИД на ЗФИ неща, които противоречат на здравия разум и са в пряка вреда на индустрията, именно защото нарушават баланса. Според нас не е нито логично, нито редно да се дава окончателно становище по Проект, който включва толкова съществени промени, без да има достатъчно цялостен вариант за Правилник. Обсъждането и одобряването на двата документа трябва да върви успоредно. Ако това не се случи, всяко по-конкретно и съществено предложение за промени в Правилника, може да бъде отхвърлено, защото в проектозакона вече е било одобрено друго и то не може да се промени. Вариантът за Правилник, представен за обсъждане, е в много начална фаза, все още изпълнен с неясноти, липсват разпоредби, приложения и биат на очи много противоречия с проекта за закон. За да бъде подложен на реално обсъждане той трябва значително да се допълни, преработи и синхронизира с представения законопроект. Филмопроизводителите и създателите на филми отново имат тотален приоритет пред всички други участници във филмовата индустрия и пред зрителите. Проектозаконият поставя акцент върху задоволяване интересите на получаващите финансиране, а не на публиката. Това обръщане на ценности не позволява със закона да се реализира въздействие върху обществото, който е в основата на всяка законотворческа дейност. Така на практика се пренебрегва интереса на потребителите за сметка на една ограничена професионална група. Българското филмопроизводство става самоцел, задоволяваща единствено тясногилдийни интереси. В цялостната философия на проектозакона в частта му за подпомагане на национални филми напълно са пренебрегнати поредица от принципи от Съобщението на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудиовизуални произведения, оповестено в Официален вестник на Европейския съюз, С 332, Година 56, 15 ноември 2013 г. <a 100="" 175="" 360"="" 852="" href="https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:332:0001:0011:BG:PDF/Съобщенията на ЕК са със задължителен характер за транспониране в националното законодателство. Там в глава 4.1. „Обхват на дейностите“, т. 21, е записано: „Целта за защита и насърчаване на европейското културно многообразие чрез аудиовизуални произведения може да бъде постигната единствено, ако публиката гледа тези</p> </td><td data-bbox=">
--	--

	произведения. В т. 22 се появява текст: „Помощта за киносалоните насърчава културата, тъй като тяхната основна цел е да бъде прожектиран културен продукт, какъвто са филмите.“ Показателно е, че тук не се прави никакво разграничение между различни типове филм – комерсиални или високохудожествени, а всеки филм се възприема без уговорки като „културен продукт“. В подглава 4.2. „Културен критерий“, т. 25 е заложена една абсолютно революционната формулировка относно публичното финансиране на европейски филми: „В съответствие с Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. (2) за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване, Комисията отбелязва, че фактът, че един филм е комерсиален, не му пречи да бъде и културен“. В самия проект за закон и в работния, много груб вариант на Правилник за неговото приложение напълно са отиждали материалните измерители за зрителски успех на предишни филми на кандидатите. Тази тенденция на проекта за закон, изразяваща се в пренебрегване на зрителския успех пред националната публика, прави още по-силно впечатление на фона на увеличеното задължение на кината да програмират вече не 5, а 10 процента български филми.	Не се приема.	Чл. 27, ал. 1, т. 2 от законопроекта предвижда критерий 3. зрителския му потенциал и възможността за културно въздействие;
	С редакцията на член 27 ал. 1 в проекта за закон всъщност като главен критерий за зрителски успех се въвежда признанието „от зрителите на международни фестивали и културни прояви“. Тези зрители на практика не представляват широката публика, а единствено специализираната аудитория от критици и кинопрофесионалисти. Средствата за подкрепа на разпространение, фестивали, киносалони (общо 15 % от средствата за филмопроизводство) продължават да бъдат крайно недостатъчни, за да се постигнат културните цели на подпомагане на националното филмопроизводство.	Не се приема.	Критериите са посочени в картите за оценка.
	Критериите за художествена ценност на проектите за нови филми (чл. 27, ал. 1, т.1) продължават да бъдат неконкретни, обтекаеми, позволяващи крайно субективно третиране, което в крайна сметка напълно ерозира този критерий. Значително са увеличени правомощията на агенцията НФЦ и в частност на изпълнителния директор.		

	Премахната е Финансовата комисия, което предоставя всички решения, свързани с определяне на размера на финансовото подпомагане единствено на платните служители на Агенцията. (Виж член 13. от законопроекта и глава 11 от работния проект за Правилник.) Значително са разширени правомощията на изпълнителния директор да назначава членове на комисии, включително и членовете на НСК (Национален съвет за кино) и по този начин да влияе върху вземаните от тях решения. В проекта за правилник специално е подчертана функцията на НСК само да „подпомага и консултира изпълнителния директор“. Съществуват опасения, че много трудно, особено при назначаването на значителния брой нови служители, ще бъде постигнат административен капацитет и професионален интегритет, който да позволи отговорното изпълнение на предписаното в закона в интерес на обществото, а не на частни и корпоративни интереси. Не ясно как се определя окончателния състав на Националния съвет за кино, освен това, че членовете му се назначават със заповед на изпълнителния директор. По всичко личи, че той ще бъде отново на първо място орган на заинтересованите от разпределяне на финансиране. Отново липсва реален граждански коректив на изпълнителния директор и на решенията на агенцията от незаинтересовани от финансиране лица. Не са представени интересите на зрителите в НСК. В проекта за закона е записано, че членовете са 12, а в проекта за правилник – 9. Посочената в нетовия работен вариант представителност по дейности би следвало да се заложат като разпоредба на закона. Освен това би било добре към вече записаните „филмопроизводство, разпространение, фестивали и показ на филми“ да се добави и научната общност, специализирана в изследвания на филмовата индустрия. Изискването за отпадане на таксата за виртуално копие на филми, получили държавно подпомагане по схема по чл. 26, ал. 1, т. 1., записано в чл. 44, ал. 3, е дискриминационно спрямо другите български филми, създадени без държавно финансиране.	Не се приема. Не се приема. Не се приема.	Комисиите са помощни органи на изпълнителния директор. Актовете ще бъдат синхронизирани. Научната общност не е изключена и към настоящия момент.
--	--	--	---

Освен темите по-горе, настояваме следните конкретни предложения по-долу да бъдат обсъдени и включени в ЗИД на ЗФИ от 04.08.2020 година. А те са: Във връзка с общественото обсъждане по проекта-закон за изменение и допълнение на Закона за филмова индустрия са (корекциите в текстовете от проекта от 04 август 2020 са маркирани в червен цвят):

ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА ПРОДУЦЕНТИТЕ ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ:

В целият Закон за филмовата индустрия и в проекта на ЗИД на ЗФИ не е вменено задължение на лицата получаващи държавни средства да разпространят произведения филм, с пари на данъкоплатците! Това е неприемливо, още повече, че кината имат законовото задължение да показват българско кино. На практика какво се получава – ние сме длъжни да показваме българско кино (в което няма нищо лошо), но няма от къде да го намерим. Киносалоните много често се сблъскват със следният парадокс – правят се филми с държавна субсидия и продуцентите не считат за нужно да разпространят филма си в стандартите за индустрията. Вместо това правят „проформа“ разпространение, отчитайки прожекции тук и там, в единични кина, колкото да отчетат показа пред НФЦ. Държим да има ясни критерии за задължително разпространение на филми направени с държавна подкрепа – минимален брой екрани, минимален брой прожекции на тези екрани, минимален брой седмици, в които филмът е бил прогледан в киносалоните. Това го дължите и на данъкоплатците, тъй като с техните пари се правят филми, които не достигат до тях! Скандално е хора, получили държавна субсидия да търсят и успешно да намират варианти, при които чисто формално да „отчетат“ дейност, но за сметка на това се получили колосални суми за производство на филми.

КРИТЕРИИ ЗА ПРОВАЛЕНИ ПРОДУЦЕНТИ

Държим в ЗИД на ЗФИ да има разписани клаузи, които да имат критерии за неуспешен филм. Не е логично творци, които очевидно не могат да правят кино да им се дават субсидии отново, и отново, и отново... Не ви ли се струва, че зад това стоят само финансови интереси?! Критерии за неуспешен филм може да бъде въведен минимален брой зрители, които са видели филма. За пример ще посоча, че през 2018 са разпространени 30 български заглавия със среден брой зрители на заглавие 12900, а през 2019 година са разпространени 39 български заглавия с 11500 зрители средно на заглавие. Ето защо предлагаме като критерии за неуспешен филм да се вземе средната величина за последните две

години, т.е. главни реалзира по-малко от 12200 зрители за шест месечен период на разпространение да се счита за НЕУСПЕШЕН ПРОЕКТ. На автори, които са реалзирали неуспешен филм да бъде отредена забрана за финансиране за период от 5 години.

Така считаме, че ще се даде шанс на младите и нови творци, които многоуважаваната НАТФИЗ произвежда. Смесем да твърдим, че сред тези млади творци има хора, които дават ясна заявка за голям талант. Нима не е задължение на държавата и конкретно ваше задължение да помогнете да открием тези млади таланти?! Нима не желаем всички да открием българския „Спилбърг“ или „Камерън“? Това може да се случи само като се въведе „филтър“, който да бъде обективна пречка да се дават субсидии на едни и същи хора!

По конкретните текстове: По §23. Член 35в, ал. 2 се изменя така:

(2) Държавното подпомагане за показ на филми по ал. 1, т. 1 и 2 е в размер до аритметичния сбор от два стойностни компонента. Стойността на първият компонент се изчислява като произведение от средния приход на прожекция в съответния киносалон за последните шест месеца, предстоящи датата на заявлението за подпомагане, и броят реализирани прожекции на съответния филм за отчетния период, за който се подава заявлението за подпомагане.

Стойността на втория компонент е в размер на 50 на сто от общите приходи от продадени билети в съответния киносалон или киносалон в кинокомплекс за съответния филм за отчетния период, за който се подава заявлението за подпомагане. Общият размер на държавното подпомагане по тази алинея не може да надвишава размерите, определени в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Държавното подпомагане на филми по ал. 1, т. 1 и 2 се завишава с 20%, ако киносалона подал заявление е постигнал удвоения размер за предвиденото в чл. 44, ал. 3 време за показ на български филми. Изменя се ал. 3 така:

(3) Държавното подпомагане за показ на филми по ал. 1, т. 3 е в размер до аритметичния сбор от два стойностни компонента. Стойността на първият компонент се изчислява като произведение от половината от средния приход на прожекция в съответния киносалон за последните шест месеца, предстоящи датата на заявлението за подпомагане, и броят реализирани прожекции на съответния филм за отчетния период, за който се подава заявлението за

Не се приема.

Статистическа величина, измерваща зрителски успех не може да бъде единствен критерий за държавно подпомагане.

	подпомагане. Стойността на втория компонент е в размер на 25 на сто от общите приходи от продадени билети в съответния киносалон или киносалон в кинокомплекс за съответния филм за отчетния период, за който се подава заявлението за подпомагане. Общият размер на държавното подпомагане по тази алинея не може да надвишава размерите, определени в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013. Държавното подпомагане на филми по ал. 1, т. 3 се завивава с 20%, ако киносалона подал заявлението е постигнал удвоения размер за предвиденото в чл. 44, ал. 2 време за показ на европейски филми. Изменя се ал. 4 така: (4) Държавното подпомагане за показ на филми се предоставя въз основа на проект, който може да включва до 10 филма. Нова (б) За държавно подпомагане на показ на филми могат да кандидатстват киносалони, които са провели не по-малко от 300 търговски прожекции за предходните шест месеца на отчетния период, за който се подава заявлението за подпомагане. Мотиви: Относно ал. 2 – считаме, че предложената опростена, спрямо първоначално предложената от нас схема ще работи в две посоки. Чрез първи компонент киносалоните ще имат стимула да програмират повече прожекции на български филми и ще имат сигурността, че няма да реализират загуба при показ на „трудни“, но стойностни заглавия. Чрез компонент 2 киносалоните ще имат стимул да инвестират финансови средства и усилия, за да постигнат подобър финансов резултат за даденото заглавие. Считаме, че добавената „бонус схема от 20%“ ще бъде атрактивна цел за киносалоните да удвоят времето за български филми. Относно ал. 3 – считаме, че показ на европейски заглавия в кинорежата е редно да бъде стимулиран повече, затова предлагаме да действа схема сходна с предложената за българско кино, но с наполовина намален интензитет. Считаме, че добавената „бонус схема от 20%“ ще бъде атрактивна цел за киносалоните да удвоят времето за европейски филми. Относно ал. 4 – предлагаме да се увеличи броя заглавия включвани в един проект по две причини. Първо се намалява административната тежест върху кината и се улеснява обработката на проектната документация. Освен това, когато правим 2-3 проекта за една сесия, а понякога дори 4, прилагаме много често често едни и същи документи. Това считаме, че е безсмислена бюрокрация.	
--	--	--

Второ се намалява и разхода за кандидата, тъй като се дължи една такса за 1 проект, а той ще обхване много често почти пълния показ на заглавията, които могат да участват.

Относно новата алинея 6 – считаме, че това ще ограничи възможността за правене на временни киносалони с единствената цел източване на публични средства.

Същевременно не е ограничение за „нормално действащ киносалон“, тъй като дори малките кина правят обичайно между 600 и 1200 прожекции на шестмесечие.

По §27 – В чл. 44 се правят следните изменения и допълнения: 1. Досегашния текст става ал. 1 2. Създават се ал. 2, 3 и 4:

(2) Не по-малко от 12 на сто от общия брой прожекции във всеки киносалон и киносалон в кинокомплекс следва да бъде предназначено за европейски филми. Нова (3) Времето за показ на български филми не може да бъде по-малко от 6 на сто от общия брой прожекции във всеки киносалон, равномерно разпределено във всички часови пояси, като не по-малко от 15 на сто от прожекциите на показваните български филми, включени в квотата по предходното изречение, следва да бъдат програмирани в най-посещаваните часови пояси.

Киносалоните са освободени от условията на ал. 3, ако в дадено календарно шестмесечие са разпространени по-малко от 6 български филма.

Старата ал. 3 от проекта от 11 юни 2020 става ал. 4:

(4) Киносалони по ал. 1 нямат право да изискват заплащане на възнаграждение за показ на виртуално копие на филми получили държавно подпомагане на схемата по чл. 26, ал. 1, т. 1.

Мотиви: Предлагаме квотата за българско и за европейско кино да се раздели в отделни алинеи, с цел по-лесно и точно рефериране към тези текстове. Също така предлагаме да се увеличи квотата за българско кино, спрямо действащия ЗФИ.

Предложението за увеличение на времето за български филми на 10% е нереалистично, ако не бъде въведено задължението за продуцентите да разпространят филмите си. Много български филми не са били масово

	разпространени, а показвани основно в рамките на фестивали или отделни договорки с една или друга верига. Киносалоните извън големите вериги много трудно достигат до пълния каталог от български филми, тъй като продуцентите не ги контактуват изобщо. Ако няма разписан механизъм в ЗФИ, който да задължава продуцентите и разпространителите да доставят български заглавия на киносалоните, ние изпадаме в нарушение, без да имаме нито вина, нито имаме начин да изгълним това изискване. Не може да се изисква от нас, а да няма задължението за другите два съществени клона на кино индустрията! Същевременно, след наш анализ считаме, че увеличението от 5% на 6% от прожекциите е справедливо и смислено, и е достатъчно релевантно, като няма да доведе до изкривяване на пазара, нито до санкции за киносалоните, поради недостиг на съдържание. НОВ §27а – Член 41, ал. 3 се изменя така: (3) Във всички обяви и рекламни материали за разпространението и/или показ на филм, както и на опаковката, с която той се разпространява, а също и във визата за разпространение и/или показ се поставят следните надписи в зависимост от категорията, която е получил филмът: 1. при категория "А" - "Препоръчва се за деца"; 2. при категория "В" - "Без възрастови ограничения"; 3. при категория "С" - "Не се препоръчва за деца под 12-годишна възраст"; Създава се нова: 4. при категория „С+“ – „Не се препоръчва за лица под 14-годишна възраст“; Създава се нова: 5. при категория "D" - "Не се препоръчва за лица под 16-годишна възраст"; Старата точка 4 става точка: 6. при категория "D+" - "Забранен за лица под 16-годишна възраст"; Стара точка 5 става точка 7: 7. при категория "X" - "Забранен за лица под 18-годишна възраст". Алинея (4) се изменя така: (4) При показ на Филми категория "С" в киносалона не се препоръчват за лица под 12-годишна възраст освен с пълнолетен придружител. Алинея (5) се изменя така: (5) При показ на филми категория "С+" в киносалона не се допускат лица под 14-годишна възраст, освен с пълнолетен придружител. Алинея (6) се изменя така: (6) Филми категория "D" не се препоръчват за лица под 16-годишна възраст, освен с пълнолетен придружител. Алинея (7) се изменя така:	
--	---	--

	(7) При показ на филми категория "D+" в киносалона не се допускат лица под 16-годишна възраст. Старата алинея (6) става алинея (8). Старата алинея (7) става алинея (9). Старата алинея (8) става алинея (10). Старата алинея (9) става алинея (11). Мотиви: В подкрепа на нашето предложение прилагаме сходни категории от други европейски държави както следва: - Естония – категориите се определят от дистрибутора и нямат задължителен характер – лицата се пускат с придружител; - Унгария – не се препоръчва за лица съответно под 12, 16, 18; само една забранителна категория: X - 18+; - Исландия – имат и препоръчителни и забранителни категории 16 и 18+; - Латвия – 12+ и N16+ - препоръчителни; A16+ и 18+ - забранителна; - Малта – 15+ - препоръчителна; 18+ - забранителна; - Норвегия - 12+ и 15+ - препоръчителни, с пълнолетен придружител; 18+ - забранителна; - Полша – категориите се определят от дистрибутора и нямат задължителен характер; - Румъния - 12+ и 15+ - препоръчителни, 18+ - забранителна; - Испания – 12+, 16+ и 18+ - препоръчителни; Película X – забранена за лица под 18 год.; В допълнение към горното, в САЩ категория R, която малко или много отговаря на нашата „D“, е валидна с пълнолетен придружител; Категорично смятаме, че настоящата категоризация е твърде рестриктивна и добавянето на горепосочените категории би допринесло за по-успешното представяне на филмите, което ще доведе до по-високи приходи за кината и съответно данъчни отчисления за държавата. Настоящото писмо е одобрено единодушно от управителния съвет	
4. Христо Христов Асоциация на българските филмови продуценти		1. Комисията да се избират за срок от 1 година Според нас 6 месеца е твърде кратък срок и би трябвало да бъде, както досега за 1 година, тъй като не са толкова много истинските авторитетни имена, които да бъдат достойни членове на комисията и които да не са в конфликт на интереси. Не се приема.

	според декларациите за конфликт на интереси, които се подписват в ИА НФЦ. Това свежда изборът на членове до прекалено малък кръг от хора и според нас би представлявало проблем при избора им.		
	2. Критерии за зрителски интерес Според нас зрителски интерес на предишни произведения следва да бъде застъпен по-сериозно в оценяването на проекти, тъй като държавните субсидии се формират от данъците на хората и индустрията следва да отговори на все по-високите изисквания на масовата публика.		
	3.		
5. Илия Костов Сдружение на филмовите и телевизионните режисьори	1. Задължително да се възстанови финансовата комисия! Аргументите са повече от ясни и категорични. Крайната финансова оценка трябва да бъде вземана от независим експертен орган, в който наред с независими външни експерти следва да има и експерти от агенцията. Отпадането на финансовата комисия би довело само до много по-големи проблеми. 2. Националните художествени комисии се назначават със заповед на изпълнителния директор, според какви критерии и от кого точно направени предложения!? Да остане 12 месечния срок за действие на комисията! С какво ще помогне и евентуалното намаляване на членовете на комисията от 9 на 7? 3. Създаването на няколко комисии, чиято дейност в определени моменти се прекрива и ненужно усложнява процеса 4. Изборът на художествени комисии, както и изборът на останалите комисии да се изясни с конкретен статут и ясни критерии. Намаляването на броя на членовете, както и срока за тяхното функциониране, според нас не носи никаква качествена промяна. Запазването на деветчленната комисия предлага много по-добри възможности за коректност и професионализъм. Друг е въпросът за критериите, с които се избира членовете за тези комисии. Тези въпроси са стратегически и задължително трябва да бъдат уредени ясно и категорично в ЗФИ, а не в правилника, както се препоръчва. 5. Ясно да се разграничат средствата за българско филмово производство и разпространение, и финансовите стимули. Както и	Не се приема	Съществува разграничение в проекта.

начина по който се оформя чисто практически тази дейност.			
6. Предлата се режисьор, завършил филм да няма право да кандидатства. Същото може да се помисли и предложи, и за продуцент. Така много негативни тенденции може би ще отпаднат.			
7. Контрол върху драматургичния материал. Да отпадне всякаква възможност една литература да бъде заменена и реализирана като готов филм, впоследствие с друга. Според мен тук се нарушава и друг закон. Авторското право на оригинален или адаптиран текст	Приема се	Коментар е направен по-горе в таблицата.	
8. Да се отчита и добавя професионалния опит на сценариста в чл. 27, ал.1, т.5. Задължително да се вкарват точки за професионалния опит и признание на сценариста. Да се уточнят ясно критериите за това.	Не се приема	Създава се ненужен ограничителен критерий	
9. Да се изясни окончателно въпроса с филмовите и телевизионни жанрове. И изобщо в кой точно /кино или телевизия/?/закон да се третира тези въпроси. Да се уточни нова редакция на конфликт на интереси - сегашната, според нас, е несъобразена с идеологията на Закона за конфликт /както и да се нарича официално!/. Финансовите взаимоотношения за определен срок и роднинските връзки не са достатъчни. Пример: Понякога се дава безплатно филмова техника от фирми за услуги/в очакване на нещо...!// И тук законът е безпомощен...! Както и много други подобни примери.			
10. Възможностен текст, който касае филми, реализирани с помощта на държавна субсидия, автоматично да получат субсидия и възможност за реклама, промоция и разпространение. Тук, а не в Правилника, както мнозина предлагат!			
11. Относно заложения в закона главен критерий за „зрителски успех и възможността за културно въздействие“ в чл. 27, ал.1, т.2: , изцяло подкрепяме анализа на колегата доп. Ал. Донов „В цялостната философия на проектозакона в частта му за подпомагане на национални филми напълно са пренебрегнати поредица от принципи от Съобщението на Европейската комисия относно държавната помощ за филми и други аудиовизуални произведения, оповестено в Официален вестник на Европейския съюз, С 332, Година 56,15 ноември 2013 г. /https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/	Приема се частично.	Предложена е дефиниция за независим продуцент.	

LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:332:0001:OOП:ВО:РОГ/ Съобщенията на ЕК са със задължителен характер за транспониране в националното законодателство. Там в глава 4.1. „Обхват на дейностите“, т. 21, е записано:

„Целта за защита и насърчаване на европейското културно многообразие чрез аудиовизуални произведения може да бъде постигната единствено, ако публиката гледа тези произведения.“

В т. 22 се появява текст: „Помощта за киносалоните насърчава културата, тъй като тяхната основна цел е да бъде прожектиран културен продукт, каквото са филмите.“ Показателно е, че тук не се прави никакво разграничение между различни типове филм - комерсиални или високохудожествени, а всеки филм се възприема без уговорки като „културен продукт“.

В подглава 4.2. „Културен критерий“, т. 25 е заложена една абсолютно революционната формулировка относно публичното финансиране на европейски филми: „В съответствие с Конвенцията на ЮНЕСКО от 2005 г. (2) за опазване и насърчаване на многообразието от форми на културно изразяване. Комисията отбелязва, че фактът, че един филм е комерсиален, не му пречи да бъде и културен“.

В самия проект за закон и в работния, много груб вариант на Правилник за неговото приложение напълно са отпаднали материалните измерители за зрителски успех на предишни филми на кандидатите.

Тази тенденция на проекта за закон, изразяваща се в пренебрегване на зрителския успех пред националната публика, прави още по-силно впечатление на фона на увеличеното задължение на кината да програмират вече не 5, а 10 процента български филми.

С редакцията на член 27 ал. 1 в проекта за закон всъщност като главен критерий за зрителски успех се въвежда признанието „от зрителите на международни фестивали и културни прояви“. Тези зрители на практика не представляват широката публика, а единствено специализираната аудитория от критици и кинопрофесионалисти.

Критериите за художествена ценност на проектите за нови филми (чл. 27, ал. 1, т. 1) продължават да бъдат неконкретни, общаеми, позволяващи крайно субективно твърдиране. „

В Проекта за Закон за изменение и допълнение на ЗФИ не е предвидена процедура, по която ще бъдат финансирани сериали и телевизионни проекти

		по предложената схема. Неясно е формулирано и кои участници могат да кандидатстват по съответната схема. Настояваме този въпрос да се третира с прецизност и категоричност. Особено важно е да не се допуска участието на ТВ оператори като продуценти, защото това на практика ще обезсмисли цялостния процес по реализацията на съответните ТВ проекти и ще изхвърли от него всички автори и независими продуценти.		
12.				
6.	Анна Танова Асоциация на българските радио- и телевизионни оператори	1. 1. По законопроекта ЗИД на ЗФИ предлага въвеждане на нова схема за държавна помощ за възстановяване на разходи за производството на аудио-визуални произведения, включително телевизионни филми и сериали. От АБРО приветства идеята за въвеждане на тази схема, но считаме, че предложената уредба влиза в противоречие с европейското законодателство относно държавните помощи, като освен това на места е неясна и противоречива. Бенефициенти по предложената схема за държавна помощ за възстановяване могат да бъдат единствено т.нар. независими продуценти. Съгласно чл. 35е, ал. 9 на ЗИД на ЗФИ „Кандидат по схемата по ал. 1 може да бъде единствено продуцент, копродуцент или доставчик на филмопроизводствени услуги който отговаря на критериите за независим продуцент по смисъла на този закон.“ Съгласно предложената т. 41 от Допълнителните разпоредби „Независим продуцент“ е продуцент, който е организационно и икономически независим в дейността си от който и да е доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги и за когото са спазени следните изисквания: 1. не е собственик на доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги или на радиооператор или на дял от имуществото му и 2. доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални медийни услуги или радиооператор, или свързано с тях лице, не е собственик на такова лице или на дял от имуществото му и 3. член на орган на управление на независимия продуцент или негов собственик не е свързано лице с доставчик на линейни или нелинейни аудио-визуални		

	медийни услуги или радиооператор.; 4. не предоставя на един и същи оператор, включително и чрез конкурс, едновременно повече от две външни продукции." Предложените разпоредби водят до изключване на възможността за държавно подпомагане на радио- и телевизионните оператори, както и до силно ограничаване на възможностите за подпомагане на продуценти, които реализират продукции за радио- и телевизионно оператори. Счита се, че това е неприемливо, тъй като: • противоречи на европейското законодателство, уреждащо • предоставянето на държавни помощи за аудио-визуални • произведения; • е несправедливо по отношение на телевизионните оператори, които са основния лост на развитието на телевизионното филмово творчество в България и чиято продукция устойчиво се харесва на българската аудитория; • като краен резултат вместо интереса на българското общество от насяряване на културата се задоволяват интересите на тесен кръг субекти - продуценти на аудио-визуални произведения; • противоречи на основни принципи на държавното подпомагане на българската филмова индустрия, посочения в самия законопроект. Следва да посочим също, че предложената уредба на схемата за държавна помощ за възстановяване на разходи за производство на аудио-визуални произведения, съдържа неточности и неясноти, което създава възможност за незаконосъобразно прилагане на правилата за държавното подпомагане и неравнопоставено третиране на адресатите. По-долу излагаме подробна аргументация по направените твърдения. 1. Несъвместимост с европейското законодателство относно държавните помощи Съгласно Известие на Комисията относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) (2016/С 262/01), за да бъде една мярка определена като държавна помощ, тя следва да има следните характеристики: • да има намеса от държавата или чрез държавни ресурси, която може да бъде под най-различни форми (напр. безвъзмездни средства, лихви и данъчни облекчения, гаранции и др.); • намесата на държавата да дава на получателя предимство на избирателна	
--	---	--

основа (напр. за конкретни компании или отраслови сектори, или за компании, разположени в конкретни региони);

- намесата да има или да е възможно да доведе до нарушение на конкуренцията;
- съществува вероятност намесата да засегне търговията между държавите-членки на Европейския съюз (ЕС).

Видно от горното, държавните помощи поставят едни предприятия в по-благоприятна позиция спрямо други, с което застрашават конкуренцията и търговията.

Поради това чл. 107, пар. 1 от ДФЕС обявява държавните помощи за несъвместими с вътрешния пазар по принцип.

Като изключение от това правило за съвместими с вътрешния пазар са обявени три вида помощи съгласно чл. 107, пар. 2 от ДФЕС, и могат да бъдат обявени други видове помощи, посочени в чл. 107, пар. 3 от ДФЕС, сред които са и помощите за насърчаване на културата.

Държавната помощ за създаване на аудио-визуални произведения е обявена за съвместима с вътрешния пазар като вид помощ за насърчаване на културата с чл. 54 на Регламент 651/2014¹, доколкото не засягат неблагоприятно условията на търговия и конкуренция до степен, която противоречи на общия интерес.

Регламент 651/2014 не въвежда каквито и да било ограничения относно кръга на бенефициентите на държавната помощ за аудио-визуални произведения.

Това е така, защото целта на помощта не е да се подпомогнат определени предприятия, както е например случая със специалните помощи за микро-, малки и средни предприятия (МСП), помощите за иновационни клъстери и др.

Напротив, с помощите за аудио-визуални произведения „се подпомага културен продукт“ без значение на предприетието, което го създава.

Общият интерес, преследван с помощите за култура, е подпомагането на културен продукт и единствените критерии, по които следва да се определя дали даден продукт следва да бъде подпомогнат, трябва да са свързани с културните качества на продукта.

В този смисъл е чл. 54, пар. 2 от на Регламент 651/2014, който гласи: „С

помощите се подпомага културен продукт. За да се избегнат очевидни грешки в квалификирането на даден продукт като културен продукт, всяка държава членка предвижда ефективни процедури, например подбор на предложения от едно или повече лица, упълномощени да подбират или проверяват предложенията спрямо предварително определен списък с културни критерии". Въвеждането на критерии за допустимост на държавната помощ, различни от културните качества на подпомаганя продукт, е несъвместимо с целта на помощта. С предложената от ЗИД на 34И възможност за подпомагане единствено на продукти, създавани от „независими продуценти“, продуцентите - радио- и телевизионни оператори, както и продуцентите, предоставящи на един и същ радио- и телевизионни оператор едновременно посвече от две външни продукции, са поставени в неравностойно положение. Това не е обосновано от гледна точка на общия интерес, тъй като ограничението не способства за постигането на общия интерес от подпомагането на културен продукт. Дори напротив ограничението противоречи на общия интерес, тъй като ограничава кръга на допустимите за подпомагане продукти с оглед на техните продуценти и независимо от културните им качества. Със Съобщение С 332/2013 Европейската комисията изрично обръща внимание, че „целта за защита и насърчаване на европейското културно многообразие чрез аудиовизуални произведения може да бъде постигната единствено ако публиката гледа тези произведения“. Както посочихме по-горе предложената нова схема на държавна помощ предвижда възстановяване на разходи и за производство на телевизионни филми и сериали. Предвиждането на схема за подпомагане на произведения, планирани за телевизионно излъчване, в която не са включени телевизионните организации, създава практическа заплата подпомогнатият продукт да не достигне до аудиторията. Възможно е телевизионните организации да не излъчат филма поради твърде високата му цена, непостигане на съгласие по условията за излъчване, несъответствие на продукта с програмния профил или програмната политика на оператора и др. По този начин се създава риск държавната помощ да бъде предоставена за създаване на продукт, чиято културна функция е възможно	Не се приема.	Независимия продуцент не е нов и непознат посочената правна сфера субект. Неговата фигура дори е регламентирана с цел да бъде ясно разграничавана. Така например Директивата за аудиовизуални медийни услуги изрично регламентира този правен субект с цел да му осигури определено присъствие и достъп до пазара.
--	----------------------	---

изобщо да не бъде реализирана поради недостъпността му за аудиторията.

С оглед на горното предложено с чл. 35е, ал. 9 от ЗИД на ЗФИ ограничение на кръга на бенефициентите на държавната помощ единствено до т.нар. „независими продуценти“ прави помощта несъвместима с чл. 107, пар. 3, б. „Г“ от ДФЕС и с Регламент 651/2014, тъй като „засяга неблагоприятно условията на търговия и конкуренция до степен, която противоречи на общия интерес“. В тази връзка настояваме за отпадане на това ограничение.

2. Несправедливост по отношение на радио- и телевизионните оператори
Както посочихме по-горе телевизионните оператори - членове на АБРО, са основния дот на развитието на телевизионното филмово творчество в България. През годините нашите членове са влагали и продължават да влагат големи усилия и финансови ресурси в продуцирането на аудио-визуални произведения, които устойчиво се харесват от българската аудитория. Тези инвестиции оказват благоприятен ефект върху икономическия сектор в цялост. Несправедливо е основният дот на съществуването на българската телевизионна продукция да бъде ограничен от възможностите за кандидатстване за държавна помощ, въпреки доказаните си възможности да създава продукция, която се харесва и гледа от аудиторията. В тази връзка отново цитираме Съобщение С 332/2013, в пар. 25 от което Европейската комисията „отбелязва, че фактът, че един филм е комерсиален, не му пречи да бъде и културен“ и следователно да бъде подпомогнат.

Ако инициативата на българските телевизии да създават българска аудио-визуална продукция не бъде поощрена, те ще бъдат демотивирани да създават такава, което ще доведе до цялостен отрицателен ефект върху сектора.

3. Вместо интереса на българското общество се задоволяват интересите на тесен кръг субекти - продуценти на аудио-визуални произведения
Видно от изложеното по-горе предложеното ограничение на кръга на бенефициентите на държавната помощ единствено до т.нар. „независими продуценти“, не отчита културните качества на подпомаганя продукт, поради което противоречи на общия интерес.

Считаме, че целенасоченото изключване на група продуценти от възможностите за подпомагане, сочи за опит за манипулиране на законовия текст в полза на частни интереси и срещу общия интерес от подпомагане на културен продукт.

4. Противоречие с основни принципи държавната политика за развитието и подпомагането на филмовата индустрия

А именно:

Съгласно чл. 17 от Директивата за аудио-визуални медийни услуги:

„Когато това е практически възможно и чрез подходящи средства държавите-членки осигуряват запазването от страна на излъчващите оператори на поне 10 % от програмното време с изключение на времето, предназначено за новини, спортни състезания, игри, реклама, услуги за телетекст и телевизионно пазаруване, или алтернативно, по усмотрение на държавите-членки, на поне 10 % от техния програмен бюджет за европейски произведения, създадени от независими

Чл. 3, ал. 2 от ЗИД на ЗФИ посочва основните принципи на държавната политика за развитието и подпомагането на филмовата индустрия. Предложеното ограничение на кръга на подпомаганите продуценти единствено, влиза в диаметрално противоречие най-малко с два от тях. Чл. 3, ал. 2, т. 1 от ЗИД на ЗФИ посочва като основен принцип „равнопоставеност и защита на правото на свободно изразяване на творците и на професионалните организации и юридическите лица, осъществяващи дейност в областта на филмовата индустрия“. Предложеното ограничение обаче поставя голям кръг продуценти в силно неравнопоставено положение. Чл. 3, ал. 2, т. 1 от ЗИД на ЗФИ дефинира друг основен принцип, а именно „защита на правата и интересите на зрителите“. Въвеждането на ограничения по отношение на кръга на субектите, които могат да предлагат продукти за държавно подпомагане, уврежда интереса на зрителите, тъй изключва от определени произведения от възможностите за субсидиране, на база на критерии, които нямат нищо общо с културните им качества. В заключение на всичко изложено дотук, предлагаме да отпадне от ЗИД на ЗФИ разпоредбата на чл. 35е, ал. 9, която въвежда изискване кандидатите за държавно подпомагане да отговарят на критериите за „независим продуцент“. С отпадане на ограничението ще се разшири кръга на продуктите, които могат да бъдат подпомогнати, което ще бъде в интерес на обществото като цяло. Считаме, че включването на телевизионните организации във възможните кандидати за държавната помощ възстановяване на средства за аудио-визуални произведения, не е заплата за сектора. Напротив, благодарение на по-голямата конкуренция, която ще се създаде, участието им ще повиши като цяло качеството на проектите, които кандидатстват за подпомагане и държавната помощ ще изпълни много по-пълно функцията си. Целта на нашите членове е да получат възможност да предложат на държавата да подпомогне нещо, което по тяхна преценка ще бъде ценно за обществото. Дали то е такова следва да бъде въпрос оценяване на по културни и финансови критерии съобразно ЗФИ и Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия (ППЗФИ).	продуценти. Като се отчитат задълженията на излъчващите оператори към тяхната зрителска аудитория в областта на информацията, образованието, културата и развлечението, това съотношение трябва да бъде постигнато постепенно въз основа на подходящи критерии. То трябва да бъде постигнато като се отделият средства за достатъчно количество нови произведения, т.е. произведения, които се разпространяват не по-късно от пет години след тяхното създаване.“	Понятието е въведено още с директива ДИРЕКТИВА
--	--	---

	5. Неясноти в предложената уредба Бихме искали да обърнем внимание на неясния кръг аудио-визуални произведения, които могат да бъдат подпомогнати по реда на ЗФИ при приемане на предложените промени. С § 28 от законопроекта се предлага въвеждане на нова дефиниция на понятието филм, а именно: „Филм“ е краен продукт на артистични и специфични технически дейности, чийто резултат е създаването на произведение, състоящо се от поредица от свързани изображения фиксирани върху материален носител и възприемани като движеща се картина, озвучено синхронно или не, предназначено за разпространение, показ и излъчване. Според вида си филмите биват: игрални, документални и анимационни, а според времетраенето си филмите са късометражни и пълнометражни.“ От цитираната дефиниция следва, че за понятието „филм“ включва както филми, предназначени преди всичко за кинопоказ, така и телевизионни филми и сериали, предназначени специално за излъчване в телевизионни програми и „платформи за разпространение на аудио-визуални произведения“. В този смисъл е и чл. 35е, ал. 2 от ЗИД на ЗРТ, съгласно който за възстановяване на разходи може да се кандидатства с аудио-визуално произведение, което отговаря на една от следните категории филм: игрален филм, документален филм, анимационен филм, телевизионен филм или телевизионен сериал. Същевременно и телевизионният филм, и телевизионният сериал могат да имат игрален, документален или анимационен жанр (това е изрично посочено в предложените в т. 32 и 33 от законопроекта дефиниции на „телевизионен филм“ и „телевизионен сериал“). При това положение се поражда въпроса защо се налага изричното им посочване като видове произведения, които могат да бъдат подпомогнати, след като понятието „филм“ включва и игрален, документален или анимационен телевизионен филм или сериал. И след като и избран такъв подход при посочване на произведенията, които могат да бъдат подпомогнати по схемата за възстановяване на разходи, защо такъв подход не е избран и по отношение на съществуващата схема за държавна помощ за производство на филми, предвидена в чл. 26, ал. X, т. 1 от ЗФИ. Считаме, че посочената неяснота създава рискове за незаконосъобразно прилагане на правилата за държавно подпомагане и за неравнопоставено	97/36/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 30 юни 1997 година „... (31) като имат предвид, с оглед насърчаването на производството на европейски произведения, от съществено значение е Общността, отчитайки аудиовизуалния капацитет на всяка държава-членка и необходимостта от защита на по-малко използваните езици на Европейския съюз, да поощрява независимите продуценти; като имат предвид, че държавите-членки, при определянето на
--	--	---

третиране на отделните кандидати за държавната помощ. С оглед избягване на този риск, предлагаме изменение на предложената дефиниция за филм, така че да обхваща изрично и телевизионните филми и сериали, както следва: "Филм" е краен продукт на артистични и специфични технически дейности, чийто резултат е създаването на произведение, състоящо се от поредица от свързани изображения, фиксирани върху материален носител и възприемани като движеща се картина, озвучено синхронно или не, предназначено за разпространение, показ и излъчване, включително и телевизионен филм и телевизионен сериал. Според жанра си филмите биват: игрални, документални и анимационни, а според времетраенето си филмите са късометражни и пълнометражни."	понятието "независим продуцент" следва надлежно да вземат предвид критерии като собственост на компанията, производител, количеството програми, доставяни на същия разпространител и собственост върху вторичните права;"
6. Допълнителни предложения за подобряване на нормативната уредба По-долу отпращаме предложения за няколко подобрения в предложената със ЗИД на ЗРГ нормативна уредба на държавното подпомагане. На първо място, считаме, че в закона следва да бъде въведен таван на държавното подпомагане под формата на възстановяване на средства, което може да бъде получено от отделните проекти, с които се кандидатства. В съображение 73 от Регламент 651/2014 е посочено, че отпускането на помощи за създаване на филми и други аудио-визуални произведения е важно за подкрепата на европейската филмова индустрия, която е в затруднено положение поради ограниченото разпространение на европейски филми извън тяхната страна на произход, което се дължи на фрагментираността на пазара. В този смисъл, целта на опусканата помощ е подкрепа преди всичко за продукциите на държавите-членки, които отпускат помощта, а не за чуждестранни продуценти. Така се подкрепя европейската култура и идентичност и културата и традициите на отделните държави-членки и региони в ЕС. Последното обуславя съвместимостта на държавната помощ с вътрешния пазар. Според съображение 73 от регламента "аудио-визуалните произведения играят важна роля за оформянето на идентичностите в Европа и отразяват различните традиции на държавите членки и регионите в Съюза."	Не е налице неяснота. Със законопроекта се въвежда определение за телевизионен филм.
Ако не бъде въведен таван на държавното подпомагане под формата на възстановяване на разходи, съществува реален риск големи чуждестранни продуценти да получат цялото допустимо финансиране с един проект, при което кандидатстващите български продуценти да не могат да бъдат подпомогнати.	Таван е въведен.

Освен това ще се влошат условията, в които действат българските продуценти и ще се наруши конкурентната среда.

Не е маловажно, че при получаване на помощта изключително от чуждестранни продуценти съществува риск произведената продукция изобщо да не стигне до българската аудитория, например поради високата ѝ цена за българския пазар или вследствие на решение за реализирането на продукта от продуцента.

В резултат културната функция на продукта няма да бъде изпълнена. Обръщаме внимание и на чл. 35е, ал. 4, т. 1 от ЗИД на ЗФИ, съгласно който кандидатът за държавната помощ следва да „има качеството на юридическо лице, регистрирано с цел производство на аудио-визуални произведения по ал. 2“.

При регистрацията на юридическите лица в Търговския регистър не се посочва цел на регистрацията. Включването на подобен текст в закона би поставило много затруднения пред кандидатите с оглед доказване целта на регистрацията. Поради това предлагаме текстът да бъде изменен, както следва: „има качеството на юридическо лице, чиито на предмет на дейност включва продуциране на аудио-визуални произведения“.

Приема се по принцип

В чл. 35ж, ал. 1, т. 1 от законопроекта е посочено, че не се допуска подпомагане на филми, които „включват или насърчават прояви на дискриминация“. Безусловно приемаме, че проявата на дискриминацията е неприемливо обществено поведение, както и че аудио-визуалните произведения, независимо дали са държавно подпомогнати или не, не бива да включват насърчаване на дискриминация.

Същевременно обаче сценарият на филма е в рамките на художествената свобода на авторите. Включването на проява на дискриминация във филма може да е съществено за сюжета и обосновано с оглед на произведението в неговата цялост или във връзка с пресъздаването на исторически събития. То по никакъв начин не означава положителна оценка за това поведение. Напротив, включването на такава сцена би могло да е необходимо условие за качествено представяне на дискриминацията като неприемливо обществено поведение. Филмовата индустрия изобилства от подобни примери.

	Поради това считаме, че забраната продуктите да включват проява на дискриминация следва да отпадне, като се запази единствено забраната да се насърчават прояви на дискриминация.	Приема се по принцип	При регистрация в търговския регистър се посочва предмет на дейност.
--	--	-----------------------------	---

			Предложена е редакция. В текста на чл. 35ж, т. 1 е посочено именно че проектите не трябва да насърчават прояви на дискриминация.
	2. II. По действащата уредба на държавното подпомагане По-долу обръщаме внимание на действащата правна уредба, която предвижда забрана за държавно подпомагане на големи предприятия за производство и разпространение на филми по съпествуващите схеми по чл. 26, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗФИ. Отбелязваме, че законопроектът не предвижда отпадане на тази забрана. Чл. 45, ал. 1, т. 1 от ИПЗФИ забранява държавното подпомагане за производство и разпространение на филми за големи предприятия. Тази забрана беше въведена по неясни причини с приемането на ИПЗФИ (чл. 45, ал. 1, т. 1 от ИПЗФИ), без да намира каквато и да било опора в Регламент 651/2014 и действащото българско законодателство.	Не се приема.	Проектът на ИПЗФИ предстои да подлежи на обществено обсъждане.

	Отново подчертаваме, че държавната помощ за аудио-визуални произведения е регулирана от чл. 54 на Регламент 651/2014 и се предоставя за подкрепа на културата, тъй като реализирането на културни продукти на пазара на ЕС е особено затруднено с оглед на неговите специфики. Регламент 651/2014 не поставя изисквания относно вида на предприятието, което получава помощта - както няма предвидени ограничения за подпомагане на радио- и телевизионни оператори, така няма предвидени ограничения и за подпомагане на големи предприятия. Никъде в критериите за допустимост на помощта, нито в Регламент 651/2014, нито в Съобщение С 332/2013 (нижто положение са потвърдени в съображение 73 от регламента) не присъстват изисквания относно големината на предприятието, което получава помощта. Дори напротив, в пар. 39-41 от Съобщение С 332/2013 изрично се посочват позитивите на подпомагането на големи компании. Регламент 651/2014 предвижда допустими помощи, специално насочени към МСП, което налага и дефинирането на тези предприятия в Приложение I към регламента, но помощите за аудио-визуални произведения не са между тях. Съществуващото ограничение за подпомагане на продукти, създавани от големи предприятия, е в противоречие с целта на помощта. Отново обръщаме внимание, че като се ограничават определен вид предприятия от възможността да предложат продукт за държавно финансиране, на практика държавата отказва подпомагане на културата на базата на обстоятелства, които нямат връзка с културните качества на продукта и възможността му той да изпълни функцията, за която се отпуска помощта. Дори напротив, по-големите предприятия имат възможност да вложат по-големи средства извън предоставената помощ, което води до повишаване на качеството на културния продукт. В този смисъл е и разбирането на Европейската комисия, изложено в пар. 39-41 от Съобщение С 332/2013. С въвеждането на забраната за подпомагане на големи предприятия общият интерес от получаване на културен продукт е напълно игнориран, с оглед на което помощта не е съвместима с вътрешния пазар на ЕС. Следва да посочим също, че ограничаването на големите предприятия от принципната възможност да кандидатстват за държавни помощи ги поставя в неравнопоставено положение спрямо останалите участници на пазара -	
--	---	--

	МСП, което нарушава условията на търговия и конкуренция в рамките на Европейския съюз. Подобно ограничаване не може да се оправдае с общия интерес, тъй като, както посочихме по-горе, при помощите за аудио-визуални произведения този интерес се изразява в получаването на културен продукт, а не в подпомагането на определена категория предприятия. Обръщаме внимание, че АБРО повдигна въпроса за забраната за подпомагане на големи предприятия и пред Министерството на културата, и Националния филмов център (НФЦ). В отговор представители на НФЦ ни съобщиха, че Регламент 651/2014 не позволява подпомагане на големи предприятия. Както посочихме, подобно ограничение в регламента не е предвидено. За нас обаче остава неясно защо, след като НФЦ има подобно разбиране, ЗИД на ЗФИ не предвижда ограничения големи предприятия да бъдат кандидати по новата схема за възстановяване на средства (чл. 26, ал. 1, т. 2 от ЗФИ). Не виждаме основание за подобен различен подход, при положение че уредбата на подпомагането, независимо от формата на помощта (отпускане на безвъзмездни средства или възстановяване на средства) е една и съща и се намира в Регламент 651/2014. С оглед на изложеното, от името на АБРО настояваме за отпадане на забраната за подпомагане на големи предприятия от съпътстващите схеми за държавна помощ за производство и разпространение на аудио-визуални произведения, тъй като тя не намира основание в европейското законодателство, не е в интерес на аудиторията, нарушава условията на търговия и конкуренция в рамките на ЕС и води до несъвместимост на държавната помощ с единния вътрешен пазар.	Приема се по принцип.	Забраната за кандидатстване за големи предприятия не е въведена в ЗИД по отношение на стимулите. Действащите схеми се изменят само по отношение на размера на финансирането. Нова е схемата за фестивали и
--	---	------------------------------	--

		Следва да отбележим също, като съществен недостатък, факта, че Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия съдържа уредба, която съгласно чл. 3 от Закона за нормативните актове, трябва да намери място в ЗФИ. В заключение съчетанието на съществуващата и предложената нова правна уредба водят до пълно изключване на телевизионните оператори от всички възможности за държавно подпомагане за производство и разпространение на филми. Несправедливо е основният двигател на съществуването и развитието на българската телевизионна продукция да бъде изключен от държавното подпомагане въпреки доказаните си възможности да създава качествена продукция, която се харесва на аудиторията. Това води до несправедливи резултати за обществото и до нарушаване на условията на търговия и конкуренция, което не е оправдано от преследвания общ интерес за подкрепа на културата. В резултат държавните помощи са несъвместими с вътрешния пазар в ЕС. Накрая, обръщаме внимание, че икономическата криза, свързана с пандемията от COVID-19, доведе до тежки икономически последици за радио- и телевизионните организации в България. В условията на тази тежка криза, за нашите членове е от ключово значение създаването на възможности за държавно подпомагане на производство и разпространение на филми и други аудио-визуални произведения. Отпадането на тези възможности може да бъде пагубно за целия аудио-визуален сектор	Не се приема. Не се приема.	културни прояви, както и схемата за стимули. Не са ясни съображенията. Съображенията са изложени по-горе.
7.	1.			
	2.			

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 862

от 26 ноември 2020 година

ЗА ОДОБРЯВАНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТ

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Одобрява проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия.
2. Предлага на Народното събрание да разгледа и приеме законопроекта по т. 1.
3. Министърът на културата да представи законопроекта по т. 1 в Народното събрание.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Бойко Борисов

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Веселин Даков

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
"ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ":

Апостол Михов/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№...02.01-124... ..

..26...ноември. 2020 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	002-01-68
Дата	24.11.2020

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

г-жа ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

10.55
14

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО КАРАЯНЧЕВА,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България изпращам Ви одобрения с Решение №...862..... на Министерския съвет от 2020 г. проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия.

Приложения:

1. Мотиви към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия.
2. Частична предварителна оценка на въздействието.
3. Справка от Министерството на правосъдието за съответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и с практиката на Европейския съд по правата на човека.
4. Справка за постъпилите предложения от обществените консултации.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 050-01-247 / 24. 11. 2020 г.

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 77, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Законопроект за изменение и допълнение на Закона за филмовата индустрия, № 002-01-68, внесен от Министерски съвет на 27.11.2020 г., на следните постоянни комисии:

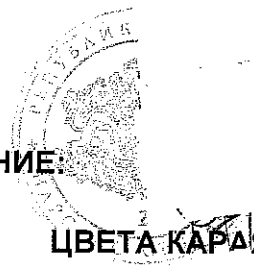
Водеща комисия:

- Комисия по културата и медиите

Комисии:

- Комисия по бюджет и финанси

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

